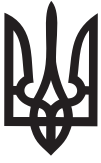
СУБОТА, 7 ЛИПНЯ 2007 РОКУ ■ № 117 (4117)

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Голос України

«Якщо у вас просять хабара, телефонуйте нам!» — кажуть студентам стражі порядку

В українських вузах розпочалася вступна кампанія. Цього разу вона проходить під пильною увагою стражів порядку. З початку нинішнього року зафіксовано 142 факти хабарництва в сфері освіти. Скільки не обіцяй викладачам підвищити зарплату, на життя все одно не вистачає. А отже, залишається спокуса.

Про те, як з нею боротися, вчора вели мову в Генпрокуратурі на координаційній нараді з керівництвом МВС, СБУ, Державної податкової адміністрації і Міністерства освіти і науки України. Генпрокурор Олександр Медведько критикував правоохоронців за не досить ефективні оперативно-пошукові дії з виявлення фактів корупції. Прокуратура в унісон з міліцією закликає абітурієнтів не йти на поводі у здирників. Адже за дачу хабара відповідає і той, хто бере, і той, хто дає. Якщо, звичайно, останній не покається і не повідомить про вчинене у правоохоронні органи. Проконсультуватися стосовно наслідків можна за телефонами довіри в регіональних підрозділах Департаменту державної служби боротьби з економічною злочинністю Міністерства внутрішніх справ.

А викладачів просять потерпіти до 2009 року — за цей час міністр освіти і науки Станіслав Ніколаєнко обіцяє їм підвищити зарплату вдвічі. Щоб сівачі розумного, доброго, вічного ні в чому собі не відмовляли і припинили клянчити гроші у студентів.

На знімку: *в Ужгородському національному університеті щодня приймають документи у тисяч абітурієнтів.*

Фото Сергія ГУДАКА (Укрінформ).

СЬОГОДНІ В НОМЕРІ:

Європейські жінки — самі собі адвокати

На вечірньому пленарному засіданні ПА ОБСЄ 5 липня учасники сесії заслухали доповідь спеціальної представниці ОБСЄ з гендерних питань Тоне Тінгсгард (Швеція). За статистикою ОБСЄ, європейські жінки недостатньо представлені на високих управлінських посадах. Доповідачка сказала, що питання репрезентації жінок зникло, на жаль, з порядку денного сесії ОБСЄ, і висловилася за збільшення участі жінок у парламентській асамблеї.

(Закінчення на 2-й стор.).

До Гааги передано нашу відповідь стосовно румунських претензій на чорноморський шельф

До Міжнародного суду ООН передано репліку Києва у справі про делімітацію континентального шельфу і виняткових економічних зон України і Румунії в Чорному морі, про це повідомили у прес-службі МЗС України. Передбачається, що внесенням цього документа завершиться етап письмового розгляду справи. Після цього суд має прийняти рішення про терміни проведення усних слухань.

Справа перебуває на розгляді Міжнародного суду ООН з вересня 2004 року. У Гаагу звернулася Румунія з проханням установити, як розділити з Україною права на рибальство і розробку копалин у північній частині Чорного моря безпосередньо поза кордонами територіальних вод. У Бухаресті, як і раніше, наполягають, що острів Зміїний є скелею, а тому не може враховуватися при проведенні лінії делімітації.

■ **ВРОЖАЙ-2007**

Перший мільйон тонн є. На другий — не розраховують

В Україні ранні зернові зібрано майже на чверті посівних площ. Якщо вірити повідомленням Мінагрополітики, намолочено близько 4,4 млн. тонн за середньої врожайності 17,6 центнера з гектара. З огляду на те, що жнива в західних і північних областях, що майже не постраждали від посухи, лише починаються, врожай хлібних культур (без кукурудзи) можна чекати в межах 20 мільйонів тонн. Перехідні запаси продовольчого зерна, яке без обліку зберігається в коморах населення, оцінюють у ще 1,8 млн. тонн. Цього, стверджують фахівці, вистачить для внутрішніх потреб країни.

В Одеській області збирання ранніх зернових уже завершується. Аграрії там зібрали мільйон тонн зерна. Хліб обмолочено на 637 тис. га — 70 відсотках посівних площ. Середня врожайність — 15,8 центнера з гектара.

(Закінчення на 19-й стор.).

КОРОТКО

■ Полтавський військовий інститут зв'язку приєднають до НТУУ «Київський політехнічний інститут».

■ Подальший розвиток глибоководного судноводного ходу Дунай—Чорне море обговорили експерти на засіданні комітету ЄЕК ООН в Женеві.

■ У Луганському національному аграрному університеті відбулося традиційне щорічне приймання польових дослідів і ділянок насінництва.

■ У Києві відбулося урочисте відкриття представництва Британсько-українського товариства в Україні.

■ Миколаївські виноградарі недоотримали майже 4 млн. грн. державної компенсації на розвиток галузі в нинішньому році.

■ Питання військового співробітництва між Збройними силами України та РФ обговорили в Москві делегації обох країн.

■ Дотації тернопільським роботодавцям від обласної служби зайнятості дають їм змогу збільшувати чисельність працюючих.

■ Контейнер з «радіоактивними» написами виявлено в Ужгороді.

(За повідомленнями Укрінформу.)

■ **НОВИНИ**

«Соціальний» хліб почали продавати в супермаркеті

У Будинку торгівлі «Південний Буг» відкрили перший лоток з так званими «соціальними» сортами хліба, себто хлібом з чітко фіксованою ціною. Голова Миколаївської облдержадміністрації Олександр Садиков, який побував на відкритті відділу, наголосив, що проблеми з хлібом в області немає. А ще додав: у питанні з цінами на хліб існує одна-єдина проблема і вона організаційна — «соціальний» хліб далеко не завжди надходить до того, кому призначений. Значно частіше — до приватних перекупників-операторів роздрібної торгівлі. Щоб успішно вирішити цю проблему, обласна державна адміністрація організовує продаж «соціального» хліба в спеціалізованих відділах. Конкретне втілення в життя такого проекту почалося після того, як три тижні тому Олександр Садиков відвідав найбільшого виробника хліба в регіоні — ВАТ «Миколаївхліб».

(Закінчення на 7-й стор.).

Негода знеструмила 156 сіл

У ніч на 6 липня через сильний дощ, шквалисті пориви вітру в результаті спрацьовування систем аварійного захисту ЛЕП у п'яти областях сталося знеструмлення 156 населених пунктів: у Волинській — 48, Житомирській — 39, Львівській — 29, Київській —22 і Рівненській — 18. Подачу електроенергії відновлюють аварійні бригади обленерго. Про це повідомили у прес-службі МНС України.

Водночас на Луганщині підтоплено 89 населених пунктів. Загальна площа розгулу стихії тут становить 100 кв. км.

Українцям тепер легше легально влаштуватися на роботу в Польщі

Набрало чинності спеціальне розпорядження Міністерства праці і соціальної політики Польщі. Тепер громадяни України, Росії і Білорусі можуть працювати в цій країні без дозволу на роботу, якщо польський роботодавець зареєструє намір найняти їх. Це розширення торішнього розпорядження, яке стосувалося винятково працевлаштування в сільському господарстві. У Варшаві стверджують: таке рішення сприятиме будівельним фірмам, що готуються до чемпіонату Євро-2012.

Польща також планує спрощення візового режиму для сезонних працівників. До 2009 року охочі заробити з сусідніх країн зможуть виїжджати на роботу без одержання візи, але з єдиною умовою: три місяці роботи мають перериватися відпусткою на такий само термін, її треба провести в рідній країні.

НАСТУПНОГО ТИЖНЯ:

■ 9 липня закінчить роботу Шістнадцята щорічна сесія Парламентської асамблеї ОБСЄ.

■ Президент України Віктор Ющенко відвідає Угорщину з офіційним візитом.

■ В Україну з одноденним візитом (9 липня) прибуде Президент Польщі Лех Качинський.

■ Відбудеться зустріч Голови Верховної Ради України Олександра Мороза з головою сенату Королівства Бельгія Анн-Марі Лізен.

■ Пройде телеміст Київ—Вашингтон — «НАТО зі спільними цінностями».

■ **ФОТОФАКТ**

У Національному музеї Тараса Шевченка відкрито виставку творів народного художника України, лауреата Національної премії ім. Т. Шевченка Василя ЛОПАТИ **(на знімку)** ***«Ім'я матері святе». Представлено більш як 700 робіт.***

Фото Олексія ШИБАНОВА (Укрінформ).

Європейські жінки — самі собі адвокати

(Початок на 1-й стор.).

Під час обговорення слово брали здебільшого представниці прекрасної статі. Зокрема, учасниця української парламентської делегації Катерина Левченко, характеризуючи ситуацію в нашій державі, зазначила, що головними причинами гендерної нерівності в країні є насильство в сім'ї, торгівля людьми та дискримінація на ринку праці. Депутатка запропонувала парламентській асамблеї підтримати ідею про створення інституту з гендерної рівності на національному рівні або національних доповідачів з цих питань.

Під час розгляду питання «Про роль Парламентської асамблеї» представник парламентської делегації Німеччини Ганс Райдель запропонував розширити повноваження ПА ОБСЄ у процесі ухвалення рішень і посилити співпрацю між виконавчими органами самої ОБСЄ та її Парламентської асамблеї.

Парламентська асамблея ухвалила резолюцію «Роль і статус Парламентської асамблеї у структурі ОБСЄ» з додатковими пунктами.

Опісля голова Парламентської асамблеї Чорноморської економічної співпраці, глава грузинського парламенту Ніно Бурджанадзе розповіла про ситуацію з безпеки в Чорноморському регіоні, а представник делегації Афганістану Мухаммед Яхуба поінформував про розбудову демократії в своїй країні.

Олександра КУЧЕРЯВА.

Розв'язати ситуацію треба у конституційний спосіб

У резолюції Парламентської асамблеї ОБСЄ треба передбачити розв'язання політичної ситуації в Україні у конституційний спосіб. Таку пропозицію озвучив Голова Верховної Ради України Олександр Мороз на вчорашній зустрічі з президентом Парламентської асамблеї ОБСЄ Йораном Леннмаркером. На думку Голови Верховної Ради України, це підкреслило б підтримку з боку європейських парламентаріїв важливості дотримання законності.

Усі питання, які розглядає асамблея, переконаний глава українського парламенту, важливі і потребують уваги всього європейського співтовариства. «Переконаний, що за асамблеєю велика перспектива, оскільки її рішення певним чином знаходять своє відображення у законодавстві кожної країни — члена ОБСЄ», — сказав Олександр Мороз.

Він відзначив, що «в Україні складна політична ситуація, і тому проведення ПА ОБСЄ вітається не всіма». Водночас, за словами Голови Верховної Ради, 16-та сесія асамблеї — «це перестановка на шляху України до демократії». О. Мороз ще раз наголосив, що наша країна сама в змозі владнати свої внутрішні проблеми.

У свою чергу Й. Леннмаркер від свого імені і від імені усієї Парламентської асамблеї ОБСЄ висловив «велику подяку Верховній Раді України» і особисто О. Морозу «за чудову організацію заходу». «Верховна Рада — це також європейський парламент, і Україна — це така само європейська країна, як і Швеція, — зазначив Леннмаркер.

«Україна відіграє значну роль для всього європейського континенту». «Те, що відбувається в Україні, це внутрішній процес, і ми не хотіли б у нього втручатися. Це питання має бути вирішене українськими громадянами», — сказав Й. Леннмаркер. «Але дуже важливо, щоб у наших країнах були сильні парламенти, це підкреслює, що у них сильна демократія», — наголосив він. «Хоч би яку систему управління остаточно обрала держава, має бути сильний і дієздатний парламент», — наголосив президент ПА ОБСЄ.

У цьому контексті пан Леннмаркер високо оцінив роль ПА ОБСЄ на європейському континенті.

Голова Верховної Ради України зазначив, що український парламент є консолідованим і впливовим, що підтверджується результатами голосування за важливі законопроекти, а також злагодженою та взаємовідповідальною роботою парламенту і уряду.

У свою чергу пан Леннмаркер зазначив, що демократичні стандарти мають бути єдиними і Україна також має дотримуватися цих стандартів.

Олександр Мороз подякував п. Леннмаркеру за проведення сесії Парламентської асамблеї ОБСЄ у Києві.

Фото Анастасії СИРОТКІНОЇ.

ОБСЄ не втручається у конфлікти, а виступає в ролі міжнародних посередників

Учасники засідання загального комітету ПА ОБСЄ з політичних питань і безпеки обговорили проблеми енергетичної безпеки в регіоні ОБСЄ, становище в Білорусі, роль жінок у врегулюванні конфліктів та виконання прийнятих в ОБСЄ зобов'язань.

Перед учасниками засідання виступив генеральний секретар ОБСЄ Марк Перрен де Бришамбо. Він заявив, що загальна ситуація в європейському регіоні ще нестабільна. Серед сучасних викликів залишається торгівля наркотиками і людьми, боротьба з тероризмом. За словами генерального секретаря ОБСЄ, основними завданнями для ОБСЄ на нинішньому етапі є врегулювання так званих заморожених конфліктів, зокрема, статусу Косово, нормального функціонування всіх інститутів та забезпечення демократії, прав людини і національних меншин у цьому краю. «Присутність представників ОБСЄ у цьому регіоні має тривати і надалі», — сказав очільник ОБСЄ. Особливої уваги ОБСЄ також потребує ситуація у Придністров'ї та Південній Осетії.

Доповідач від комітету Крістіан Піл Лорентцен (Данія) зазначив, що енергетична безпека викликає стурбованість усіх урядів у регіоні ОБСЄ. За період з 1970 року енергоспоживання у світі збільшилося майже удвічі. За даними Міжнародного енергетичного агентства, відтоді споживання енергії від первинних джерел у 25 країнах ЄС зросло на 41 відсоток. За прогнозами, потреба в енергії зростатиме практично майже у всіх регіонах світу, при цьому в більшості країн зросте залежність від імпорту енергоносіїв, а вартість нафти та газу зросте до безпрецедентного рівня. Тому, на переконання доповідача, необхідно невідкладно вирішувати на основі колективної відповідальності глобальні енергетичні проблеми, включаючи перебої у постачанні та транзиті шляхом тіснішої координації політики. Серед основних завдань на цьому шляху ОБСЄ, зокрема, вважає зростання прозорості, передбачуваності та стабільності глобальних енергетичних ринків, поліпшення інвестиційного клімату в енергетичному секторі, енергоефективності та енергозбереження, диверсифікації видів енергії, вирішення проблем зміни клімату тощо. Низку кроків також передбачає так званий план дій «великої вісімки».

Учасники асамблеї висловлювали стурбованість нинішньою політичною ситуацією в Білорусі. ОБСЄ звертає увагу на потребу виконання цією державою зобов'язань як держави—учасниці ОБСЄ, зокрема, проведення демократичних виборів, дотримання прав на вільне самовираження та на доступ до незалежної інформації у ЗМІ, на свободу зібрань, на справедливий підхід з боку судової системи.

Юліана ШЕВЧУК.

Олександр Мороз: «В умовах руйнування судової системи не можна говорити про легітимність дострокових парламентських виборів»

Голова Верховної Ради Олександр Мороз має намір привернути увагу учасників сесії ПА ОБСЄ до прикладів правового нігілізму Президента України Віктора Ющенка. Про це «Голосу України» повідомили у прес-службі СПУ.

Підставою для цього став черговий, на переконання глави парламенту, «антиконституційний демарш Ющенка»: Президент звільнив члена Вищої ради юстиції (ВРЮ) Олександра Задорожного «за порушення присяги». Цей термін людина, котра неодноразово порушувала президентську присягу, застосовує до тих, хто відмовляється виконувати політичні замовлення, діє в рамках закону й повноважень, йдеться в повідомленні. «Це — перший крок до знищення Вищої ради юстиції, котра рішенням парламенту, до прийняття відповідного закону, уповноважена призначати суддів на адміністративні посади», — переконаний Голова Верховної Ради. Раніше КС визнав неконституційним присвоєння цього права Президентом.

«Спробу ліквідувати ВРЮ треба розглядати як останню ланку в ланцюзі знищення незалежної судової гілки влади — після того, як Президент «розправився» з Конституційним Судом», — переконані соціалісти. І тому дотепер не скасовані незаконні укази Ющенка про відставку суддів КС та суддів загальної юрисдикції. А також не розглядається в КС черговий указ про дострокове припинення повноважень парламенту.

«Особливий цинізм ситуації полягає в тому, що Президент руйнує судову систему на очах європейських політиків: указ Ющенка був підписаний у передень початку роботи сесії ОБСЄ, де представлені делегації всіх демократичних держав Європи», — повідомляє прес-служба СПУ.

З огляду на це, переконаний Голова Верховної Ради, в умовах руйнування судової системи в Україні не може йтися про легітимність дострокових парламентських виборів, оскільки паралізована правова система дозволить президентській команді сфальсифікувати результати народного волевиявлення.

Зменшити нелегальну міграцію

Учора в рамках роботи Парламентської асамблеї ОБСЄ відбулося засідання загального комітету з економічних питань, науки, техніки і навколишнього середовища. Головною темою стала доповідь заступника голови комітету Ролана Блюма (Франція) про міграційні проблеми. Саме вони, на думку доповідача, стали серйозним викликом для країн—учасниць ОБСЄ.

Під час обговорення виступу Ролана Блюма учасники засідання акцентували увагу на проблемах країн, які приймають переселенців. Адже масовий наплив людей різних культур та релігій загострює ксенофобні настрої. До того ж місцеві часто сприймають мігрантів як конкурентів на вільні робочі місця. Хоча представниця Сполучених Штатів наголосила, що самі американці не так охоче, як переселенці, йдуть на малооплачувані посади. Окрім того, за рахунок іноземних шукачів якісної освіти та робочих місць омолоджується місцеве населення.

Особливої уваги заслуговують так звані країни транзиту. Зазвичай це нові члени Європейського союзу, які, до речі, нині переповнені іноземцями. Схожа проблема і на сході України, де частенько затримують мігрантів з Азії та Близького Сходу, які направляються до країн ЄС. Цьогоріч, за даними прикордонників, кількість мігрантів зросла більш ніж удвічі.

Найголовнішим завданням учасники засідання визначили боротьбу з незаконною міграцією. Щороку до Євросоюзу незаконно прибуває 500 тисяч шукачів кращого життя, ще 300 тисяч — перетинає кордони Росії, а в Америку приїжджає 850 тисяч нелегалів. Щоб уникнути цього, треба посилити контроль за кордонами. Однак найефективнішим засобом у боротьбі з нелегальною міграцією представники ОБСЄ вважають співпрацю з країнами, які залишають громадяни.

До проекту резолюції учасники обговорення внесли 32 поправки.

Надія СМІЯН.

США закликають до вільних та чесних перегонів

Делегація Конгресу США, яка бере участь у Парламентській асамблеї ОБСЄ, є найбільш представницькою і найчисленнішою з усіх делегацій американських законодавців, які коли-небудь відвідували Україну, зазначив, представляючи під час прес-конференції її учасників, конгресмен, голова Комісії з безпеки і співробітництва в Європі (Гельсінська комісія США) Елсі Гейстингс **(на знімку в центрі)**. До складу делегації також увійшли співголова Гельсінкської комісії, сенатор Бенджамін Кардін **(на знімку ліворуч)** та лідер більшості в Палаті представників Конгресу Стені Гойєр **(на знімку праворуч)**, котрий є найбільш високопоставленим представником американського Конгресу, який коли-небудь брав участь у засіданнях Парламентської асамблеї ОБСЄ. Окрім них, у прес-конференції взяли участь члени Палати представників Конгресу.

Е. Гейстингс сказав, що ця зустріч відбувається в дуже важливий і для України, і для США період, тож з українськими колегами буде обговорено широкий спектр питань, зокрема ті, що стосуються глобальної енергобезпеки. За його словами, це питання також обговорюватимуть під час зустрічей із делегаціями Росії, Казахстану, країн Середземномор'я. Лідер більшості в Палаті представників Конгресу С. Гойєр повідомив, що, окрім питань енергобезпеки та глобального потепління, планується звернути увагу на проблеми з прав людини в Білорусі та на базі Гуантанамо. «Ми вважаємо за необхідне звертати увагу на невиконання тією чи іншою країною положень Гельсінкської декларації про права людини, але водночас вважаємо, що кожна країна так само критично повинна оцінювати власні дії», — заявив він. У зв'язку з цим С. Гойєр повідомив, що закликатиме учасників ПА ОБСЄ допомогти закрити базу в Гуантанамо та перевести в'язнів до країн їх походження, що на сьогодні є проблемою. Співголова Гельсінкської комісії США Б. Кардин поділився враженнями про зустріч делегації з Президентом В. Ющенком. «Президент Віктор Ющенко дав чітко зрозуміти, що він не може передбачити результати виборів, але водночас наголосив, що Верховна Рада, навіть складаючись із представників політичних сил з протилежними точками зору, зможе вести діалог», — сказав він. А конгресмен Е. Гейстингс від імені делегації побажав Україні успіху у виконанні політичної угоди, якої було досягнуто 27 травня, і успішного проведення парламентських виборів 30 вересня. США, зі свого боку, докладатимуть усіх зусиль, щоб парламентські вибори в Україні були вільними та чесними.

Делегація Конгресу США планує відвідати Чорнобильську АЕС, а також меморіал у Бабиному Яру і пам'ятник жертвам Голодомору.

Сергій ЛАВРЕНЮК.
Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Роздержавлення одного заводу

«Є легіони рвачів, в яких на язиці держава, а в голові шматок суспільного пирога»
М. Є. Салтиков-Щедрін

Спочатку про загальні речі.

На сьогодні в Україні вступає в завершальну фазу один із головних центральних системоутворюючих процесів нових соціально-економічних відносин — приватизація державного майна.

Однак процес роздержавлення, який тривав у країні протягом п'ятнадцяти років, суспільством оцінюється неоднозначно. З одного боку, виконано головні завдання приватизації: стимулювання прискореного розвитку недержавного сектору економіки, формування на основі найактивніших у соціальному відношенні приватних власників, зацікавлених у модернізації виробництва й ефективному використанні трудових і фінансових ресурсів.

Проте з другого — відзначаються величезні недоліки і негативні наслідки процесу приватизації. В результаті широкомасштабної сертифікатної приватизації мільйони громадян України, всупереч очікуванням, не стали реальними власниками. Не досягнута одна з головних цілей приватизації — створення масового власника, основи середнього класу. Майже 8 мільйонів громадян України відмовилися від участі в сертифікатній приватизації. Понад 30 мільйонів власників акцій приватизованих підприємств уже продали свої акції і, не розбагатівши, повернулися до того стану, в якому вони перебували до початку приватизації. Більшість із тих, хто одержав акції й формально є власником, часто не мають доступу ні до установчих документів, ні до достовірної інформації про те, хто на сьогодні є справжнім власником підприємства.

Одним із стратегічних завдань приватизації завжди було і є формування ефективного власника. У цьому зв'язку особливого значення набувають здатність і можливість потенційного власника об'єкта приватизації концентрувати інвестиційний капітал, забезпечити ефективне функціонування підприємства в післяприватизаційний період.

Таким власником повинен стати промисловий інвестор.

Згідно із законодавчим визначенням промислового інвестора — це вітчизняний чи іноземний інвестор, який зацікавлений у збереженні частки підприємства на ринку відповідного продукту та не менш як три роки виробляє продукцію, аналогічну основній продукції підприємства, що приватизується, або здійснює безпосередній контроль на такому підприємстві не менш як один рік. Однією із головних вимог також є те, що промисловим інвестором не може бути компанія, зареєстрована в офшорній зоні.

Як ці загальні умови реалізовувалися в Україні?

Зазначені законодавчо встановлені вимоги до промислового інвестора не знайшли свого відображення під час приватизації Державної акціонерної холдингової компанії «Чорноморський суднобудівний завод», яка відбулася в жовтні 2003 року.

Саме тоді в суднобудівну галузь України прийшов російський «інвестор», через якого в подальшому держава втратила потужну корабельну верф, а судовий конфлікт навколо акцій цього суднобудівного велетня наразі широко та неоднозначно висвітлюється в різних засобах масової інформації.

Які ж «прийоми», за допомогою котрих чинне законодавство про приватизацію використовувалося та продовжує використовуватись в інтересах окремих олігархічних угруповань і компаній? Які перешкоди стають на шляху збереження вітчизняної суднобудівної галузі та робочих рук тисяч миколаївців, силоміць позбавлених своїх робочих місць?

Підозріла приватизація

Чорноморський суднобудівний завод, якому цьогоріч виповнюється 110 років, упродовж своєї славної історії завжди був флагманом військового та цивільного суднобудування в СРСР, посідав провідне місце у трійці лідерів світових виробників з будівництва потужних авіаносців та військових суден для зв'язку й управління супутниками та космічними ракетами.

А тому, коли влітку 2003 року Фонд держмайна оголосив експертну оцінку виставленого на продаж пакета акцій ДАХК «ЧСЗ» — лише 119,3 мільйона гривень, здивуванням незалежних експертів, які називали щонайменшу ціну продажу в 3,8 мільярда гривень, не було краю.

І коли після офіційних заяв високопоставлених київських чиновників про те, що на ЧСЗ накинули оком великі норвезькі, грецькі та російські машинобудівні компанії, з'явилася заявка на участь у конкурсі від нікому не відомого ВАТ «Миколаївська малотоннажна верф», що орендувало лише одне приміщення в самого заводу, це спричинило загальний сумнів миколаївців у справедливості того, що чинилося, попри намагання влади відбутися замовчуванням можливих наслідків в разі придбання таким «ВАТом» потужного корабельного виробника.

Дивитися спокійно на те, що відбувається, не могли ні робітники заводу, занепокоєні стартом сумнівної машини роздержавлення, ні Спеціальна контрольна комісія з питань приватизації Верховної Ради України, на той час очолювана мною.

Неодноразові звернення та запити до правоохоронних органів і посадових осіб Фонду та мої публічні заяви з трибуни Верховної Ради про взяття під особливий контроль проведення приватизаційної підготовки конкурсу з продажу 90,25 відсотка пакета акцій, через об'єктивні наслідки втрати державою унікального виробництва, повернути яке буде непросто, не знаходили підтримки в чиновницьких кабінетах.

Підозрілість двох дрібних суб'єктів підприємницької діяльності, що брали участь у конкурсі, дешевизну стратегічного об'єкта, до якого входило 7 дочірніх підприємств і 6 різнопрофільних товариств, на території якого було розміщено 988 споруд, в тому числі 198 виробничого, 461 невиробничого призначення та 92 складських приміщення, 12 набережних і стапелів та 173 об'єкти соцкультпобуту, і це все на території в понад 300 гектарів, — державний апарат керівництва Фонду та посадові особи міністерств і відомств, представники яких входили до конкурсної комісії, пояснювали «масштабністю» інвестиційних зобов'язань майбутнього власника, які йому доведеться виконати.

Таке замилювання очей в підсумку призвело до вкрай негативних наслідків, але про це далі.

Хоч як дивно, на арену переможців вийшло таки те саме ВАТ «Миколаївська малотоннажна верф» зі статутним фондом 2,6 мільйона гривень та річним обсягом виробництва 1 мільйон гривень, яке запропонувало за пакет акцій 119,305 мільйона гривень. Засновниками його виявилися російські бізнесмени брати Чуркіни, яким вистачило додати лише 5 тисяч гривень до стартової ціни продажу, щоб «умовити» державу у своїй безальтернативності щодо майбутнього власника суднобудівного велетня...

Фіксовані умови конкурсу, які взялися виконати російські інвестори, передбачали погашення заборгованості у заробітній платі та перед Пенсійним фондом в розмірі 11 мільйонів 459 тисяч гривень, протягом двох років погашення заборгованості заводу по кредитах комерційних банків у сумі 13 мільйонів 500 тисяч гривень, реалізацію програми комплексного технічного переозброєння та розвитку суднобудівних потужностей ЧСЗ на 2003—2007 роки на суму 49 мільйонів гривень і найголовніше — збільшення обсягів виробництва суден в еквіваленті металопродукції не менш як 60 тисяч тонн на рік та забезпечення беззбиткової діяльності з 1 січня 2006 року, що, в свою чергу, давало надію на новий потужний інвестиційний підйом вітчизняної суднобудівної галузі зі всіма наслідками щодо соціальних благ для працівників та збільшення надходжень до бюджету країни загалом.

Попри загадкові обставини та підозрілі деталі під час підготовки та проведення конкурсу з продажу 90,25 відсотка державної акціонерної холдингової компанії «Чорноморський суднобудівний завод», про які тоді писали всі центральні ЗМІ, конкурс було визнано таким, що відбувся.

Однак ще за три місяці до закінчення строку погашення інвестором повної суми за проданий пакет акцій, а саме в січні 2004 року, коли ВАТ «Миколаївська малотоннажна верф» ще не стало повноправним акціонером ЧСЗ, Спеціальна контрольна комісія з питань приватизації Верховної Ради України проводить розслідування, за результатами якого приймається рішення, що доводиться до посадових осіб Фонду, Генеральної прокуратури та Кабінету Міністрів України про те, що покупець не відповідає ознакам промислового інвестора, та про махінації з коштами із залученням суб'єктів офшорних зон, якими погашається сума за придбаний об'єкт.

Проте явні ознаки фіктивності конкурсу та висновки спеціальної комісії залишились лише на папері.

«Господарі» стратегічного об'єкта

Те, що сталося із заводом на початок 2005 року за час управління російських «господарників» важко зрозуміти та оцінити.

Першим кроком «російського інвестора» для інвестиційного підйому вітчизняної суднобудівної галузі став продаж об'єктів масштабної соціальної сфери у вигляді будинку відпочинку «Суднобудівник» у Місхорі (Крим), бази відпочинку «Чорноморець» на курортному березі в Коблевому, піонерського табору в Рибаковці, не рахуючи гуртожитків і житлового фонду та підконтрольні братам Чуркіним госпродарські структури.

Другим кроком уже «корпоративного господарника» стало відчуження понад 90 відсотків виробничих потужностей цілісного майнового комплексу заводу на спеціально створені підставні ТОВ, з яких далі по ланцюгу майно передавалося на інші споріднені господарські одиниці з попередньою ліквідацією проміжних ланок, щоб розірвати в такий спосіб корпоративний ланцюг, відмивши його дочиста, та не допустити повернення майна до попереднього стану.

Третій крок узагалі унікальний. Навіщо чекати того часу, коли держава запитає про виконання інвестиційних зобов'язань та змусить повернути пакет акцій, що був об'єктом продажу? Звісно, такий пакет треба «розмивати».

У травні 2004 року, коли ще не висохли чорнила на підписаному в квітні акті приймання-передачі пакета акцій, що становив 90,25 відсотка статутного фонду підприємства, власник приймає рішення про випуск додаткових акцій Чорноморського суднобудівного заводу, і як наслідок державний пакет акцій холдинга скорочується втричі, а частка міноритарних акціонерів — до десятих і сотих відсотка.

У подальшому, всупереч забороні чинним законодавством маніпуляцій з державним пакетом акцій, ВАТ «Миколаївська малотоннажна верф» використовує ще одну «фішку» — передає його в заставу АБ «Брокбізнесбанк» згідно з договором застави цінних паперів, який, у свою чергу, в разі неповернення кредиту перейде у власність кредиторів.

Крок четвертий. З понад 5 тисяч робітників заводу на момент приватизації, під тиском невиплат бодай мізерної зарплати в разі незгоди на добровільне звільнення, чисельність працівників ЧСЗ скорочується до 700 осіб. Зазначені дії «піклувальників» трудового колективу прикриваються розмовами про необхідність оптимізації чисельності персоналу для виконання замовлень, про які нібито ведуться переговори із «солідними» закордонними компаніями.

І на завершення. Щоб уже «надійно» закріпитися на терені суднобудівної галузі України, брати Чуркіни вирішують повністю знищити холдинг як юридичну особу, адже тоді й активи можна не повертати, і акції не буде кому віддавати, — збанкрутувати ЧСЗ.

Знаходиться кредитор — ТОВ «Алчевський металургійний комбінат», перед яким є заборгованість підприємства в сумі близько 300 тисяч гривень, запускається суддівська машина і залишається лише крок до знищення підприємства зі стратегічним значенням для економіки та безпеки держави, яке на той час і так уже перетворилося на офіс з печаткою та номінальним директором, як колись вихвалявся в одному з інтерв'ю Чуркін-старший.

У такому стані та на такій «інвестиційній мрії» промислового інвестора, Чорноморський суднобудівний завод, а донедавна головний годувальник півмільйонного Миколаєва та свого часу найбільший постачальник військових і цивільних суден Радянського Союзу вступає в 2005 рік.

Боротьба за повернення

Як уже йшлося, процес роздержавлення має головною функцією формування фундаментальних основ для ринкової економіки та створення потужної маси об'єктів бізнесу, заснованих на приватній власності.

Проте у всіх світових ринкових економічних системах використовується механізм регулювання структури власності в країні. А те, що трансформаційні зміни власності особливо актуальні для молодої української економіки, котра перебуває лише на початку формування свого нового економічного базису, завжди було моїм внутрішнім переконанням і в політичній, і в управлінській діяльності.

А тому, коли у квітні 2005 року я очолила ФДМУ, орган «винуватців» приватизації в країні, розпочалася відкрита боротьба за відновлення суднобудівної галузі та відновлення довіри народу до органу управління державним майном, не без участі якого Чорноморський суднобудівний завод перетворився на велетня соціальних, фінансових та техногенних проблем, вступивши в останню ланку ліквідації затяжного процесу банкрутства.

Процес приватизації заводу проходив не більш як чотири місяці, а процес його повернення наразі триває вже понад два роки.

Ті обставини та наслідки, які можливо було попередити ще 2004 року, доводиться по крихтах відновлювати сьогодні, вступаючи у протидію і з капіталом інвестора, і з специфічною діяльністю судових та правоохоронних органів, які, на жаль, здатні негативно впливати на перебіг приватизаційних процесів.

Сьогодні на розгляді в судах України перебуває понад двадцять судових справ, пов'язаних з поверненням майна до холдинга та пакета акцій до власності держави. За два роки затяжних судових спорів скасована додаткова емісія акцій Чорноморського суднобудівного заводу, визнано недійсним відчуження промислових активів підприємства.

За цей час інвестором не виконано й десятої частки інвестиційних зобов'язань, не побудовано не те що бодай одне судно, а навіть однієї тонни металу не спрямовано на виробництво, водночас власники приватизованого об'єкта досить активно роздають інтерв'ю та заявляють про «недружнє» ставлення Голови ФДМУ до їхньої «інвестиційної» діяльності, прикриваючись заявами окремих можновладців про нібито їх чесний бізнес.

Постає справедливе запитання, а чи можлива така «господарницька» відкрита діяльність далеких від суднобудівництва бізнесменів, якби не було в них за спиною великих покровителів?

У засобах масової інформації не раз з'являлися і продовжують з'являтися публікації про існуючі зв'язки Чуркіних із високопоставленими російськими посадовцями, на захист інвесторів публічно виступали і радники Президента Ющенка Маркіян Лубківський та Юсеф Харес. Останній володів навіть часткою «розмитого» пакета акцій холдинга та має тісні зв'язки у президентському секретаріаті.

Сам Віктор Ющенко, як кандидат у Президенти, обіцяв невдоволеним працівникам Чорноморського суднобудівного заводу, що відродження холдинга буде одним із першочергових його завдань на посту Президента...

Проте, мабуть, сьогоднішня діяльність Президента спрямована в зовсім інше русло й, очевидно, для відродження інших першочергових завдань...

Наразі лише Фонд державного майна та за його сприяння Верховна Рада України і Кабінет Міністрів України долучені до судового процесу з повернення суднобудівного холдинга до державної власності.

Саме ці державні органи підняли ще одну вкрай важливу в стратегічному плані проблему, з якою зіткнувся не лише Фонд держмайна, а й Україна загалом. Ідеться про науково-технічну, проектно-конструкторську, технологічну документацію із грифами «Таємно», «Військова техніка» на кораблі, побудовані ще за часів Радянського Союзу. Ця документація досі перебуває у братів Чуркіних, хоч і є власністю держави!

«Інвестори» змусили державу звернутися до господарського суду, щоб у суді вона доводила, що інтелектуальна власність країни, та ще такого змісту, не приватизовувалася Чуркіними, а була лише на зберіганні в холдингу. Верхом цинічності є подання «інвестором» зустрічного позову до держави Україна про визнання зазначеної таємної документації власністю приватизованого підприємства!

Виникає підозра, що, можливо, справжньою метою приходу «інвестора» на вітчизняний ринок була не просто приватизація Чорноморського суднобудівного заводу, а його тотальне знищення як потужного конкурента неукраїнських суднобудівників, що є природним конкурентом російському оборонному комплексу, який наразі активно освоює ринки міжнародних військових замовлень та будує на експорт військові судна.

А це вже проблема державної влади, її політики.

Якщо конкуренція — річ об'єктивна, то чи не краще було б шукати умови співпраці, спільно боротися за зовнішні ринки, даючи «життя» високотехнічному виробництву, а тисячам і тисячам людей — роботу і пристойну зарплату?

Проте, доки не повернеться контрольний пакет акцій у державну власність, доти не зміняться і менеджмент та керівництво заводу, контрольоване на сьогодні так званим інвестором. Не зміниться і політика важливої галузі.

Оцінюючи зроблене для повернення стратегічного об'єкта та приведення потужностей заводу до попереднього стану, не можу не згадати про ті проблеми, з якими постійно стикається Фонд, чи відчужуючи об'єкти приватизації, чи здійснюючи контроль за виконанням інвестзобов'язань.

Проблеми ці полягають в недовершеності законодавства, що пов'язане саме з реалізацією державою її майна та ефективного контролю за його використанням.

Що показує системний аналіз приватизаційного процесу та договорів, за якими здійснювалося відчуження державного майна і контроль за виконанням яких у 2005 році прийняла я, склавши депутатські повноваження?

Реальний стан перших десяти років приватизації дає змогу стверджувати, що він супроводжувався численними недоліками концептуального, нормативно-правового, економічного, судового та інформаційного характеру, а часто й тіньовими, а нерідко й кримінальними методами. Недоліки процесу приватизації в Україні органічно пов'язані з недоліками функціонування системи державного управління, з поширеною в її середовищі корупцією. Під час здійснення тіньових операцій корупція є не просто додатковим податком бюрократії на підприємництво, а формою селекції приватного капіталу. Сформований в Україні тип взаємодії бюрократії й частки капіталу визначив і умови зростання приватного капіталу, адже саме так утворилися тісно пов'язані із владними політичними структурами промислово-фінансові групи, що одержали назву олігархічних груп та регіональних кланів.

Факт значної ролі корупції в Україні в процесі приватизації та породження на її тлі «нових українців» офіційно визнаний у впливових економічних та політичних колах світу.

За роки незалежності в країні не відбулося головного — відділення бізнесу від влади, наслідком якого є гальмування становлення цивілізованих ринкових відносин, добробуту населення та формування середнього класу.

Приклад приватизації Чорноморського суднобудівного заводу наглядно показує, за допомогою яких прийомів чинне законодавство про приватизацію використовується в інтересах окремих олігархічних угруповань і компаній. Серед них: використання статусу «промислового інвестора» як прикриття фірмам, які, по суті, ними не є; залучення судових і правоохоронних органів для впливу на перебіг приватизаційних процесів в інтересах окремих покупців; обплутування приватизованих підприємств фіктивними боргами, кредиторською заборгованістю, що занижують ціну об'єкта й роблять об'єкт продажу заручником кредитора; проведення фіктивного банкрутства; розмивання державного пакета акцій за допомогою додаткової емісії з метою зменшення частки держави у статутному фонді; внесення об'єкта приватизації за заниженою оцінкою в заставу для одержання позикових коштів і в разі неповернення кредиту передача застави у власність «дружніх» банків.

А найголовніше те, що, знаючи такі способи використання законодавства на свою користь, понад десять років так звані покупці-інвестори під час приватизаційних торгів свідомо брали на себе виконання фіксованих умов, не збираючись їх виконувати. Унаслідок, не без допомоги судової системи та владного чиновницького апарату, це призвело до абсолютного заволодіння підприємствами за цілковитого невиконання взятих на себе інвестиційних зобов'язань. Простіше кажучи, до розкрадання державних багатств під прикриттям влади.

Той реальний стан речей та наслідків, що вплинули та продовжують впливати на економіку України і сьогодні, через спішну приватизацію великих промислових об'єктів (за часи перебування при владі багатьох нинішніх українських політиків), дає мені можливість стверджувати, що саме тому приватизація загалом не стала ні джерелом надходжень до державного бюджету, ні фінансової підтримки соціально-економічного розвитку країни. Така приватизація лише перетворила окремих осіб від влади на потужний український «політикум», а покупців об'єктів — на не менш потужний бізнесовий клан на їх службі. Хоча, щоправда, хто в кого на службі — ще треба розібратись...

Формування процесу приватизації як одного з головних центральних системоутворюючих процесів соціально-економічних відносин сьогодні — це довгі роки опозиційної боротьби та протистояння до офіційних політичних курсів президентів та кабінетів міністрів, протистояння тієї єдиної політичної сили соціалістів, яку завжди представляла я, та курс і програму діяльності якої дотримуюсь на посаді Голови Фонду вже при третьому уряді країни.

Дотримання чітких законодавчих норм та конструктивні і виважені засади приватизації, найголовнішим пріоритетом яких є соціальна складова умов працівників, — незмінна умова моїх політичних поглядів.

Не скажу, що все гладко вирішується за нового складу виконавчої влади та парламентської коаліції. Даються взнаки роки не кращих традицій. Однак, попри всю ідеологічну та політичну багатоманітність теперішнього Кабміну та парламентаріїв, одним із найголовніших чинників та критеріїв, що об'єднали такі несхожі політичні сили, є розуміння того, що в Україні має таки сформуватися ефективний власник, який не лише сприятиме інвестиційному підйому виробничого потенціалу країни, надбаного за радянських часів, а й дбатиме про соціальне становище працівників як найвищої цінності суспільства та найважливішої з умов у приватизаційному договорі купівлі-продажу державного майна, скріплювати підписом який вважаю своїм надзвичайно відповідальним обов'язком.

Валентина СЕМЕНЮК,
Голова Фонду державного майна України, народний депутат II—V скликань.

Які ж «прийоми», за допомогою котрих чинне законодавство про приватизацію використовувалося та продовжує використовуватися в інтересах окремих олігархічних угруповань?

Постанова Верховної Ради України

Про попередній звіт Тимчасової слідчої комісії Верховної Ради України з питань з'ясування обставин прийняття Радою суддів України рішення про призначення суддів на адміністративні посади та звільнення з цих посад

Заслухавши та обговоривши попередній звіт Тимчасової слідчої комісії Верховної Ради України з питань з'ясування обставин прийняття Радою суддів України рішення про призначення суддів на адміністративні посади та звільнення з цих посад, утвореної Постановою Верховної Ради України від 8 червня 2007 року № 1165-У, Верховна Рада України **постановляє:**

1. Попередній звіт Тимчасової слідчої комісії Верховної Ради України з питань з'ясування обставин прийняття Радою суддів України рішення про призначення суддів на адміністративні посади та звільнення з цих посад (далі — Тимчасова слідча комісія) взяти до відома та направити його Президенту України, Генеральному прокурору України, Конституційному Суду України, Вищій раді юстиції, Раді суддів України.

2. Запропонувати Голові Верховного Суду України вжити невідкладних заходів щодо приведення пункту 19 постанови Пленуму Верховного Суду України від 13 червня 2007 року № 8 «Про незалежність судової влади» у відповідність із положеннями Конституції України та законів України.

3. Звернутися до Ради суддів України з пропозицією переглянути прийняте нею за межами її повноважень рішення від 31 травня 2007 року № 50 щодо призначення суддів на адміністративні посади в судах загальної юрисдикції та звільнення з цих посад, а також прийняті на його основі наступні рішення про призначення суддів на адміністративні посади в судах загальної юрисдикції та звільнення з цих посад.

4. Комітету Верховної Ради України з питань правосуддя:

відповідно до частини третьої статті 21 Закону України «Про комітети Верховної Ради України» надати роз'яснення щодо застосування положень законодавства України з питань призначення суддів на адміністративні посади в судах загальної юрисдикції та звільнення з цих посад;

з урахуванням матеріалів Тимчасової слідчої комісії звернутися до Вищої ради юстиції щодо порушення суддею Верховного Суду України Онопенком В. В. присяги судді.

5. Рекомендувати Генеральній прокуратурі України провести перевірку дій посадових осіб, причетних до підготовки указів Президента України щодо судді Конституційного Суду України Іващенка В. І., та вжити відповідних заходів прокурорського реагування.

6. Голові Верховної Ради України вжити заходів щодо відновлення в установленому порядку дії Постанови Верховної Ради України від 30 травня 2007 року № 1098-У «Про тимчасовий порядок призначення суддів на адміністративні посади та звільнення з цих посад», яка втрачає чинність з дня опублікування Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про судоустрій України» щодо призначення суддів на адміністративні посади та звільнення з цих посад» від 15 червня 2007 року.

7. Попередній звіт Тимчасової слідчої комісії опублікувати в газеті «Голос України».

8. Тимчасовій слідчій комісії продовжити роботу відповідно до завдань, передбачених Постановою Верховної Ради України від 8 червня 2007 року № 1165-V «Про утворення Тимчасової слідчої комісії Верховної Ради України з питань з'ясування обставин прийняття Радою суддів України рішення про призначення суддів на адміністративні посади та звільнення з цих посад».

9. Контроль за виконанням цієї Постанови покласти на Тимчасову слідчу комісію.

10. Ця Постанова набирає чинності з дня її прийняття.

Голова Верховної Ради України
О. МОРОЗ.

м. Київ, 27 червня 2007 року. № 1221-V.

Попередній звіт Тимчасової слідчої комісії Верховної Ради України з питань з'ясування обставин прийняття Радою суддів України рішення про призначення суддів на адміністративні посади та звільнення з цих посад

Тимчасова слідча комісія Верховної Ради України з питань з'ясування обставин прийняття Радою суддів України рішення про призначення суддів на адміністративні посади та звільнення з цих посад (далі — Тимчасова слідча комісія) утворена Постановою Верховної Ради України від 8 червня 2007 року №1165-V.

Цим нормативно-правовим актом Тимчасовій слідчій комісії поставлено такі завдання:

а) перевірити дотримання Радою суддів України законодавства України при підготовці та прийнятті рішення про призначення суддів на адміністративні посади та звільнення з цих посад;

б) підготувати звіт щодо з'ясованих фактів та у разі виявлення порушень законодавства внести відповідні пропозиції.

Відповідно до цих завдань на першому засіданні Тимчасової слідчої комісії (12 червня 2007 року) згідно із затвердженим нею регламентом деталізовано напрямки роботи Тимчасової слідчої комісії, реалізація яких вимагала ґрунтовного аналізу ряду нормативно-правових актів та інших документів і матеріалів. Зокрема:

— відповідних положень Конституції України;

— Рішення Конституційного Суду України від 16 травня 2007 року №1-рп/2007 у справі за конституційним поданням Вищої ради юстиції про офіційне тлумачення положення частини п'ятої статті 20 Закону України «Про судоустрій України» (справа про звільнення судді з адміністративної посади);

— Рішення Конституційного Суду України від 9 липня 1998 року № 12-рп/98 у справі за конституційним зверненням Київської міської ради професійних спілок щодо офіційного тлумачення частини третьої статті 21 Кодексу законів про працю України (справа про тлумачення терміну «законодавство»);

— Рішення Конституційного Суду України від 16 жовтня 2001 року № 14-рп/2001 у справі за конституційним поданням Вищої ради юстиції щодо офіційного тлумачення положення пункту 1 частини першої статті 131 Конституції України стосовно внесення Вищою радою юстиції подань про призначення суддів на посади (справа про призначення суддів);

— Рішення Конституційного Суду України від 17 жовтня 2002 року №17-рп/2002 у справі за конституційним поданням 50 народних депутатів України щодо офіційного тлумачення положень статей 75, 82, 84, 91, 104 Конституції України (щодо повноважності Верховної Ради України);

— Рішення Конституційного Суду України від 7 квітня 2004 року №9-рп/2004 у справі за конституційним поданням 56 народних депутатів України щодо відповідності Конституції України (конституційності) положень підпункту «а» пункту 2 статті 5, статті 8, абзаців 1, 2 пункту 2 статті 23 Закону України «Про організаційно-правові основи боротьби з організованою злочинністю», указів Президента України «Про Координаційний комітет по боротьбі з корупцією і організованою злочинністю» та «Про підвищення ефективності діяльності Координаційного комітету по боротьбі з корупцією і організованою злочинністю (справа про Координаційний комітет);

— Закону України «Про судоустрій України» від 7 лютого 2002 року;

— Закону України «Про Вищу раду юстиції» від 15 січня 1998 року;

— Закону України «Про статус суддів» від 15 грудня 1992 року;

— Постанови Верховної Ради України «Про тимчасовий порядок призначення суддів на адміністративні посади та звільнення з цих посад» від 30 травня 2007 року № 1098-V;

— Постанови Верховної Ради України «Про Заяву Верховної Ради України з приводу спроби присвоєння Радою суддів України владних повноважень щодо призначення суддів на адміністративні посади та звільнення з цих посад» від 1 червня 2007 року №1118-V;

— Положення про порядок розгляду питань щодо призначення суддів на адміністративні посади в судах загальної юрисдикції (крім адміністративних посад у Верховному Суді України) та звільнення з цих посад, затвердженого Указом Президента України від 10 грудня 2003 року №1425/2003;

— Концепції вдосконалення судівництва для утвердження справедливого суду в Україні відповідно до європейських стандартів, схваленої Указом Президента України від 10 травня 2006 року №361/2006;

— Указу Президента України «Про призначення першого заступника голови та заступника голови апеляційних загальних судів, голів та заступників голів місцевих загальних судів» від 18 травня 2007 року №423/2007 (48 осіб);

— Указів Президента України: від 21 травня 2007 року №№439/2007—447/2007 (всього 9 осіб); від 22 травня 2007 року №№ 448/2007—458/2007 (11 осіб); від 23 травня 2007 року №463/2007; від 1 червня 2007 року №483/2007 (6 осіб);

— постанови Пленуму Верховного Суду України від 13 червня 2007 року № 8 «Про незалежність судової влади»;

— рішення Ради суддів України від 12 червня 2007 року №67 «Щодо ініціативи Вищої ради юстиції про проведення «круглого столу» 13 червня 2007 року»;

— рішення Ради суддів України від 31 травня 2007 року №50 «Щодо призначення суддів на адміністративні посади в судах загальної юрисдикції та звільнення з цих посад»;

— рішення Ради суддів України від 1 червня 2007 року про призначення за поданням Голови Верховного Суду України на посади голів та заступників голів у загальних судах (100 осіб);

— заяви Президії Верховного Суду України та президії Ради суддів України від 21 травня 2007 року;

— Рекомендацій Комітету Міністрів Ради Європи від 13 жовтня 1994 року №(94)12 «Незалежність, дієвість та роль суддів»;

— Європейської хартії про закон «Про статус суддів» від 10 липня 1998 року;

— Основних принципів незалежності судових органів, схвалених резолюціями 40/32 та 40/146 Генеральної Асамблеї ООН 29 листопада та 13 грудня 1985 року;

— Висновку експертів Ради Європи від 19 грудня 2002 року щодо Закону України «Про судоустрій України»;

— регламенту Вищої ради юстиції, затвердженого рішенням Вищої ради юстиції від 8 лютого 2006 року №5;

— рішення Вищої ради юстиції від 6 червня 2007 року «Про внесення подань Президенту України про звільнення Фінагеєва В. О. і Козлова Р. Ю. та до Верховної Ради України — про звільнення Волкової С. Я. з посад суддів Печерського районного суду м. Києва за порушення присяги»;

— звернення суддів Печерського районного суду м. Києва від 11 червня 2007 року, вих. №383;

— проекту Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про судоустрій України» (щодо призначення суддів на адміністративні посади)» (реєстраційний № 3586 від 30 травня 2007 року) та стенограми засідання Верховної Ради України від 30 травня 2007 року, на якому ухвалено загалом аналогічну за змістом Постанову Верховної Ради України «Про тимчасовий порядок призначення суддів на адміністративні посади та звільнення з цих посад» №1098-V.

Системний аналіз цих документів і матеріалів дає підстави для висновку, що реалізація визначених Конституцією України нових демократичних стандартів судочинства і відповідних їм засад здійснення правосуддя неможлива без належних інституційних перетворень у судовій системі.

Важливим етапом її реформування відповідно до вимог Конституції України мало б стати прийняття 7 лютого 2002 року комплексного Закону України «Про судоустрій України». Однак цей нормативно-правовий акт не забезпечив необхідних якісних змін у судоустрої та судочинстві.

Прагнучи зберегти діючі на той час засади судоустрою, у цьому Законі, по суті, було лише перейменовано окремі ланки судової системи та встановлено контроль над нею з боку Президента України, що надало йому та його оточенню можливість прямо чи опосередковано впливати на суддів і використовувати ці важелі для домагання поза процедурою здійснення справедливого судочинства вигідних для них результатів при вирішенні принципових для подальшого демократичного розвитку держави справ. При цьому зазначеним Законом Президенту України були надані такі повноваження щодо судової гілки влади, які Конституцією України не передбачені.

Водночас, як зазначено у заяві Президії Верховного Суду України та президії Ради суддів України від 21 травня 2007 року, окремим рішенням Президента України, які стосуються організації діяльності судової влади, бракує належної юридичної обґрунтованості. Зокрема, йдеться про Укази від 11 вересня 2006 року №747/2006, 12 березня 2007 року №190/2007 та 23 березня 2007 року №240/2007, якими всупереч положенням частини другої статті 19 Конституції України та Закону України «Про судоустрій України» регламентовано повноваження Голови Верховного Суду України, голів вищих спеціалізованих судів, Ради суддів України та інших органів суддівського самоврядування і запроваджено не передбачені законом процедури призначення суддів на адміністративні посади в судах загальної юрисдикції. Викликала велике занепокоєння і реалізація Президентом України наділеного ним самого себе права одноособово, без участі голів відповідних судів та органів суддівського самоврядування призначати виконуючих обов'язки голів судів. Більше того, всупереч тому ж Указу від 23 березня 2007 року №240/2007 за спрощеною процедурою відбулися призначення не тільки виконуючих обов'язки голів судів, а й їх заступників.

За цих обставин Конституційний Суд України своїм Рішенням від 16 травня 2007 року №1-рп/2007 визнав положення частини п'ятої статті 20 Закону України «Про судоустрій України», згідно з якими голова суду, заступник голови суду призначалися на посаду та звільнялися з посади Президентом України, таким, що не відповідає Конституції України (є неконституційним). Водночас Конституційний Суд України вирішив, що зазначене положення втрачає чинність з дня ухвалення Конституційним Судом України цього Рішення, яке є обов'язковим до виконання на території України, остаточним і не може бути оскаржене.

Проте, грубо порушуючи цю вимогу, Президент України у період з 16 травня по 1 червня 2007 року видав ряд указів щодо призначення суддів на адміністративні посади в судах, чого робити права не мав. При цьому має місце і зволікання з переглядом Указу Президента України від 10 грудня 2003 року №1425/2003, яким затверджено Положення про порядок розгляду питань щодо призначення суддів на адміністративні посади в судах загальної юрисдикції (крім адміністративних посад у Верховному Суді України) та звільнення з цих посад, що не відповідає Рішенню Конституційного Суду України від 16 травня 2007 року №1-рп/2007, котрим питання про призначення судді на посаду голови суду, заступника голови суду та звільнення його з цієї посади рекомендовано врегулювати Верховній Раді України, при цьому невідкладно, а отже, у законодавчому порядку.

Піддаючи це положення системному аналізу, Тимчасова слідча комісія поділяє висловлену під час обговорення і ухвалення Конституційним Судом України зазначеного Рішення позицію, узагальнену в окремій думці судді Конституційного Суду України Бринцева В. Д., яка полягає у тому, що «конституційне положення частини другої статті 130, відповідно до якого «для вирішення питань внутрішньої діяльності судів діє суддівське самоврядування», не дає підстав вважати, що до повноважень суддівського самоврядування може бути віднесено функцію наділення суддів адміністративними повноваженнями, тому що суддівське самоврядування якраз і започатковане як своєрідний контрольний механізм у тому числі і за судовим адмініструванням і воно ніяким чином не може підміняти реалізацію управлінських (організаційних) функцій, які по суті залишаються головними у відповідних голів судів та їх заступників».

Це належно обґрунтоване твердження з урахуванням того, що згідно з пунктом 14 частини першої статті 92 Конституції України виключно законами України визначаються саме питання судоустрою, судочинства та статусу суддів, а судове адміністрування, яке є головним чином реалізацією управлінських (організаційних) функцій у суді як юридичній особі, співвідноситься з цими питаннями лише дотично, дає певні підстави вважати, що встановлення тимчасового порядку наділення судді цими повноваженнями в умовах невідкладності можливе і відповідною постановою Верховної Ради України.

Саме з цих міркувань, на думку членів Тимчасової слідчої комісії, Конституційний Суд України й уточнив своє попереднє Рішення від 16 жовтня 2001 року №14-рп/2001 (справа про призначення суддів), у пункті 8 якого з посиланням на пункт 14 частини першої статті 92 Конституції України стверджувалося, що призначення на адміністративні посади голів судів загальної юрисдикції та їх заступників має визначатися виключно законом, рекомендувавши Рішенням від 16 травня 2007 року №1-рп/2007 (справа про звільнення судді з адміністративної посади) Верховній Раді України невідкладно врегулювати питання про призначення судді на посаду голови суду, заступника голови суду та звільнення його з цієї посади саме в законодавчому порядку (тобто, не лише законом, а й, можливо, постановою Верховної Ради України, беручи до увагу невідкладність такого врегулювання). При цьому, як випливає з Рішення Конституційного Суду України від 9 липня 1998 року №12-рп/98 (справа про тлумачення терміну «законодавство»), постанови Верховної Ради України є важливим структурним елементом законодавства, що пов'язано з реалізацією парламентом як єдиним органом законодавчої влади установчої та контрольної функцій, і визначає їх обов'язковість для виконання на всій території України з моменту набрання ними чинності.

Проте вже наступного дня після набрання чинності Постановою Верховної Ради України від 30 травня 2007 року №1098-V «Про тимчасовий порядок призначення суддів на адміністративні посади та звільнення з цих посад» Рада суддів України прийняла рішення від 31 травня 2007 року №50 «Щодо призначення суддів на адміністративні посади в судах загальної юрисдикції та звільнення з цих посад», чим вийшла за межі повноважень, наданих їй Конституцією і законами України, що незаперечно випливає із вже наведеного аналізу нормативно-правових актів та інших документів з цих питань.

Практичну необхідність прийняття такого рішення Рада суддів України мотивувала тим, що «з 1 червня 2007 року закінчуються повноваження більше ніж 300 голів і заступників голів суддів загальної юрисдикції. Зволікання з призначенням суддів на вакантні посади до законодавчого врегулювання цього питання може призвести до дестабілізації судової системи, ускладнень в організаційному керівництві діяльністю судів, а отже — до погіршення стану правосуддя в державі та захисту конституційних прав і свобод людини та громадянина». Проте питання виконання обов'язків голови відповідного суду або його заступника в разі їх відсутності (при цьому причини її не деталізуються, а тому й у разі звільнення, відставки, закінчення строку повноважень тощо) врегульовано відповідними нормами Закону України «Про судоустрій України». Так, частиною другою статті 24 цього Закону визначено, що у разі відсутності голови місцевого суду виконання його обов'язків здійснюється відповідно до встановленого ним розподілу обов'язків щодо ор-

ганізації діяльності суду. Згідно із частиною четвертою статті 28 цього ж Закону в разі відсутності голови апеляційного суду його обов'язки виконує перший заступник голови, а за його відсутності — старший за віком заступник голови апеляційного суду — голова судової палати. За відсутності заступника голови судової палати обов'язки голови судової палати виконує старший за віком суддя палати (частина п'ята статті 29 Закону України «Про судоустрій України»). Частиною п'ятою статті 41 зазначеного Закону передбачено, що у разі відсутності голови вищого спеціалізованого суду його обов'язки виконує перший заступник голови суду, а за його відсутності — один із заступників голови цього суду відповідно до розподілу обов'язків. За відсутності заступника голови судової палати обов'язки голови судової палати виконує старший за віком суддя палати (частина п'ята статті 42 Закону України «Про судоустрій України»).

Твердження ж вищого органу суддівського самоврядування у його рішенні про те, що за змістом частини п'ятої статті 20 Закону України «Про судоустрій України» (в частині, конституційність якої, на думку Ради суддів України, не поставлена під сумнів Конституційним Судом України) питання щодо призначення судді на посаду голови, заступника голови суду, а також звільнення його з цієї посади мають вирішувати Рада суддів України, Голова Верховного Суду України, голова вищого спеціального суду, при цьому не враховує, що таке вирішення повинно здійснюватися виключно на підставі рекомендації Ради суддів України, а не нею самою. Це випливає також із частини першої статті 103 цього Закону, яка, визначаючи завдання органів суддівського самоврядування, не передбачає призначення ними суддів на адміністративні посади.

Цей висновок Тимчасової слідчої комісії вичерпно відповідає позиції Верховної Ради України, викладеній у Заяві Верховної Ради України з приводу спроби присвоєння Радою суддів України владних повноважень щодо призначення суддів на адміністративні посади та звільнення з цих посад, схваленій Постановою Верховної Ради України від 1 червня 2007 року №1118-V, за пунктом 2 якої порядок призначення суддів на адміністративні посади в судах загальної юрисдикції та звільнення з цих посад, затверджений рішенням Ради суддів України від 31 травня 2007 року №50, та всі її рішення, прийняті відповідно до цього порядку, вважаються нечинними.

Однак реалізація пункту 6 цієї Постанови Вищою радою юстиції щодо забезпечення виконання пункту 3 Рішення Конституційного Суду України від 16 травня 2007 року №1-рп/2007 (справа про звільнення судді з адміністративної посади) та затвердженого на його виконання Постановою Верховної Ради України від 30 травня 2007 року № 1098-V тимчасового порядку призначення суддів на адміністративні посади та звільнення з цих посад уже тривалий час унеможливлюється через те, що у день її прийняття дію цієї Постанови ухвалою, яку з грубими порушеннями норм чинного законодавства винесла колегія суддів Печерського районного суду м. Києва у складі Фінагеєва В. О., Волкової С. Я. та Козлова Р. Ю., зупинено за адміністративним позовом громадянина Волкова О. Ф., який є заступником голови Ради суддів України (рішення Вищої ради юстиції від 6 червня 2007 року). Якщо при цьому звернути увагу на те, що неправомірне призначення суддів на адміністративні посади Радою суддів України (наприклад, її рішенням від 1 червня 2007 року, де йдеться про 100 осіб) відбувається на її засіданні за результатами розгляду інформації заступника голови Ради суддів України Волкова О. Ф. щодо подання Голови Верховного Суду України «Про призначення на посади голів та заступників голів у загальних судах», справжні натхненники такого розвитку подій уже ні для кого утаємниченими бути не повинні.

Саме такою може бути відповідь Тимчасової слідчої комісії щодо обставин підготовки і прийняття Радою суддів України рішення про призначення суддів на адміністративні посади та звільнення з цих посад та дотримання нею положень чинного законодавства України з цих питань.

14 червня 2007 року Тимчасова слідча комісія на своєму другому засіданні схвалила підсумки робочої зустрічі її керівництва з головою Ради суддів України Пилипчуком П. П., яка відбулася цього ж дня зранку за участю члена Комітету Верховної Ради України з питань правосуддя Замковенка М. І., доручила голові Тимчасової слідчої комісії ініціювати розгляд і прийняття Верховною Радою України Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про судоустрій України» (щодо призначення суддів на адміністративні посади)», який прийнято Верховною Радою України 15 червня 2007 року.

На своєму третьому засіданні 18 червня 2007 року Тимчасова слідча комісія схвалила тексти її звернень (листів) до Генерального прокурора України Медведька О. І. та голови Ради суддів України Пилипчука П. П. При цьому було вирішено з раніше спланованим зверненням до Вищої ради юстиції, допоки не отримано відповідей на зазначені листи чи до інших нововиявлених обставин, утриматися, беручи також до уваги, що таке звернення може бути вчинено насамперед на підставі звіту Тимчасової слідчої комісії, затвердженого в установленому порядку Верховною Радою України.

У листі до Генерального прокурора України Медведька О. І. з посиланням на пункт 5 Постанови Верховної Ради України від 1 червня 2007 року №1118-V «Про Заяву Верховної Ради України з приводу спроби присвоєння Радою суддів України владних повноважень щодо призначення суддів на адміністративні посади та звільнення з цих посад», яким Генеральній прокуратурі України рекомендовано невідкладно дати правову оцінку факту привласнення Радою суддів України таких владних повноважень, висловлено прохання скерувати копію відповідних правових висновків (правову оцінку) на адресу Тимчасової слідчої комісії для їх урахування у пропозиціях Верховній Раді України.

У зверненні до голови Ради суддів України Пилипчука П. П. Тимчасова слідча комісія проінформувала, що, як це обговорювалося на робочій зустрічі з ним 14 червня 2007 року, 15 червня 2007 року з її ініціативи Верховна Рада України прийняла Закон України «Про внесення змін до Закону України «Про судоустрій України» щодо призначення суддів на адміністративні посади та звільнення з цих посад» (реєстраційний №3586 від 30 травня 2007 року), що відповідає Рішенню Конституційного Суду України від 16 травня 2007 року №1-рп/2007 (справа про звільнення судді з адміністративної посади), зауваживши, що саме з цим (прийняттям такого закону) він пов'язував безумовне скасування Радою суддів України прийнятого нею поза межами її повноважень рішення від 31 травня 2007 року №50.

За цих підстав та у відповідності з пунктом 2 Постанови Верховної Ради України від 1 червня 2007 року № 1118-V Тимчасова слідча комісія запропонувала голові Ради суддів України вжити заходів щодо скасування нею свого рішення від 31 травня 2007 року №50 «Щодо призначення суддів на адміністративні посади в судах загальної юрисдикції та звільнення з цих посад», про що поінформувати Тимчасову слідчу комісію для врахування цього у її звіті та висновках і пропозиціях Верховній Раді України. Водночас з метою забезпечення їх належної об'єктивності було висловлено прохання надати довідку та необхідні на розсуд голови Ради суддів України матеріали щодо спонукальних причин і обставин, які призвели до прийняття нею зазначеного рішення.

Відповідей на ці звернення допоки не отримано.

Натомість, як стало відомо, 22 червня 2007 року Рада суддів України прийняла ще одне, вже четверте рішення щодо призначення суддів на адміністративні посади (загалом з урахуванням попередніх відбулося близько 200 таких призначень). При цьому окремі з них уже неправомірно наділялися цими повноваженнями указами Президента України, прийнятими всупереч Рішенню Конституційного Суду України від 16 травня 2007 року №1-рп/2007.

Передувала цьому постанова Пленуму Верховного Суду України від 13 червня 2007 року №8 «Про незалежність судової влади», у пункті 19 якої, зокрема, зазначено: «Суди при визначенні юридичної сили законів та інших нормативно-правових актів щодо їх діяльності повинні керуватися Конституцією України як актом прямої дії, а тому постанови Верховної Ради України та інші підзаконні акти державних органів, якими визначаються питання судоустрою, судочинства і статусу суддів, у тому числі щодо встановлення порядку призначення суддів на адміністративні посади та їх звільнення, терміну повноважень суддів, не підлягають застосуванню як такі, що суперечать Конституції України.

Не підлягають застосуванню акти органів державної влади та органів місцевого самоврядування, їх посадових осіб, прийняті в період, коли повноваження таких органів чи посадових осіб припинені з підстав, передбачених Конституцією України, а також у разі втрати такими органами чи посадовими особами повноважень щодо прийняття законів, постанов, указів, розпоряджень та інших актів».

Політичний підтекст такого рішення, яке є нічим іншим, як неприкритим вторгненням у галузь і предмет конституційного судочинства, коментарів не потребує.

Наведені обставини спонукали Тимчасову слідчу комісію дослідити матеріали справи № 06-1/31 «Документи про розробку Постанов Верховної Ради України «Про обрання судді Верховного Суду України» та «Про Бойка В. Ф.» (тексти Постанов, подання, заяви) Комітету з питань правової політики (фонд № Р-1, опис № 22) на 17 арк., розпочатої 12 серпня 2002 року і закінченої 24 жовтня 2002 року, яка зберігається постійно.

В результаті вивчення наявних у ній документів щодо обрання Онопенка В. В. суддею Верховного Суду України безстроково, що розглядалися Комітетом Верховної Ради України з питань правової політики 16 жовтня 2002 року і на підставі яких Верховна Рада України 17 жовтня 2002 року прийняла Постанову № 185-IV, встановлено:

1. Матеріали цієї справи не містять подання Голови Верховного Суду України про обрання Онопенка В. В. суддею Верховного Суду України безстроково, складеного відповідно до вимог частини першої статті 61 Закону України «Про судоустрій України». Наявний у справі лист за №4/398, підписаний Головою Верховного Суду України, що не пройшов відповідних реєстраційних процедур у Верховній Раді України, в якому Верховний Суд України «представляє» Онопенка В. В. до обрання суддею Верховного Суду України безстроково, не відповідає вимогам зазначеної норми Закону України «Про судоустрій України».

2. Як додаток до цього листа вказано:

— проект постанови Верховної Ради України;

— довідка про роботу в минулому;

— заява;

— характеристика;

— висновок Вищої кваліфікаційної комісії суддів України;

— декларація про доходи за останній рік, якої у матеріалах справи немає.

3. Стосовно наведеного висновку Вищої кваліфікаційної комісії суддів України, то він належним чином не завірений, у ньому відсутні підписи членів цієї комісії. Крім того, як зазначено у частині першій статті 61 Закону України «Про судоустрій України», «Усі інші судді обираються безстроково Верховною Радою України на підставі рекомендації Вищої кваліфікаційної комісії суддів України», а не її висновку. Проте це вже предмет розгляду профільного комітету Верховної Ради України, а не Тимчасової слідчої комісії.

Водночас ми не можемо не звернути увагу, що згідно із частиною четвертою статті 91 Закону України «Про судоустрій України» особи, з часу звільнення яких з посади судді минуло більше п'яти років, також складають кваліфікаційний іспит, а від звільнення Онопенка В. В. з посади судді Верховного Суду УРСР (1991—2002) до аналізованих подій минуло майже 11 років. Але якщо це — саме той висновок, хоча про кваліфікаційний іспит у ньому прямо не йдеться, він також мав би бути оформленим належно.

4. За текстом звернення Комітету з питань правової політики до Верховної Ради України від 16 жовтня 2002 року № 06-1/4-1-11, підписаного першим заступником Голови цього Комітету Оніщуком М. В., Комітет Верховної Ради України з питань правової політики розглянув на своєму засіданні 16 жовтня 2002 року подання не Голови Верховного Суду України, як того вимагає закон, а Верховного Суду України, яке, до того ж, у матеріалах справи відсутнє і не могло слугувати підставою для обрання Верховною Радою України Онопенка В. В. суддею Верховного Суду України безстроково. Відтак, і ця рекомендація Комітету Верховної Ради України з питань правової політики від 16 жовтня 2002 року не могла бути правовою підставою для прийняття Верховною Радою України 17 жовтня 2002 року такого рішення.

5. Не можна назвати довідкою про роботу в минулому наявний у справі навіть не документ, бо він належним чином не оформлений (ніким не завірений, відсутні дані про особу, яка його складала), вся інформація про минулу діяльність в якому на одному аркуші зводиться лише до констатації того факту, що Онопенко Василь Васильович — народний депутат України, багатомандатний загальнодержавний виборчий округ, виборчий блок політичних партій «Виборчий блок Юлії Тимошенко», з червня 2002 року працює на посаді Голови Комітету Верховної Ради України з питань правової політики. Тут також зазначено, що він є членом Української соціал-демократичної партії, але жодної інформації про вихід із неї кандидата на посаду судді Верховного Суду України у матеріалах справи немає.

Проте згідно із статтею 5 Закону України «Про статус суддів» у відповідності із статтею 127 Конституції України «Суддя не може належати до політичних партій та профспілок, брати участь у будь-якій політичній діяльності, мати представницький мандат, обіймати будь-які інші оплачувані посади, виконувати іншу оплачувану роботу, крім наукової, викладацької та творчої».

Водночас слід зазначити, що 20 березня 2003 року Онопенко В. В., посилаючись на статті 5 і 43 Закону України «Про статус суддів», все ж подав заяву, але іншого змісту — про звільнення у відставку за власним бажанням у зв'язку з виконанням ним обов'язків народного депутата України. Попервах ця заява пройшла відповідну, встановлену законодавством, процедуру. 23 березня 2003 року належне подання до Вищої ради юстиції вніс Голова Верховного Суду України. 11 червня 2003 року Вища рада юстиції прийняла за ним рішення і на його підставі 18 червня 2003 року внесла до Верховної Ради України подання за № 208/53-01/01 про звільнення Онопенка В. В. з посади в числі інших, всього одинадцяти суддів, надавши проект відповідної постанови Верховної Ради України. При цьому наявний ще один проект постанови Верховної Ради України про звільнення судді Верховного Суду України Онопенка В. В. відповідно до пункту 15 статті 85, пункту 9 частини п'ятої статті 126 Конституції України, статті 5 та статті 43 Закону України «Про статус суддів» у зв'язку з виходом у відставку та виконанням обов'язків народного депутата України, який ним, до того ж, був завізований.

Проте, чи посада Голови Комітету Верховної Ради України з питань правової політики, яку він обіймав із червня 2002 року, чи інші причини зумовили ситуацію, коли його заява про звільнення та подання Вищої ради юстиції не виносилися на розгляд Верховної Ради України впродовж більше трьох років (з червня 2003 року по жовтень 2006 року). При цьому та обставина, що Онопенко В. В. не перебував у штаті Верховного Суду України, аж ніяк не впливає на сам статус судді, визначений Конституцією України і Законом України «Про статус суддів», та на конституційні вимоги, яких він має дотримуватися.

Узагальнюючи всю цю інформацію, Тимчасова слідча комісія вважає, що при розгляді питання про обрання Онопенка В. В. суддею Верховного Суду України безстроково і прийнятті відповідних рішень Комітетом з питань правової політики та Верховною Радою України були використані матеріали, які за своїм змістом і формою не відповідали чинному законодавству, що ставить під сумнів законність та обґрунтованість прийнятих ними рішень.

Водночас ми не ставимо питання радикально — щодо скасування відповідної Постанови Верховної Ради України, а вважаємо, що не менш суттєвими є зазначені порушення Онопенком В. В. присяги судді. У зв'язку з цим пропонується пункт 4 проекту постанови Верховної Ради України викласти в уточненій редакції, яку надаємо.

Підсумовуючи, Тимчасова слідча комісія констатує, що проведене нею розслідування й експертне вивчення офіційних документів та інших зібраних матеріалів дають підстави стверджувати, що підтримувана Головою Верховного Суду України Рада суддів України безпідставно привласнила владні, не властиві їй, повноваження та ухвалила рішення про призначення суддів на адміністративні посади в судах загальної юрисдикції та звільнення з цих посад всупереч Конституції та чинному законодавству України.

Члени Ради суддів України, які ухвалили ці рішення, порушили присягу судді, тому мають нести визначену законом відповідальність. При цьому, діючи всупереч Рішенню Конституційного Суду України від 16 травня 2007 року №1-рп/2007, яким питання про призначення судді на посаду голови суду, заступника голови суду та звільнення його з цієї посади рекомендовано невідкладно в законодавчому порядку врегулювати саме Верховній Раді України, ухвалюючи рішення від 31 травня 2007 року № 50 «Щодо призначення суддів на адміністративні посади в судах загальної юрисдикції та звільнення з цих посад», члени Ради суддів України по суті привласнили повноваження народних депутатів України і парламенту в цілому, що може розцінюватися як участь у політичній діяльності, яка щодо професійного судді прямо заборонена відповідним положенням статті 127 Конституції України.

Прийняті Радою суддів України з перевищенням її повноважень рішення щодо призначення суддів на адміністративні посади в судах загальної юрисдикції та звільнення з цих посад мають бути переглянуті і розглядатися виключно як її рекомендації стосовно таких призначень чи звільнень Вищою радою юстиції.

Відповідно до цього та на підставі статті 83 Регламенту Верховної Ради України Тимчасова слідча комісія пропонує:

1. Попередній звіт Тимчасової слідчої комісії взяти до відома та направити його Президенту України, Генеральному прокурору України, Конституційному Суду України, Верховному Суду України, Вищій раді юстиції, Раді суддів України.

2. Підтримуючи прагнення суддівського корпусу до наведення належного порядку у судовій системі України, запропонувати Голові Верховного Суду України вжити невідкладних заходів щодо приведення пункту 19 постанови Пленуму Верховного Суду України від 13 червня 2007 року №8 «Про незалежність судової влади» у відповідність до положень Конституції та законів України.

3. Звернутися до Ради суддів України з пропозицією переглянути прийняте нею за межами її повноважень рішення від 31 травня 2007 року №50 щодо призначення суддів на адміністративні посади в судах загальної юрисдикції та звільнення з цих посад, а також прийняті на його основі наступні рішення з цих питань.

4. Комітету Верховної Ради України з питань правосуддя:

відповідно до частини третьої статті 21 Закону України «Про комітети Верховної Ради України» надати роз'яснення щодо застосування положень законодавства України з питань призначення суддів на адміністративні посади в судах загальної юрисдикції та звільнення з цих посад;

з урахуванням матеріалів Тимчасової слідчої комісії звернутися до Вищої ради юстиції щодо порушення суддею Верховного Суду України Онопенком В. В. присяги судді.

5. Голові Верховної Ради України вжити заходів щодо відновлення в установленому порядку дії Постанови Верховної Ради України від 30 травня 2007 року № 1098-V «Про тимчасовий порядок призначення суддів на адміністративні посади та звільнення з цих посад», яка втрачає чинність з дня опублікування Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про судоустрій України» щодо призначення суддів на адміністративні посади та звільнення з цих посад» від 15 червня 2007 року.

Проект відповідної постанови Верховної Ради України внесено членами Тимчасової слідчої комісії в установленому Регламентом Верховної Ради України порядку.

Просимо підтримати.

Голова Тимчасової слідчої комісії
Ігор ЗВАРИЧ.

НОВИНИ

СУБОТА, 7 ЛИПНЯ 2007 ■ № 117 (4117)

Ситуація з енергетичною безпекою викликає стурбованість урядів у регіоні ОБСЄ *(Укрінформ)*

Ранні зернові та зернобобові культури в Україні обмолочено на 23% посівних площ *(Укрінформ)*

■ У НОМЕР

Заява прес-служби Народної партії

Київ. Прес-служба Народної партії повідомляє, що під час прес-конференції екс-міністр внутрішніх справ Юрій Луценко дав неправдиву інформацію про ведення переговорів між Володимиром Литвином і керівництвом «Нашої України» про «можливе приєднання».

Прес-служба Народної партії заявляє, що жодних переговорів лідера Народної партії Володимира Литвина з керівництвом «Нашої України» про «можливе приєднання» не велося. Очевидно, пан Луценко видає бажане за дійсне.

У барах столиці Прикарпаття слухатимуть українське

Івано-Франківськ. У місцевих кафе та барах в рамках музичного проекту «Обирай своє! Слухай УКРАЇНСЬКЕ!» з'явився ще один компакт-диск україномовних пісень. Проект, мета якого — захист та популяризація української музики, втілює в життя громадська організація Молодіжний центр «Наша Україна». Тож будь-який відвідувач закладів відпочинку може звернутися до їхніх працівників із проханням увімкнути компакт-диск. До цього спонукатимуть і спеціальні наліпки, які розмістять біля входу на дверях. До речі, до нової збірки увійшли пісні таких вітчизняних гуртів, як «Таліта Кум», «Друга ріка», «Мотор'ролла», «ТНМК» та інших. Крім того, тут багато творів місцевих виконавців.

Дарина НАЗАРЧУК.

У кіно — всією родиною

Хмельницький. Масштабну акцію провів хмельницький дитячий кінотеатр «Планета». На безплатний перегляд фільмів про Велику Вітчизняну війну сюди запросили ветеранів обласного центру. Вони мали змогу переглянути понад сто фільмів. Майже півтисячі ветеранів прийшли на сеанси разом із онуками. Крім того, майже півтори тисячі старшокласників також змогли ознайомитись із кінострічками про воєнне лихоліття. А завдяки старанням обласного підприємства кіновідеопрокату понад 17 тисяч школярів відвідали такі сеанси в райцентрах.

Ірина КОЗАК.

Парти для учнів, що погано бачать

Херсонська область. П'ять шкіл Чаплинського району стануть учасниками спеціального проекту «Зростаймо здоровими!» для дітей із проблемами зору. Його розробила херсонська громадська організація «Успішна жінка». Головним партнером у виконанні запланованого є відділ освіти. Фінансуватимуть проект благодійні фонди.

На відміну від тих заходів, що вживалися раніше, оздоровлення таких дітей полягатиме не у зменшенні навантаження, а у спеціальній програмі. Для цього в освітні заклади залучать медпрацівників та інструкторів лікувальної фізкультури. У класах з'явиться обладнання спеціально для дітей з вадами зору, працюватимуть кабінети для оздоровлення.

Алла БРУСИЛОВА.

■ СПОРТ

Підготовча робота вирує

Футбол. Під час зборів в Австрії чемпіони України провели черговий товариський матч. «Динамо» (Київ) — «Васлуй» (Румунія). 6:0. Голи: Гіоане, 39, Ротань, 41, Гусєв, 53, Рінкон, 59, Корреа, 74, Клебер, 83.

«Динамо»: (перший тайм) Рибка, Каддурі, Гавранчич, Мандзюк, Маркович, Гіоане, Ротань, Белькевич, Нінкович, Махдуфі, Лисенко; (другий тайм) Шовковський, Несмачний, Саблич, Родріго, Ващук, Гусєв, Михалик, Корреа, Ребров, Рінкон, Клебер.

Тим часом на офіційному сайті ФК «Динамо» (Київ) з'явилася інформація про те, що форвард французького «Ле Мана» Ісмаель Бангура **(на знімку)** підписав п'ятирічний контракт із чемпіоном України. Сума трансферу не розголошується, але, за даними французької преси, вона становить п'ять мільйонів євро. В останній момент у боротьбу за 22-річного футболіста гвінейського походження втрутився «Монако», котрому бракує гравців атакуючого плану. Бангура виступав у чемпіонаті Франції протягом двох сезонів і став одним з найкращих його бомбардирів.

Ісмаель — невисокий на зріст (174 см, 74 кг), швидкісний нападник, у котрого потужний удар з обох ніг. Авторитетні фахівці і ЗМІ стверджують, що Бангура — один із тих футболістів, хто досяг найбільшого прогресу у французькому чемпіонаті.

Пропонуємо вашій увазі результати контрольних поєдинків, котрі зіграли українські клуби протягом останніх днів. «Дніпро» — «Ворскла». 3:2. «Нафтовик» (Охтирка) — «Харків». 1:5. «Арсенал» (Київ) — «Десна». 1:0. «Зоря» — «Шопрон» (Угорщина). 2:1. «Кривбас» — «Араз» (Азербайджан). 5:0.

В. Б.

Олексій вибрався по оголеній арматурі сам, а потім кинувся розбирати уламки балкона

Того дня в Луганську стояла спека. Олексій виніс однорічного синочка на балкон і розмовляв про щось з дружиною, яка стояла у виході з кімнати. Мирна сімейна ідилія змінилася моторошною картиною: чоловік і син умить зникли з виду Насті. Навздогін їм вона почула сильний гуркіт. Дружина зрозуміла, що обірвався балкон. Дивитися вниз було страшно. Зачепившись однією ногою за балкон третього поверху, чоловік бовтався в повітрі, а однорічний Ваня... Настя не одразу побачила свою дитину за уламками, що впали на нього. Ні чоловіку, ні сину Настя нічим не могла допомогти і від розпачу тільки кричала...

Завдяки чудовій фізичній формі і відмінній реакції, Олексій вибрався по оголеній арматурі сам. Баритися не можна було, тому що під важкими уламками, що скупчилися на балконі третього поверху, залишався Ваня. Він страшенно кричав, і це розривало батьківське серце. Заспокоювало одне: син живий. Не чекаючи рятувальників, Олексій почав розбирати уламки балкона, і незабаром вони з дружиною пригорнули рідну дитину до грудей. У Вані все було ціле, лише подряпини і забиті місця. У лікарні підтвердили, що в дитини немає і внутрішніх ушкоджень, стан нормальний. Не рахуючи великого стресу. Він відмовлявся їсти, вередував. Безумовно, Вані потрібна була реабілітація, а його батькам — допомога міської влади і юриста. Ситуація вияввилася позаштатною. Тому що під час купівлі квартири по всіх документах вона проходила як цілком безпечна для проживання. Ніде не було сказано, що балкон перебуває в аварійному стані. Хто ж відповідатиме за те, що сталося?

Днями Ваню Лижова провідав начальник Головного управління МНС області Геннадій Сухорученков. Головного рятувальника краю хлопчик зустрів у камуфляжній майočці й одразу потягнувся до пожежної машини, яку йому принесли в подарунок. «Гадаю, тепер Ваня поповнить лави рятувальників МНС», — напівжартома-напівсерйозно прокоментував НП місцевого значення Геннадій Сухорученков.

Алла АНТІПОВА.

Луганська область.

На знімку: Геннадій Сухорученков вручає Вані подарунок.

***P. S.* Сотні аварійних балконів є у всіх великих містах України. Приміром, лише в Одесі 60 балконів, що можуть обвалитися будь-якої миті. Там навіть мають намір створити їх реєстр, щоб городяни знали, на яких вулицях їх підстерігає небезпека.**

Фото ЦП ГУ МНС у Луганській області.

Дизайнери назвали п'ятірку найбільш немодних жінок-політиків

Переможцем рейтингу стала лідерка ПСПУ Наталя Вітренко. На другому місці — глава Фонду держмайна Валентина Семенюк. Бронза в депутата від «Нашої України» Ксенії Ляпіної. «Це саме той випадок поганого смаку», — прокоментувала зовнішній вигляд політика дизайнер Ганна Бабенко. Четверта позиція — в колеги Ляпіної з Партії регіонів Ганни Герман. Дизайнер Лілія Пустовіт назвала Герман жінкою, що може «одягтися якось недоречно або смішно». П'ятірку замикає Руслана Лижичко «за «дикий», але зовсім не парламентський стиль в одязі».

Мавпочка облила Черновецького

Днями столичний градоначальник Леонід Черновецький відвідав зоопарк. Одна з мавпячих самок, побачивши міського голову, вирішила у спекотний день освіжити Леоніда Михайловича водою з корита у своїй клітці.

Співробітники зоопарку кажуть, що це перший випадок такої «мавпячої привітності». А свідки події пояснюють учинок мешканки київського зоопарку тим, що вона щиро повірила в рекламу, що просто-таки намозолила очі: «Черновецький — мер усіх киян».

Транспортні проблеми Запоріжжя розв'язуватимуть після виборів

Новий міст, що давно будується в Запоріжжі, коштує не менш як три мільярди, а не 1,9 млрд. грн., як розраховували за цінами 2002 року. Збільшення кошторисної вартості спорудження моста Рахункова палата прогнозувала ще торік за підсумками розгляду результатів перевірки використання коштів бюджету України, виділених у 2004—2005 роках на це будівництво.

Фото Бориса ДВОРНОГО (Укрінформ).

Тим часом начальник Управління капітального будівництва (УКБ) Запорізького міськвиконкому Іван Сухомлин повідомив журналістам, що з 250 млн. грн., закладених у державній скарбниці на цей рік, на спорудження надійшло лише 179 млн. грн. А торік на запорізькі мости недодали 100 млн. грн. При цьому в СНД заводів, що виготовляють метал для мостових конструкцій, одиниці. Завантажені замовленнями, вони беруться за роботу тільки після попередньої оплати. У випадку із запорізькими мостами — це десятки мільйонів гривень. А сьогодні можна говорити лише про додаткові 100—150 мільйонів державних коштів. До того ж питання з їх наданням у Кабміні пообіцяли вирішити тільки після виборів.

На знімку: ведуться роботи з будівництва мостових опор на дні Дніпра.

Відтепер матимемо своїх спортивних медиків

Столичні національні університети — медичний ім. О. Богомольця та фізичного виховання і спорту України — об'єднали свої зусилля, щоб уперше в країні випустити спеціалістів за фахом «спортивна медицина».

За кілька років їх підготували в рамках експерименту. Під час його проведення стало зрозуміло, що найкращим розв'язанням наявної на сьогодні проблеми нестачі лікарів для наших спортсменів є створення факультету на базі провідних вищих навчальних закладів. Отож нещодавно Міністерство сім'ї, молоді та спорту, Міністерство охорони здоров'я та Міністерство освіти та науки видали наказ «Про створення спільного факультету підготовки лікарів для фізичної культури та спорту НМУ та НУФВСУ». Як стверджує міністр у справах сім'ї, молоді та спорту Віктор Корж, нова професія поєднує не тільки фундаментальні навики медичної справи, а й методику і теорію спортивних знань.

Уже розпочато прийом документів на перший курс цього факультету. Після його закінчення випускники отримають дипломи фахівців за спеціальністю «лікувальна справа» та здобудуть кваліфікацію «лікар». Закінчивши інтернатуру чи магістратуру, вони матимуть сертифікат чи диплом за спеціальністю «спортивна медицина». Можливості для кар'єри майбутніх випускників широкі: їх із задоволенням запросять на роботу спортивні клуби, школи, училища, центри спортивної медицини, національні збірні України, оздоровчі центри, заклади фітнес-індустрії.

Ольга РАДЗІВІЛ.

Нарешті почали видавати нові закордонні паспорти

Першими документи отримали жителі Криму — до автономії їх доправили понад тисячу. В решті регіонів країни закордонні паспорти нового зразка очікують цими днями, **повідомляють «Подробиці»**. У столичних туристичних агентствах також дають оптимістичні прогнози — кажуть, що вже сьогодні, ймовірно, зможуть розпочати допомогу із прискореного оформлення закордонних паспортів.

Тим часом і ДП «Ресурси-Документ» у прес-релізі повідомляє про початок видачі «одного з найбільш захищених документів у світі» громадянам України. Його вартість тут обіцяють залишити незмінною. А це від 380 гривень за двадцять робочих днів до 810 грн. — за два дні.

Новий закордонний паспорт має обкладинку синього кольору та спеціальну полікарбонатну сторінку, на яку методом лазерної перфорації та лазерного гравіювання наносяться персональні дані власника. Внутрішні сторінки документа призначені для проставлення віз та містять фонові графічні узори національної тематики.

Нові паспорти мають 25 ступенів захисту та входять до п'ятірки кращих світових зразків за рівнем захисту від підробок.

Анна БОЙКО.

Представники Міжнародного благодійного фонду «Україна 3000» передали Волинському обласному дитячому територіальному медичному об'єднанню інкубатор для немовлят, іграшки.

Фото Михайла МАРКІВА (прес-служба Президента України).

Київ матиме національний природний парк

Про це повідомила на прес-конференції перший заступник голови Всеукраїнської екологічної ліги Тетяна Тимочко. За її словами, найближчими днями глава держави Віктор Ющенко має оприлюднити указ про створення трьох заповідників. Однією з цих територій має стати Національний природний парк «Голосіївський» загальною площею 4521,29 га. Завдяки цьому планується зберегти природні комплекси Голосіївського лісу та урочища Конча-Заспа, які мають велику екологічну цінність. Адже екологи вважають ці території унікальним рекреаційним утворенням, яке необхідно зберегти в інтересах населення міста.

Останнім часом різко зросла комерційна привабливість забудови цих земель. Сьогодні на території парку ведуть свою діяльність різні землекористувачі. Саме тому існування екосистеми з 400 видами рослин і 150 видами тварин перебуває під загрозою.

Нагадаємо, що 19 років поспіль тривала боротьба за створення у столиці заповідника. В 1993 році клопотання про його необхідність готував і подавав «Зелений світ». Пізніше з'явилася спілка «Порятунок Голосієва». Проте єдиний об'єкт національного значення, який вдалося створити, — державний ботанічний заказник «Лісники». Саме він має стати заповідним ядром майбутнього національного природного Голосіївського парку.

Олександр ПЕКНИЙ.

Туркам на Житомирщині не щастить

Громадянин Туреччини, який тимчасово проживав в одному з селищ області, звернувся до міліції із заявою про пропажу з його помешкання більше чотирьох тисяч гривень. Правоохоронці встановили, що крадіжку здійснив семикласник, який забрався в приміщення через кватирку. В нього вилучено 600 гривень і два мобільних телефони, які він, на думку міліції, купив за крадені гроші. А перед цим не пощастило, проте з іншої причини, трьом громадянам Туреччини, котрі вночі йшли пішки на Житомир з боку Бердичева. Необхідних документів вони пред'явити не змогли, а прибули в Україну, за їх словами, в пошуках роботи. Отож і доведеться повертатися на батьківщину. Правоохоронці кажуть, що з початку цього року за порушення правил в'їзду в Україну з території області депортовано 125 іноземців.

Олексій КАВУН.

Нічийне вино до споживачів не дійшло

У рамках операцій «Курорт» та «Акциз» під прилавками торгових рядів у курортній зоні «Коблеве» податківці виявили нічийне вино. Його власники, які дізналися про перевірку, залишили свій товар, а також стенди з переліком найменувань продукції та її вартості. Небажання зустрічатися з податківцями можна зрозуміти, адже хмільний напій реалізовувався без жодних дозвільних документів. Загалом вилучено 186 літрів вина на суму 2790 гривень. Нині правоохоронці встановлюють власників нічийної продукції, її виробників та канали постачання.

Олена ІВАШКО.

Миколаївська область.

■ ФОТОФАКТ

У Миколаєві під час дегустації вин місцевих виробників професіоналам особливо припали по смаку такі марки: «Шардоне», «Совіньйон», «Саперaві», «Каберне», «Мерло».

На знімку: Анжеліка Сторчак, заступник завідувача лабораторії ВАТ «Радсад».

Фото Олександра КРЕМКА (Укрінформ).

КамАЗ, в який врізалася машина Чорновола, стояв на місці

Стали відомі результати незалежної комплексної експертизи у справі про загибель у 1999 році лідера Народного руху В'ячеслава Чорновола. Висновок дослідження, проведеного польськими фахівцями, свідчить, що КамАЗ, в який врізалася машина В'ячеслава Чорновола, стояв на місці. Також стало відомо, що слідством активізовано роботу зі збору інформації про Івана Шолома, можливого координатора спецоперації з усунення лідера НРУ. Нагадаємо, після загибелі Чорновола пан Шолом виїхав на Волинь, де через деякий час помер — за офіційною версією, від серцевого нападу під час запою. Однак слідство підозрювало, що його було отруєно, **повідомляє «Коммерсантъ-Украина»**.

Справу про загибель Чорновола двічі закривали. Востаннє її було відновлено у квітні 2005 року.

«Соціальний» хліб почали продавати в супермаркеті

(Початок на 1-й стор.).

Керівник підприємства Анзор Ішхнелі уже не один рік пропонував владі відкрити спеціалізовані точки продажу хліба за чітко встановленими цінами. В результаті обговорення пропозиції у Будинку торгівлі «Південний Буг» нарешті відкрили таку точку. Свіжі, духмяні булки продаватимуть тут за постійною ціною 79 копійок. Від решти хліба вони відрізняються тільки ціною. «Я вдячний Анзору Шотовичу за те, що він не лише проявляє соціальну відповідальність, випускаючи хліб за збитковими для нього цінами, а ще й непокоїться про те, аби цей хліб потрапляв на стіл саме до соціально незахищених людей», — зазначив Олександр Садиков.

Керівник області зауважив, що ближчим часом такі торговельні точки будуть відкриті в різних районах міста, і обов'язково — на великих підприємствах роздрібної торгівлі. Адреси таких точок надрукують у миколаївських газетах.

Олена ІВАШКО.

Знявши погони, стануть менеджерами

У Житомирському державному технологічному університеті відбувся вже другий цього року випуск слухачів —звільнених у запас військовослужбовців. Після проходження поглибленого курсу за спеціальностями менеджмент організації та менеджмент підприємницької діяльності 25 осіб отримали свідоцтва державного зразка. Організатор навчань — ресурсний та кар'єрний центр для звільнених у запас військовослужбовців. Випуску передував ярмарок вакансій, організований службою зайнятості.

Олексій КАВУН.

Житомир.

Перший випуск богословів

Рівненська область. Чотирнадцять перших в Україні магістрів богослов'я в Національному університеті «Острозька академія» отримали дипломи державного зразка.

Цю спеціальність у перелік дисциплін вищої школи Міністерство освіти і науки ввело з 2003 року. Серед нинішніх випускників НУ «Острозька академія» за цією спеціальністю — представники різних конфесій, священнослужителі, які мають богословську освіту, здобуту у конфесійних навчальних закладах, а також світські особи. У такий спосіб відроджуються традиції Острозької слов'яно-греко-латинської академії XVI—XVII століть, де богослов'я було одним з основних напрямів навчання.

Олександра ЮРКОВА.

■ СВІТ КОРОТКО

УКРАЇНА — ПЕРУ

Ліма визнала голодомор 1932—33 років геноцидом

Першою із країн Латинської Америки саме Перу визнала голодомор 1932—33 років геноцидом українського народу і стала 12-ю державою у світі, яка зробила це. Відповідну резолюцію затвердив перуанський парламент.

ПАКИСТАН

Червону Мечеть обстріляли

Учора з боку Червоної Мечеті, блокованої військами в Ісламабаді, було чути стрілянину і гуркіт потужних вибухів. Проте офіційна влада повідомляє, що штурм ще не почався. За деякими даними, вибухами військовослужбовці продовжують пробивати проходи у стіні та барикадах, що навколо комплексу. Лідер ісламістів, котрі залишаються в мечеті, Абдул Рашид Газі сказав, що в будинку складено 60 тіл загиблих студентів — юнаків і дівчат. Він закликав владу пропустити туди представників преси, які зможуть побачити вбитих і руйнування.

Нагадаємо, що протистояння навколо відомої своїм радикалізмом мечеті почалося у вівторок після збройної сутички між студентами медресе при мечеті та силами правопорядку. Тепер ісламісти блоковані військами.

АФГАНІСТАН

Під Кабулом знайдено радянську підземну в'язницю

На території колишньої радянської військової бази на північній окраїні Кабула виявлено підземну в'язницю, де поховано сотні в'язнів, повідомив генерал кримінальної поліції міста. Тіла загиблих знайдено в 15 камерах, багато хто з них — зі зв'язаними руками і зав'язаними очима. Підземна в'язниця, вважає афганська влада, належить до періоду радянської окупації 1980-х років. Її місце показав 70-річний афганець, котрий працював на радянській воєнній базі шофером.

США

Перші жертви високої температури

За словами синоптиків, учора в більшості західних штатів країни температура повітря побила всі рекорди. Як наслідок — кілька туристів у Південній Неваді потрапили до лікарень з тепловими ударами. Представник поліції Лас-Вегаса повідомив, що на сьогодні зареєстровано лише один смертельний випадок. Для літніх і самотніх людей, для яких спека найбільш небезпечна, влада відкрила спеціально кондиціоновані приміщення, у яких ті можуть тимчасово жити, поки не спаде жара.

Фотокопії тексту закону:

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін до Закону України «Про закупівлю товарів, робіт і послуг за державні кошти»

Верховна Рада України **постановляє:**

I. Внести до Закону України «Про закупівлю товарів, робіт і послуг за державні кошти» (Відомості Верховної Ради України, 2000 р., № 20, ст. 148; 2003 р., № 14, ст. 98; 2004 р., № 5, ст. 27, № 8, ст. 67, № 13, ст. 181; 2005 р., № 4, ст. 103, № 5, ст. 110, № 11, ст. 198, № 31, ст. 420; 2006 р., № 14, ст. 118; 2007 р., № 9, ст. 67) такі зміни:

1) у тексті Закону слова «інформацію про яких включено до каталогу» виключити;

2) у частині першій статті 1:

абзац третій доповнити словами «тільки в частині фінансування за рахунок бюджетних коштів»;

абзац сьомий після слова «фізична» доповнити словами «особа, у тому числі фізична особа — суб'єкт підприємницької діяльності»;

в абзаці двадцять третьому слово «три» замінити словом «дві»;

абзац двадцять п'ятий після слів «Кабінетом Міністрів України» доповнити словами «(у разі здійснення закупівлі за кошти Державного бюджету України) або державна установа, організація чи підприємство, які визначені Радою міністрів Автономної Республіки Крим (у разі здійснення закупівлі за кошти бюджету Автономної Республіки Крим) або органами місцевого самоврядування (у разі здійснення закупівлі за кошти місцевих бюджетів)»;

3) у статті 2:

частину першу доповнити абзацом третім такого змісту:

«Закупівля товарів, робіт і послуг, пов'язаних з ліквідацією наслідків надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру, наслідків аварій на виробництві, транспорті та об'єктах атомної енергетики, здійснюється в порядку, визначеному Міжвідомчою комісією з питань державних закупівель»;

у частині третій:

абзац двадцять сьомий виключити;

доповнити абзацами такого змісту:

«технічні засоби реабілітації, зокрема протезно-ортопедичні вироби, ортопедичне взуття, засоби пересування, виготовлені за індивідуальним замовленням інваліда, включаючи комплектуючі до них, послуги з ремонту таких засобів, а також протезно-ортопедичні послуги;

бланки цінних паперів, документи суворої звітності (обліку);

захищені папір, фарби та інші матеріали, які використовуються для виготовлення бланків цінних паперів, документів суворої звітності (обліку) згідно із схемою їх захисту;

послуги банків (фінансових установ) з кредитування підприємств;

послуги з оренди службових приміщень у разі продовження строку оренди таких приміщень, які закуповуються в порядку, визначеному Міжвідомчою комісією з питань державних закупівель;

твори образотворчого мистецтва: живопис, графіка, скульптура, а також твори декоративно-прикладного та народного мистецтва для поповнення Державного музейного фонду України;

документи про освіту, студентські та учнівські квитки державного зразка»;

у частині п'ятій слова «та Тендерну палату України» виключити;

у частині шостій:

у підпункті 1 цифри «50» і «400» замінити відповідно цифрами «100» і «600»;

у підпункті 2 цифри «100» і «500» замінити відповідно цифрами «200» і «700»;

підпункт 3 виключити;

4) у частині другій статті 3^2:

абзац третій виключити;

абзац п'ятий викласти в такій редакції:

«здійснює контроль за дотриманням розпорядниками державних коштів вимог законодавства у сфері закупівель відповідно до цього Закону та інших законів України»;

абзаци дванадцятий та тринадцятий виключити;

5) у статті 3^3:

у частині першій:

в абзаці першому слова «при Рахунковій палаті» виключити та доповнити словами «склад якої затверджується Кабінетом Міністрів України»;

абзац другий після слів «Міністерства економіки України» доповнити словами «Міністерства фінансів України, Державної податкової адміністрації України», слово «три» замінити словом «два»;

у частині другій:

абзаци шостий, десятий, одинадцятий виключити;

в абзаці тринадцятому слова і цифру «підпунктом 3 частини шостої» замінити словами «абзацом третім частини першої»;

в абзаці п'ятнадцятому слова та цифри «статтями 26, 34» замінити словами та цифрами «статтею 26»;

в абзаці двадцятому слова «та реєстр учасників процедур закупівель» виключити;

після абзацу двадцять третього доповнити новим абзацом такого змісту:

«погоджує заходи, передбачені абзацом тринадцятим частини другої статті 17^3 цього Закону».

У зв'язку з цим абзац двадцять четвертий вважати абзацом двадцять п'ятим;

в абзаці першому частини третьої слова «не менш ніж двома третинами» замінити словом «більшістю»;

в абзаці першому частини шостої:

перше речення виключити;

у другому реченні слова «абзацом другим» замінити словами «абзацами другим і третім», слова і цифри «абзацом третім частини другої статті 34» замінити словами «частиною четвертою цієї статті», слова «присутні на її засіданні» та «присутніх на засіданні» виключити;

в абзаці третьому частини сьомої слова «двадцять четвертим» замінити словами «двадцять п'ятим», після слова «опублікування» доповнити словами «у спеціалізованому друкованому засобі масової інформації із загальнодержавною сферою розповсюдження, що публікує інформацію виключно з питань державних закупівель та має назву, яка відноситься безпосередньо саме до сфери державних закупівель (далі — спеціалізований друкований засіб масової інформації) та»;

6) в абзаці першому частини першої статті 4^1 слова «за допомогою інформаційних систем у мережі Інтернет» замінити словами «у державній або інших інформаційних системах у мережі Інтернет, які відповідають вимогам цього Закону (далі — інформаційні системи в мережі Інтернет)»;

7) включити статтю 6 такого змісту:

«Стаття 6. Умови захисту підприємств громадських організацій інвалідів

1. Замовник надає перевагу тендерній пропозиції, поданій підприємствами громадських організацій інвалідів, незалежно від суми очікуваної вартості закупівлі, з метою посилення соціального та правового захисту інвалідів і зміцнення їх матеріально-технічної бази, якщо зазначені підприємства є виробниками товарів, робіт і послуг, що закуповуються.

У цих випадках розмір преференційної поправки повинен становити 15 відсотків ціни тендерної пропозиції, навіть за умови участі у процедурі закупівлі лише вітчизняних виробників.

2. У разі закупівлі товарів, робіт і послуг, що включені до затвердженого Кабінетом Міністрів України переліку товарів, робіт і послуг, що закуповуються у підприємств, які переважно використовують працю інвалідів, розпорядники державних коштів запрошують до торгів виключно підприємства громадських організацій інвалідів, якщо зазначені підприємства є виробниками товарів, робіт і послуг, що закуповуються.

3. Органи державної влади та органи місцевого самоврядування зобов'язані надавати підприємствам громадських організацій інвалідів необхідну доступну, достовірну інформацію щодо здійснення закупівель, яка забезпечить можливість їх компетентного вибору»;

8) в абзаці третьому частини четвертої статті 7 після слова «особа» доповнити словами «(за виключенням органів державної влади, органів влади Автономної Республіки Крим, органів місцевого самоврядування)»;

9) у статті 8:

абзац перший частини першої після слів «попередньої кваліфікації учасників» доповнити словом «безкоштовно», слова «із загальнодержавною сферою розповсюдження, що публікує інформацію виключно з питань державних закупівель та має назву, яка відноситься безпосередньо саме до сфери державних закупівель (далі — спеціалізований друкований засіб масової інформації)» виключити;

в абзаці першому частини другої слова «запиту цінових пропозицій (котирувань)» виключити;

абзаци перший і другий частини четвертої виключити;

10) у статті 12 слова «Тендерну палату України» виключити;

11) статтю 16^1 виключити;

12) в абзаці сімнадцятому частини першої статті 17 слово «переможця» виключити;

13) частину другу статті 17^1 після слова «забезпечити» доповнити словами «відповідно до закону»;

14) у статті 17^3:

у частині першій слова «інформаційно-методичного» замінити словом «інформаційного»;

у частині другій:

в абзаці другому слова «розробляє методичні матеріали» замінити словами «сприяє в розробці методичних матеріалів»;

в абзаці дванадцятому слова «розробляє методики» замінити словами «сприяє в розробці методик»;

в абзаці тринадцятому слова «здійснює заходи» замінити словами «за погодженням з Міжвідомчою комісією з питань державних закупівель здійснює заходи»;

у частині шостій:

в першому реченні абзацу першого слова «інших осіб», «стану виконання договорів про закупівлю на будь-якій стадії виконання» виключити;

абзац другий виключити;

у частині восьмій:

друге речення абзацу сьомого виключити;

абзац дев'ятий виключити;

в абзаці третьому частини десятої слова «інформаційно-методологічне» замінити словом «інформаційне»;

15) у частині четвертій статті 18 слово «трьох» замінити словом «двох»;

16) у частині першій статті 20 слова «з моменту її оплати» замінити словами «з дня отримання від учасника запиту про надання необхідних документів або з моменту її оплати, у разі встановлення такої вимоги»;

17) абзац другий частини першої статті 23 виключити;

18) абзац сьомий частини сьомої статті 26 виключити;

19) абзац десятий частини першої статті 27 виключити;

20) в абзацах другому, п'ятому, сьомому частини першої статті 28 слово «трьох» замінити словом «двох»;

21) у частині першій статті 29^2 цифри «50» замінити цифрами «100»;

22) у статті 32:

у частині першій цифри «50» та «200» замінити відповідно цифрами «100» та «300»;

в абзаці третьому частини сьомої слова «трьох» замінити словами «двох»;

23) в абзаці десятому частини другої статті 33 слова «у тому числі закупівлі, пов'язаної з ліквідацією наслідків надзвичайних ситуацій» виключити;

24) у статті 34:

абзац третій частини другої викласти в такій редакції:

«Замовник може передбачати попередню оплату при укладанні договору про закупівлю товарів, робіт і послуг за бюджетні кошти у випадках, визначених Кабінетом Міністрів України»;

у частині шостій слова «та про виконання договору», «та виконання відповідно» виключити;

25) у частині першій статті 36 слова «інша особа» замінити словами «Тендерна палата України (далі — скаржник)»;

26) у статті 37:

в абзаці третьому частини першої слова «одного робочого дня» замінити словами «п'яти робочих днів»;

у частині другій:

в абзаці першому слова «учасника торгів» замінити словом «скаржника»;

абзац четвертий виключити;

27) у статті 37^1:

у частині другій слова «а також Тендерній палаті України» виключити;

у частині сьомій слова «Тендерну палату України» замінити словом «Комісію»;

28) у частині першій статті 37^2:

в першому реченні слова «Антимонопольний комітет України» виключити;

друге речення викласти в такій редакції: «Порядок проведення перевірок щодо дотримання розпорядниками державних коштів вимог законодавства у сфері державних закупівель органами державної контрольно-ревізійної служби та їх взаємодії з правоохоронними органами встановлюється Головним контрольно-ревізійним управлінням України»;

доповнити абзацом другим такого змісту:

«Проведення перевірок (ревізій) Рахунковою палатою щодо дотримання розпорядниками державних коштів вимог законодавства у сфері державних закупівель здійснюється у встановленому нею порядку».

II. Прикінцеві положення

1. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування.

2. До приведення інших нормативно-правових актів у відповідність із нормами цього Закону вони діють у частині, що не суперечить цьому Закону.

3. Кабінету Міністрів України протягом 30 днів з дня опублікування цього Закону:

забезпечити прийняття та приведення своїх нормативно-правових актів у відповідність із цим Законом;

забезпечити приведення міністерствами, іншими центральними органами виконавчої влади їх нормативно-правових актів у відповідність із цим Законом.

Голова Верховної Ради України О.МОРОЗ

м. Київ
19 червня 2007 року
№ 1205-V

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ
ПРЕС-СЛУЖБА

Повідомлення для ЗМІ
6 липня 2007 року

Здійснювана Секретаріатом Президента України цілеспрямована кампанія щодо дискредитації парламенту, парламентської коаліції та уряду із червня 2007 року доповнилася черговими звинуваченнями, зокрема у тому, що нібито вони «перетворили державні закупівлі на грандіозну лобістсько-корупційну комбінацію».

У зв'язку з цим прес-служба Верховної Ради України **повідомляє:**

У грудні 2006 року Верховною Радою України прийнято Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України з питань закупівлі товарів, робіт і послуг за державні кошти». Ці зміни до закону були підписані та офіційно оприлюднені Президентом України. Одночасно на адресу Голови Верховної Ради України надійшов лист Президента України від 5 січня 2007 року № 1-1/3, в якому, зокрема, зазначається, що прийнятий Верховною Радою України 1 грудня 2006 року закон спрямований на удосконалення та спрощення механізму закупівель, приведення його у відповідність з вимогами СОТ, дозволяє посилити контроль за використанням державних коштів, певною мірою нормалізувати ситуацію у зазначеній сфері.

Разом з тим у листі Президента України зазначається, що окремі положення закону викликають певні застереження через недосконалість, а механізм здійснення закупівель товарів, робіт і послуг за державні кошти потребує подальших змін, у тому числі з метою впровадження позитивного міжнародного досвіду.

У зв'язку з цим Президент України запропонував Верховній Раді України продовжити роботу над удосконаленням механізму закупівель з тим, щоб підготувати нову редакцію Закону України «Про закупівлю товарів, робіт і послуг за державні кошти», забезпечити прийняття та офіційне оприлюднення відповідного закону до 15 серпня 2007 року.

Зважаючи на це, у Верховній Раді України було створено робочу групу, яка на основі зареєстрованих законопроектів підготувала єдиний проект, що 19 червня 2007 року був прийнятий Верховною Радою України як закон.

Особливостями цього закону є не лише запровадження більш сприятливих умов проведення процедур державних закупівель, а й збалансування системи державного й громадського контролю у цій сфері, що дуже важливо з точки зору вимог Європейського союзу до України в контексті розбудови в ній громадянського суспільства.

Відповідно до вимог Конституції України офіційний текст прийнятого закону було направлено на підпис Президенту України, проте секретаріат Президента України неправомірно відмовився від його одержання.

Зазначене дає підстави стверджувати, що ситуацію із законодавчим регулюванням закупівель товарів, робіт і послуг за державні кошти у секретаріаті Президента України прагнуть використати у політичній боротьбі, кінцевою метою якої є одноосібна узурпація державної влади, запровадження всупереч Конституції України безмежної, такої, що підміняє законодавчу діяльність, указотворчості.

Нав'язуючи суспільству думку про відсутність в Україні легітимного парламенту, Президент України та його оточення хоче здійснити наступний крок — перебрати на себе функцію законодавця, замість безумовного виконання вимог Конституції України, частина третя статті 94 якої однозначно зобов'язує Президента України підписати і оприлюднити цей закон.

З метою ознайомлення громадськості з дійсним станом законодавчого врегулювання умов та процедур закупівель товарів, робіт і послуг за державні кошти в Україні вважаємо за необхідне розмістити фотокопії тексту Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про закупівлю товарів, робіт і послуг за державні кошти» від 19 червня 2007 року у засобах масової інформації.

ЗАКОН УКРАЇНИ

ПРОЕКТ

Про внесення змін до Конституції України

підготовлений народним депутатом України, головою фракції комуністів у Верховній Раді Петром СИМОНЕНКОМ

Внести до Конституції України (Відомості Верховної Ради України, 2005 р., № 2, ст.44) такі зміни, виклавши її у такій редакції:

«КОНСТИТУЦІЯ УКРАЇНИ

Верховна Рада України від імені Українського народу, виражаючи **його** суверенну волю, дбаючи про забезпечення прав і свобод людини та гідних умов її життя, прагнучи розвивати і зміцнювати демократичну, соціальну, правову державу **як неодмінну умову забезпечення соціальної справедливості**, спираючись на багатовікову історію українського державотворення, на основі здійснення права на самовизначення, керуючись **Декларацією про державний суверенітет України від 16 липня 1990 року** та Актом проголошення незалежності України від 24 серпня 1991 року, схваленим 1 грудня 1991 року всенародним голосуванням, приймає цю Конституцію — Основний Закон **Української держави.**

Розділ I
ОСНОВИ КОНСТИТУЦІЙНОГО ЛАДУ

Стаття 1. Україна є суверенна і незалежна, демократична, соціальна, правова держава.

Стаття 2. Суверенітет України поширюється на всю її територію. Територія України в межах існуючого кордону є цілісною і недоторканною.

Стаття 3. Людина, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканність і безпека визнаються в Україні найвищою соціальною цінністю.

Права і свободи людини та їх гарантії визначають зміст і спрямованість діяльності держави. Утвердження і забезпечення прав і свобод людини є головним обов'язком держави. **Відносини держави і громадянина в Україні ґрунтуються на їх взаємній відповідальності.**

Усі органи держави і посадові особи підпорядковують свою діяльність інтересам усього суспільства, а не якоїсь окремої його частини.

Стаття 4. Підстави набуття і припинення громадянства України визначаються законом.

Громадянин України не може бути позбавлений громадянства і права на вихід із громадянства України, а також вигнаний за її межі або виданий іншій державі.

Подвійне громадянство в Україні допускається лише на підставі міждержавних угод.

Стаття 5. Україна є республікою.

Громадяни усіх національностей, які проживають на її території, становлять народ України.

Народ є носієм суверенітету і єдиним джерелом влади в Україні. Народ здійснює владу безпосередньо та через органи державної влади і органи місцевого самоврядування.

Право визначати і змінювати конституційний лад в Україні належить виключно народові і не може бути узурповане державою, її органами або посадовими особами.

Ніхто **в Україні** не може узурпувати державну владу.

Стаття 6. Державна влада в Україні здійснюється на засадах її поділу на законодавчу, виконавчу та судову.

Органи законодавчої, виконавчої та судової влади здійснюють свої повноваження у встановлених цією Конституцією межах і відповідно до законів України.

Стаття 7. В Україні визнається і гарантується місцеве самоврядування.

Стаття 8. В Україні визнається і діє принцип верховенства права. Конституція України має найвищу юридичну силу. Закони та інші нормативно-правові акти приймаються на основі Конституції України і повинні відповідати їй. Норми Конституції України є нормами прямої дії.

Правові акти, які не були офіційно оприлюднені, не мають юридичної сили.

Звернення до суду для захисту конституційних прав і свобод людини і громадянина безпосередньо на підставі Конституції України гарантується.

Стаття 9. Чинні міжнародні договори, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, є частиною національного законодавства України.

Укладення міжнародних договорів, які не узгоджуються з Конституцією України, можливе лише після внесення відповідних змін до Конституції України.

Стаття 10. Державними мовами в Україні є українська **та російська** мови.

Держава забезпечує всебічний розвиток і функціонування української мови в усіх сферах суспільного життя на всій території України.

В Україні гарантується вільний розвиток, використання і захист мов усіх національних меншин України.

Держава сприяє вивченню мов міжнародного спілкування.

Застосування мов в Україні гарантується Конституцією України та визначається законом.

Стаття 11. Держава сприяє консолідації та розвиткові української нації, її історичної свідомості, традицій і культури, а також розвиткові етнічної, культурної, мовної та релігійної самобутності всіх корінних народів і національних меншин України.

Стаття 12. Україна дбає про задоволення національно-культурних і мовних потреб українців, які проживають за межами держави.

Стаття 13. Основою економічної та соціальної організації суспільства в Україні є вільна праця людей, однакові правові можливості користуватися результатами власної праці. Економічна і соціальна організація суспільства покликана забезпечувати послідовну реалізацію принципів соціальної справедливості і захищеності, гідні сучасної цивілізації умови життя людей.

Держава забезпечує для всіх громадян рівні вихідні умови у всіх сферах життя суспільства.

Стаття 14. Економічна організація в Україні ґрунтується на таких основних засадах:

- виняткове право власності народу України на її національні багатства і національний дохід;

- забезпечення умов для вільного розвитку і захисту конституційно визнаних форм власності, що виключають привласнення результатів чужої праці, при пріоритетному значенні її колективних форм;

- державне планування і регулювання економічних і соціальних процесів на основі економічних методів;

- здійснення народного і громадського контролю у сфері виробництва, розподілу та обміну;

- господарська самостійність юридичних і фізичних осіб у виробничій сфері у межах, визначених законом;

- постійне переоснащення промисловості і сільського господарства на сучасній високотехнологічній, інноваційній, наукоємній, ресурсозберігаючій основі;

- цілеспрямована структурна перебудова економіки з урахуванням провідних тенденцій сучасного розвитку виробництва в інтересах зростання добробуту народу і зміцнення могутності держави;

- пріоритетність розвитку галузей, від яких залежить насичення споживчого ринку, задоволення першочергових людських потреб;

- запобігання монополізації виробництва, яка суперечить інтересам суспільства.

Стаття 15. Власність в Україні виступає в таких формах:

власність громадян (приватна і особиста);

колективна власність (власність трудових колективів, об'єднань громадян);

комунальна власність (власність територіальних громад);

державна (загальнонародна) власність.

Земля, її надра, повітряний простір, водні та інші природні ресурси, які знаходяться в межах території України, природні ресурси її континентального шельфу, виключної (морської) економічної зони, **весь економічний і науково-технічний потенціал, створений на території України, є об'єктами права власності Українського народу, матеріальною основою державного суверенітету України і використовуються з метою забезпечення його матеріальних і духовних потреб.** Від імені Українського народу права власника здійснюють органи державної влади та органи місцевого самоврядування в межах, визначених цією Конституцією.

Кожний громадянин має право користуватися природними об'єктами права власності народу відповідно до закону.

Власність зобов'язує **і є недоторканною.** Власність не повинна використовуватися на шкоду людині і суспільству.

Держава забезпечує захист прав усіх суб'єктів права власності і господарювання, соціальну спрямованість економіки. Усі суб'єкти права власності рівні перед законом.

Відносини власності встановлюються та регулюються Конституцією і законами України.

Стаття 16. Земля є основним національним багатством, що перебуває під особливою охороною держави **і не може належати іноземним громадянам та юридичним особам, а також особам без громадянства.** Право власності на землю гарантується. Це право набувається і реалізується громадянами, юридичними особами та державою виключно відповідно до закону.

Стаття 17. Забезпечення екологічної безпеки і підтримання екологічної рівноваги на території України, подолання наслідків Чорнобильської катастрофи — катастрофи планетарного масштабу, **збереження й використання природних ресурсів в національних інтересах, турбота про їх відновлення, відшкодування втрат, заподіяних здоров'ю і майну громадян неправомірними діями у сфері природокористування, що призводять до забруднення навколишнього середовища,** є обов'язком держави.

В інтересах нинішнього і прийдешніх поколінь, збереження генофонду народу, для збереження чистоти повітря й води, забезпечення відновлення природних багатств і поліпшення навколишнього середовища Україна здійснює програму охорони і науково обгрунтованого, раціонального використання її надр, водних ресурсів, рослинного й тваринного світу.

В Україні забороняється будівництво будь-яких підприємств, інших об'єктів, які створюють загрозу екологічній безпеці.

Стаття 18. Суспільне життя в Україні ґрунтується на пріоритеті суспільства над державою і послідовному втіленні принципу «Вільний розвиток кожного є умовою вільного розвитку всіх». Найважливішою умовою свободи і добробуту людей держава вважає формування і розвиток суспільства як асоціації вільних, рівноправних громадян, що функціонує на засадах самоврядування і саморегулювання з широким залученням громадян до управління справами держави і суспільства.

Держава створює умови для вільного розвитку і якнайповнішого розкриття особистих здібностей, творчого потенціалу кожної людини, всебічного розвитку демократії, реалізації принципів соціальної справедливості і захищеності, забезпечує поєднання інтересів різних верств населення, недопущення привласнення результатів чужої праці.

Стаття 19. В Україні ґарантується політична, економічна та ідеологічна багатоманітність. Жодна ідеологія не може визнаватися державою як обов'язкова.

Держава гарантує свободу політичної діяльності, не забороненої Конституцією і законами України.

Стаття 20. Захист суверенітету й територіальної цілісності України, забезпечення її економічної та інформаційної безпеки є найважливішими функціями держави, справою всього Українського народу.

Оборона України, захист її суверенітету, територіальної цілісності і недоторканності покладаються на Збройні Сили України.

Забезпечення державної безпеки і захист державного кордону України покладаються на відповідні військові формування, правоохоронні органи та **спеціальні служби** держави, організація і порядок діяльності яких визначаються законом.

Збройні Сили України та інші військові формування, **правоохоронні органи та спеціальні служби держави** ніким не можуть бути використані для обмеження прав і свобод громадян або з метою повалення конституційного ладу, усунення **законних** органів влади чи перешкоджання їх діяльності. **Такі дії є злочином проти держави і народу.**

Держава забезпечує соціальний захист громадян України, які перебувають на службі у Збройних Силах України та в інших військових формуваннях, **правоохоронних органах і спеціальних службах держави,** а також членів їхніх сімей.

На території України забороняється створення і функціонування будь-яких збройних формувань, не передбачених законом.

На території України не допускається розташування іноземних військових баз **та формувань.**

Стаття 21. Україна урочисто проголошує, що вона є постійно нейтральною державою, яка не бере участі у військових блоках і дотримується неядерних принципів: не приймати, не виробляти, не набувати і не розміщувати на своїй території ядерної зброї.

Україна самостійно вирішує питання про вступ чи приєднання до будь-яких міжнародних політичних та економічних союзів і вільний вихід із них.

Стаття 22. Україна є повноправним членом міжнародного співтовариства. Вона встановлює безпосередні дипломатичні, консульські, торгові та інші зв'язки з зарубіжними державами, укладає міжнародні угоди, бере участь у діяльності міжнародних організацій.

Україна як один із засновників і член Організації Об'єднаних Націй у зовнішньополітичній діяльності керується загальновизнаними принципами і нормами міжнародного права. Вона відкидає війну як засіб вирішення міжнародних суперечок, виступає за врегулювання їх виключно мирними засобами.

В Україні заборонено пропаганду і підготовку війни, а також будь-яку іншу діяльність, спрямовану на порушення мирних відносин між народами. Такі дії визнаються антиконституційними, і вони підлягають покаранню відповідно до закону.

Головними цілями і принципами зовнішньої політики України є:

зміцнення миру і міжнародної безпеки;

здійснення і захист основних прав і свобод людини;

забезпечення соціального прогресу і підвищення рівня життя людей в умовах вільного розвитку;

активна участь у загальноєвропейських процесах і європейських структурах, рівноправному співробітництві держав світу з метою розв'язання проблем, що стоять перед людством;

поглиблення всебічного співробітниц-

(Закінчення на 10—16-й стор.).

Примітка: зміни, які пропонується внести до чинної Конституції України, виділені в тексті жирним шрифтом.

(Початок на 9-й стор.).

тва з Росією та іншими членами Співдружності Незалежних Держав, з якими народ України пов'язує багатовікова спільна доля.

Зовнішньополітична діяльність України спрямована на забезпечення її національних інтересів і безпеки шляхом підтримання мирного і взаємовигідного співробітництва з членами міжнародного співтовариства за загальновизнаними принципами і нормами міжнародного права.

У міжнародній діяльності Україна виходить із необхідності ефективного забезпечення власних національних інтересів у політичній, економічній, екологічній, науковій, технічній, інформаційній, культурній сферах.

У питаннях забезпечення колективної безпеки, боротьбі з організованою злочинністю, іншими загрозами міжнародному миру і безпеці Україна співробітничає з зарубіжними країнами і міжнародними організаціями.

У разі звернення до системи міжнародного арбітражу при розв'язанні міжнародних спорів Україна визнає зобов'язуючу силу його рішень.

Стаття 23. Правовий порядок в Україні грунтується на засадах, відповідно до яких ніхто не може бути примушений робити те, що не передбачено законодавством.

Органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України.

Стаття 24. Відповідно до засад правової держави у діяльності органів державної влади в Україні забезпечуються:

законність, охорона конституційного статусу державних органів і службових осіб;

розмежування функцій і повноважень між різними гілками влади й різними ланками державного апарату,

обов'язковість рішень вищих органів для нижчих згідно з поділом їхніх повноважень;

виборність представницьких органів влади та органів самоврядування;

формування виконавчих органів відповідними представницькими органами;

підзвітність і підконтрольність, а також змінюваність виборних осіб;

поєднання різноманітних форм безпосередньої і представницької демократії, колегіальності і єдиноначальності в функціонуванні органів державної влади, відповідальність кожного державного органу і службової особи за доручену справу;

гласність, урахування громадської думки;

контроль з боку представницьких органів державної влади за використанням засобів на утримання управлінського апарату.

Стаття 25. Державними символами України є Державний Прапор України, Державний Герб України і Державний Гімн України.

Державні символи України, їх опис та порядок використання встановлюються законами, що приймаються не менш як двома третинами від конституційного складу Верховної Ради України.

Стаття 26. Столицею України є місто Київ.

Р о з д і л II

ПРАВА, СВОБОДИ ТА ОБОВ'ЯЗКИ ЛЮДИНИ І ГРОМАДЯНИНА

Стаття 27. Україна виходить з того, що всі люди є вільні і рівні у своїй гідності і правах. Держава визнає і гарантує природні, невідчужувані і непорушні права людини і громадянина, закріплює їх у законах, що відповідають міжнародним зобов'язанням України.

Права і свободи людини і громадянина, закріплені цією Конституцією, не є вичерпними.

Права і свободи громадян, закріплені Конституцією та законами України, не можуть бути скасовані іншими нормативними актами і діями.

Не мають чинності правові акти, які погіршують становище громадян.

При прийнятті нових законів або внесенні змін до чинних законів не допускається звуження змісту та обсягу існуючих прав.

Забезпечення охорони і здійснення прав і свобод громадян, захист їхньої честі та гідності як найвищих соціальних цінностей є обов'язком всіх органів державної влади, громадських організацій, посадових осіб.

Стаття 28. Кожна людина має право на вільний розвиток своєї особистості, якщо при цьому не порушуються права і свободи інших людей, та має обов'язки перед суспільством, в якому забезпечується вільний і всебічний розвиток її особистості. **Здійснення прав і свобод несумісне з діями, які завдають шкоди інтересам держави, державній і суспільній безпеці, громадському порядку, здоров'ю і моральності населення.**

Стаття 29. Громадяни мають рівні конституційні права і свободи та є рівними перед законом.

Не може бути привілеїв чи обмежень за ознаками раси, кольору шкіри, політичних, релігійних та інших переконань, статі, етнічного та соціального походження, майнового стану, місця проживання, за мовними або іншими ознаками.

Рівність прав жінки і чоловіка забезпечується: наданням жінкам рівних з чоловіками можливостей у громадсько-політичній і культурній діяльності, у здобутті освіти і професійній підготовці, у праці та винагороді за неї; спеціальними заходами щодо охорони праці і здоров'я жінок, встановленням пенсійних пільг; створенням умов, які дають жінкам можливість поєднувати працю з материнством; правовим захистом, матеріальною і моральною підтримкою материнства і дитинства, включаючи надання оплачуваних відпусток та інших пільг вагітним жінкам і матерям.

Стаття 30. Україна гарантує піклування та захист своїм громадянам, які перебувають за її межами.

Стаття 31. Іноземці та особи без громадянства, що перебувають в Україні на законних підставах, користуються тими самими правами і свободами, а також несуть такі самі обов'язки, як і громадяни України, —за винятками, встановленими Конституцією, законами чи міжнародними договорами України.

Іноземцям та особам без громадянства може бути надано притулок у порядку, встановленому законом.

Стаття 32. Кожна людина має невід'ємне право на життя.

Ніхто не може бути свавільно позбавлений життя.

Обов'язок держави — захищати життя людини.

Кожен має право захищати своє життя і здоров'я, життя і здоров'я інших людей від протиправних посягань.

Стаття 33. Кожен має право на повагу до його гідності.

Ніхто не може бути підданий катуванню, жорстокому, нелюдському або такому, що принижує його гідність, поводженню чи покаранню.

Жодна людина без її вільної згоди не може бути піддана медичним, науковим чи іншим дослідам.

Особам, позбавленим волі за рішенням суду, забезпечується гуманне поводження з ними і повага їхньої гідності.

Стаття 34. Кожна людина має право на свободу та особисту недоторканність.

Ніхто не може бути заарештований або триматися під вартою інакше як за вмотивованим рішенням суду і тільки на підставах та в порядку, встановлених законом.

У разі нагальної необхідності запобігти злочинові чи його перепинити уповноважені на те законом органи можуть застосувати тримання особи під вартою як тимчасовий запобіжний захід, обгрунтованість якого протягом **сорока восьми** годин має бути перевірена судом. Затримана особа негайно звільняється, якщо протягом **сорока восьми** годин з моменту затримання їй не вручено вмотивованого рішення суду про тримання під вартою.

Кожному заарештованому чи затриманому має бути невідкладно повідомлено про мотиви арешту чи затримання, роз'яснено його права та надано можливість з моменту затримання захищати себе особисто та користуватися правовою допомогою захисника.

Кожний затриманий має право у будь-який час оскаржити в суді своє затримання.

Про арешт або затримання людини має бути негайно повідомлено родичів заарештованого чи затриманого.

Стаття 35. Кожному гарантується недоторканність житла.

Не допускається проникнення до житла чи до іншого володіння особи, проведення в них огляду чи обшуку інакше як за вмотивованим рішенням суду.

У невідкладних випадках, пов'язаних із врятуванням життя людей та майна чи з безпосереднім переслідуванням осіб, які підозрюються у вчиненні злочину, можливий інший, встановлений законом, порядок проникнення до житла чи до іншого володіння особи, проведення в них огляду і обшуку.

Стаття 36. Кожному гарантується таємниця листування, телефонних розмов, телеграфної та іншої кореспонденції. Винятки можуть бути встановлені лише судом у випадках, передбачених законом, з метою запобігти злочинові чи з'ясувати істину під час розслідування кримінальної справи, якщо іншими способами одержати інформацію неможливо.

Стаття 37. Ніхто не може зазнавати втручання в його особисте і сімейне життя, крім випадків, передбачених Конституцією України.

Не допускається збирання, зберігання, використання та поширення конфіденційної інформації про особу без її згоди, крім випадків, визначених законом, і лише в інтересах національної безпеки, економічного добробуту та забезпечення прав людини.

Кожний громадянин має право знайомитися в органах державної влади, органах місцевого самоврядування, установах і організаціях з відомостями про себе, які не є державною або іншою захищеною законом таємницею.

Кожному гарантується судовий захист права спростовувати недостовірну інформацію про себе і членів своєї сім'ї та права вимагати вилучення будь-якої інформації, а також право на відшкодування матеріальної і моральної шкоди, завданої збиранням, зберіганням, використанням та поширенням такої недостовірної інформації.

Стаття 38. Кожному, хто на законних підставах перебуває на території України, гарантується свобода пересування, вільний вибір місця проживання, право вільно залишати територію України, за винятком обмежень, які встановлюються законом.

Громадянин України не може бути позбавлений права в будь-який час повернутися в Україну.

Стаття 39. Кожному гарантується право на свободу думки і слова, на вільне вираження своїх поглядів і переконань.

Кожен має право вільно збирати, зберігати, використовувати і поширювати інформацію усно, письмово або в інший спосіб — на свій вибір.

Здійснення цих прав може бути обмежене законом в інтересах національної безпеки, територіальної цілісності або громадського порядку з метою запобігання заворушенням чи злочинам, для охорони здоров'я населення, для захисту репутації або прав інших людей, для запобігання розголошенню інформації, одержаної конфіденційно, або для підтримання авторитету і неупередженості правосуддя.

Ніхто не може піддаватися переслідуванням за свої переконання.

Стаття 40. В Україні, відповідно до засад гласності, забезпечуються свобода діяльності засобів масової інформації, врахування громадської думки. Монополізація засобів масової інформації державними органами, громадськими об'єднаннями, політичними партіями, групами чи окремими особами, а також використання засобів масової інформації в антиконституційних цілях не допускаються.

Державні засоби інформації є незалежними від політичних партій і громадських організацій.

Цензура заборонена.

Порядок заснування засобів масової інформації, їхні права, обов'язки і відповідальність встановлюються законом.

Стаття 41. Громадяни України мають право на одержання від державних органів, громадських об'єднань і посадових осіб та поширення достовірної інформації про стан справ у всіх сферах державного, економічного, суспільного і міжнародного життя, про екологічний стан, а також з питань, що стосуються прав, законних інтересів та обов'язків громадян. Не допускається поширення інформації, яка містить державну таємницю, що охороняється законом.

Відповідальність за перешкоджання реалізації права громадянина на інформацію встановлюється законом.

Стаття 42. Кожен має право на свободу світогляду і віросповідання. Це право включає свободу сповідувати будь-яку релігію або не сповідувати ніякої, безперешкодно відправляти одноособово чи колективно релігійні культи і ритуальні обряди, вести релігійну чи **атеїстичну** діяльність, **яка не суперечить закону.**

Здійснення цього права може бути обмежене законом лише в інтересах охорони громадського порядку, здоров'я і моральності населення або захисту прав і свобод інших людей.

Церква і релігійні організації в Україні відокремлені від держави, а школа — від церкви. Жодна релігія не може бути визнана державною як обов'язкова. **Держава не надає переваг будь-якій релігійній конфесії.**

Ніхто не може бути увільнений від своїх обов'язків перед державою або відмовитися від виконання законів за мотивами релігійних переконань. У разі якщо виконання військового обов'язку суперечить релігійним переконанням громадянина, виконання цього обов'язку має бути замінене альтернативною (невійськовою) службою.

Релігійні об'єднання, діяльність яких підриває основи державності та завдає шкоди здоров'ю людей, створює загрозу їх життю, на території України заборонені.

Порядок реєстрації релігійних об'єднань та їх відносини з державними органами визначаються законом.

Стаття 43. Громадяни України мають право на свободу об'єднання у політичні партії та громадські організації для здійснення і захисту своїх прав і свобод та задоволення політичних, економічних, соціальних, культурних та інших інтересів, за винятком обмежень, встановлених законом в інтересах національної безпеки та громадського порядку, охорони здоров'я населення або захисту прав і свобод інших людей.

Політичні партії, профспілкові, молодіжні та інші громадські організації створюються громадянами на основі добровільного членства і самоврядування і виконують функції, передбачені їх програмами і статутами, діючи в рамках Конституції і законів України. Вони не можуть перебирати на себе функції органів державної влади. Втручання у внутрішні справи об'єднань громадян з боку держави, а також інших партій і об'єднань не допускається.

Усі об`єднання громадян рівні перед законом.

Політичні партії в Україні сприяють формуванню і вираженню політичної волі громадян, беруть участь у виборах. Членами політичних партій можуть бути лише громадяни України. Обмеження щодо членства у політичних партіях встановлюються виключно цією Конституцією і законами України.

Професійні спілки є громадськими організаціями, що об'єднують громадян, пов'язаних спільними інтересами за родом їх професійної діяльності, **з метою захисту їх трудових і соціально-економічних прав та інтересів.** Професійні спілки утворюються без попереднього дозволу на основі вільного вибору їх членів. Усі професійні спілки мають рівні права. Обмеження щодо членства у професійних спілках встановлюються виключно цією Конституцією і законами України.

Ніхто не може бути примушений до вступу в будь-яке об'єднання громадян чи обмежений у правах за належність чи неналежність до політичних партій або громадських організацій.

Стаття 44. Громадянам України, політичним партіям, громадським організаціям гарантується свобода висування і обстоювання альтернативних програм суспільного розвитку. Права політичної опозиції і порядок їх реалізації визначаються законом.

Стаття 45. Забороняються утворення і діяльність політичних партій та громадських організацій, програмні цілі або дії яких спрямовані на ліквідацію незалежності України, зміну конституційного ладу насильницьким шляхом, порушення суверенітету і територіальної цілісності держави, підрив її безпеки, незаконне захоплення державної влади, пропаганду війни, насильства, на розпалювання міжетнічної, расової, релігійної ворожнечі, посягання на права і свободи людини, здоров'я населення.

Політичні партії та громадські орга-

нізації не можуть мати воєнізованих формувань.

Не допускається створення і діяльність організаційних структур політичних партій в органах виконавчої та судової влади і виконавчих органах місцевого самоврядування, військових формуваннях, а також на державних підприємствах, у навчальних закладах та інших державних установах і організаціях.

Заборона діяльності **політичних партій та інших** об'єднань громадян здійснюється лише в судовому порядку.

Стаття 46. Громадяни **України** мають право брати участь в управлінні державними справами, у всеукраїнському та місцевих референдумах, **у здійсненні відповідно до закону народного контролю за діяльністю державних органів, у вирішенні всіх питань життя трудових колективів, в яких вони працюють,** вільно обирати і бути обраними до органів державної влади та органів місцевого самоврядування.

Громадяни **відповідно до закону** користуються рівним правом доступу до державної служби, а також до служби в органах місцевого самоврядування.

Вимоги, що ставляться до кандидатів на службові посади, можуть обмежуватися лише характером службових обов`язків.

Стаття 47. Громадяни мають право збиратися мирно, без зброї і проводити збори, мітинги, **вуличні** походи і демонстрації, про проведення яких завчасно сповіщаються органи виконавчої влади чи органи місцевого самоврядування.

Обмеження щодо реалізації цього права може встановлюватися судом відповідно до закону і лише в інтересах національної безпеки та громадського порядку — з метою запобігання заворушенням чи злочинам, для охорони здоров'я населення або захисту прав і свобод інших людей.

Стаття 48. Усі мають право направляти індивідуальні чи колективні письмові звернення або особисто звертатися до органів державної влади, органів місцевого самоврядування та посадових і службових осіб цих органів, які зобов'язані розглянути звернення і дати обгрунтовану відповідь у встановлений законом строк.

Переслідування за критику карається за законом.

Стаття 49. Кожен має право володіти, користуватися і розпоряджатися своєю власністю, результатами своєї інтелектуальної, творчої діяльності, **передавати у спадкування майно, набуте на законних підставах.**

Право приватної **(особистої)** власності набувається у порядку, визначеному законом.

Громадяни для задоволення своїх потреб можуть користуватися об'єктами права державної та комунальної власності відповідно до закону.

Ніхто не може бути протиправно позбавлений права власності.

Примусове відчуження об'єктів права приватної **(особистої)** власності може бути застосоване лише як виняток з мотивів суспільної необхідності і **тільки** на підставі та в порядку, встановлених законом, та за умови попереднього і повного відшкодування їх вартості. Примусове відчуження таких об'єктів з наступним повним відшкодуванням їх вартості допускається лише в умовах воєнного чи надзвичайного стану.

Конфіскація майна може бути застосована виключно за рішенням суду у випадках, обсязі та порядку, встановлених законом.

Використання власності не може завдавати шкоди правам, свободам та гідності громадян, інтересам суспільства, погіршувати екологічну ситуацію і природні якості землі.

Стаття 50. Кожному гарантується право на працю, що включає можливість заробляти собі на життя працею, яку він вільно обирає або на яку вільно погоджується.

Будь-яке обмеження права на працю не допускається. Ніхто не може бути звільнений чи переведений на іншу роботу без його згоди чи підстав, встановлених законом.

Держава створює умови для повного здійснення громадянами права на працю, гарантує рівні можливості у виборі професії та роду трудової діяльності, реалізовує програми професійно-технічного навчання, підготовки і перепідготовки кадрів відповідно до суспільних потреб.

Використання примусової праці забороняється. Не вважається примусовою працею військова або альтернативна (невійськова) служба, а також робота чи служба, яка виконується особою за вироком чи іншим рішенням суду або відповідно до законів про воєнний та про надзвичайний стан.

Кожен має право на належні безпечні і здорові умови праці, **що відповідають установленим державою вимогам безпеки та гігієни, на забезпечення особливих умов охорони праці жінок під час вагітності і після пологів, праці неповнолітніх, осіб з обмеженою працездатністю, а також осіб, зайнятих на особливо важких роботах, і тих, що працюють на шкідливих для здоров'я або небезпечних для життя виробництвах.**

Використання праці жінок і неповнолітніх на небезпечних для їхнього здоров'я роботах забороняється.

Право на своєчасне одержання винагороди за працю захищається законом. **Винагорода за працю встановлюється відповідно до її кількості і якості, суспільної значимості і не може бути нижчою за офіційно встановлений прожитковий мінімум. Чоловіки й жінки, дорослі й підлітки мають право на рівну оплату за рівну працю. У випадках тимчасової незайнятості з не залежних від громадянина причин йому гарантується право на матеріальне забезпечення у відповідності із законом.**

Держава регулює в інтересах трудящих питання праці і заробітної плати, професійної підготовки кадрів, соціального захисту громадян, у тому числі від безробіття, права та обов'язки державних органів і трудових колективів у цих питаннях. Вирішення цих питань узгоджується з профспілками, яким гарантується свобода дій на підприємствах, в установах і організаціях.

Стаття 51. Кожен має право на підприємницьку діяльність, яка не заборонена законом, **на об'єднання в кооперативні, акціонерні та інші форми спільного ведення господарства. Права трудових колективів охороняються законом.**

Підприємницька діяльність депутатів, посадових і службових осіб органів державної влади та органів місцевого самоврядування **може бути обмежена законом.**

Держава забезпечує захист конкуренції у підприємницькій діяльності. Не допускаються зловживання монопольним становищем на ринку, неправомірне обмеження конкуренції та недобросовісна конкуренція. Види і межі **природних** монополій визначаються законом.

Держава захищає права споживачів, здійснює контроль за якістю і безпечністю продукції, послуг і робіт, сприяє діяльності громадських організацій споживачів.

Стаття 52. Ті, хто працює, мають право на страйк, **тобто на повне або часткове припинення роботи на підприємстві, в установі чи організації, незалежно від форми власності,** для захисту своїх економічних і соціальних інтересів, **політичних прав і свобод.**

Порядок здійснення права на страйк встановлюється законом з урахуванням необхідності забезпечення національної безпеки, охорони здоров'я, прав і свобод інших людей.

Ніхто не може бути примушений до участі або до неучасті у страйку.

Заборона страйку можлива лише на підставі закону **у випадках, коли він може становити загрозу для життя і здоров`я людей або дестабілізувати функціонування служб, які забезпечують життєдіяльність суспільства чи регіону.**

Стаття 53. Кожному, хто працює, гарантується право на відпочинок. Це право забезпечується наданням днів щотижневого відпочинку, а також оплачуваної щорічної відпустки, встановленням скороченого робочого дня щодо окремих професій і виробництв, скороченої тривалості роботи у нічний час.

Максимальна тривалість робочого часу, **яка не може перевищувати 40 годин на тиждень,** мінімальна тривалість відпочинку та оплачуваної щорічної відпустки, вихідні та святкові дні, а також інші умови здійснення цього права визначаються законом.

Стаття 54. Громадяни мають право на соціальний захист, що включає право на забезпечення їх у разі повної, часткової або тимчасової втрати працездатності, втрати годувальника, безробіття з незалежних від них обставин, а також у старості та в інших випадках, передбачених законом.

Це право гарантується загальнообов'язковим державним соціальним страхуванням за рахунок страхових внесків громадян, підприємств, установ і організацій, а також бюджетних та інших джерел соціального забезпечення; створенням мережі державних, комунальних, приватних закладів для догляду за непрацездатним; **наданням людям похилого віку можливості для посильної участі у суспільному житті, допомоги у подоланні самотності і соціальної ізольованості.**

Пенсії, інші види соціальних виплат та допомоги, що є основним джерелом існування, мають забезпечувати рівень життя, не нижчий від прожиткового мінімуму, встановленого законом.

Стаття 55. Кожен має право на житло. Держава, **розвиваючи і охороняючи державний і громадський жилий фонд, реалізуючи державні програми будівництва житла, надаючи допомогу кооперативному та індивідуальному житловому будівництву, забезпечуючи справедливий розподіл житлової площі під громадським контролем,** створює умови, за яких кожний громадянин матиме змогу побудувати **впорядковане** житло або придбати його у власність чи взяти в оренду.

Громадянам, які потребують соціального захисту, житло надається державою та органами місцевого самоврядування безоплатно або за доступну для них плату відповідно до закону.

В державі реалізується програма пільгового кредитування будівництва житла для молодих сімей.

Ніхто не може бути примусово позбавлений житла інакше як на підставі закону за рішенням суду.

Стаття 56. Кожному гарантується достатній життєвий рівень для себе і своєї сім'ї, що включає достатнє харчування, одяг, житло.

Стаття 57. Кожен має право на охорону здоров'я, **безоплатну** медичну допомогу та медичне страхування.

Охорона здоров'я забезпечується державним фінансуванням відповідних соціально-економічних, медико-санітарних, оздоровчо-профілактичних та **відновлювальних** програм.

Держава створює умови для ефективного і доступного для всіх громадян медичного обслуговування. У державних і комунальних закладах охорони здоров'я медична допомога надається безоплатно; існуюча мережа таких закладів не може бути скорочена і **має забезпечувати потреби населення в медичній допомозі.** Держава сприяє розвиткові лікувальних закладів різних форм власності **за умови доступності медичних послуг для населення.**

Держава дбає про розвиток фізичної культури, спорту і туризму, забезпечує санітарно-епідемічне благополуччя.

Стаття 58. Кожен має право на безпечне для життя і здоров'я довкілля та на відшкодування завданої порушенням цього права шкоди.

Кожному гарантується право вільного доступу до інформації про стан довкілля, про якість харчових продуктів і предметів побуту, а також право на її поширення. Така інформація ніким не може бути засекречена.

Стаття 59. Шлюб грунтується на вільній згоді жінки і чоловіка. Кожен із подружжя має рівні права і обов'язки у шлюбі та сім'ї.

Батьки зобов'язані утримувати до повноліття дітей, **народжених як у шлюбі, так і поза шлюбом, якщо їхнє батьківство визнане ними самими або судом.** Повнолітні діти зобов'язані піклуватися про своїх непрацездатних батьків.

Сім'я, **як основний осередок суспільства,** дитинство, материнство і батьківство охороняються державою.

Держава піклується про забезпечення здоров'я матері і дитини, виховання дітей.

Забороняється втручання в особисте і сімейне життя громадян, окрім передбачених законодавством випадків, коли це викликане потребою захисту життя, здоров'я, прав і законних інтересів дітей, батьків та інших членів сім'ї.

Стаття 60. Діти рівні у своїх правах незалежно від походження, а також від того, народжені вони у шлюбі чи поза ним.

Будь-яке насильство над дитиною та її експлуатація переслідуються за законом.

Утримання та виховання дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування, покладається на державу. Держава заохочує і підтримує благодійницьку діяльність щодо дітей.

Стаття 61. Кожен має право на освіту.

Повна загальна середня освіта є обов'язковою.

Держава забезпечує доступність і безоплатність дошкільної, повної загальної середньої, професійно-технічної, вищої освіти в державних і комунальних навчальних закладах; розвиток дошкільної, повної загальної середньої, позашкільної, професійно-технічної, вищої і післядипломної освіти, різних форм навчання; надання державних стипендій та пільг учням і студентам. **Мережа державних і комунальних навчальних закладів не може бути скорочена.**

Громадяни мають право безоплатно здобути вищу освіту в державних і комунальних навчальних закладах на конкурсній основі.

Громадянам, які закінчили державні вищі і професійні навчальні заклади, гарантується надання роботи за фахом.

Громадянам, які належать до національних меншин, відповідно до закону гарантується право на навчання рідною мовою чи на вивчення рідної мови у державних і комунальних навчальних закладах або через національні культурні товариства.

Стаття 62. Громадянам гарантується свобода літературної, художньої, наукової і технічної творчості, захист інтелектуальної власності, їхніх авторських прав, моральних і матеріальних інтересів, що виникають у зв'язку з різними видами інтелектуальної діяльності.

Кожний громадянин має право на результати своєї інтелектуальної, творчої діяльності; ніхто не може використовувати або поширювати їх без його згоди, за винятками, встановленими законом.

Держава сприяє розвиткові науки, встановленню наукових зв'язків України зі світовим співтовариством.

Культурна спадщина охороняється законом.

Держава забезпечує збереження історичних пам'яток та інших об'єктів, що становлять культурну цінність, вживає заходів для повернення в Україну культурних цінностей народу, які знаходяться за її межами.

Стаття 63. Усі в Україні мають право користуватися здобутками культури, що забезпечується загальнодоступністю надбань вітчизняної і світової культури, культурно-освітніх закладів, засобів масової інформації, у тому числі книговидавництва і періодичної преси, безплатних бібліотек, культурного обміну із зарубіжними країнами.

Держава гарантує вільний розвиток і взаємозбагачення культур усіх національностей, що населяють Україну, створює умови для збереження й розвитку національних традицій і звичаїв, заохочує діяльність національно-культурних центрів, асоціацій та інших громадських формувань, що не суперечить законодавству України.

Держава, громадські об'єднання, а також громадяни зобов'язані дбати про розвиток культури, збереження історичних пам'яток та інших об'єктів, що мають культурну цінність.

Стаття 64. Громадянам, які проживають на території України, забезпечується відповідно до закону право користуватися рідною або будь-якою іншою мовою, вільно обирати мову навчання і виховання дітей і молоді, а також мову міжнаціонального спілкування. Громадяни зобов'язані дбайливо ставитися до рідної мови як до духовного надбання народу, поважати мови інших народів.

Стаття 65. Громадяни України самі визначають свою національну приналежність. Обмеження цього права не допускається. Незаконними є вимоги до громадян вказувати свою національність при прийомі на роботу чи на навчання.

Стаття 66. Права і свободи людини і громадянина захищаються судом.

Кожному гарантується право на оскарження в суді рішень, дій чи бездіяльності органів державної влади, органів місцевого самоврядування, посадових і службових осіб. **Скарги мають бути розглянуті в порядку і в строки, визначені законом.**

Кожен має право звертатися за захистом своїх прав до Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини.

Кожен має право після використання всіх національних засобів правового захисту звертатися за захистом своїх прав і свобод до відповідних міжнародних судових установ чи до відповідних органів міжнародних організацій, членом або учасником яких є Україна.

Кожен має право будь-якими не забороненими законом засобами захищати свої права і свободи від порушень і протиправних посягань.

Стаття 67. Кожен має право на відшкодування за рахунок держави чи органів місцевого самоврядування матеріальної та моральної шкоди, завданої незаконними рішеннями, діями чи бездіяльністю органів державної влади, органів місцевого самоврядування, їх посадових і службових осіб при здійсненні ними своїх повноважень.

Стаття 68. Кожному гарантується право знати свої права і обов'язки.

Закони та інші нормативно-правові акти, що визначають права і обов'язки громадян, мають бути доведені до відома населення у порядку, встановленому законом.

Закони та інші нормативно-правові акти, що визначають права і обов'язки громадян, не доведені до відома населення у порядку, встановленому законом, є нечинними.

Стаття 69. Закони та інші нормативно-правові акти не мають зворотної дії в часі, крім випадків, коли вони пом'якшують або скасовують відповідальність особи.

Ніхто не може відповідати за діяння, які на час їх вчинення не визнавалися законом як правопорушення. **Якщо після вчинення правопорушення відповідальність за нього було ліквідовано або пом'якшено, застосовується новий закон.**

Стаття 70. Кожен має право на правову допомогу. У випадках, передбачених законом, ця допомога надається безоплатно. Кожен є вільним у виборі захисника своїх прав.

Для забезпечення права на захист від обвинувачення та надання правової допомоги при вирішенні справ у судах та інших державних органах в Україні діє адвокатура. **Організація і порядок діяльності адвокатури визначаються законом.**

Стаття 71. Ніхто не зобов'язаний виконувати явно злочинні розпорядження чи накази.

За видання і виконання явно злочинного розпорядження чи наказу настає юридична відповідальність.

Стаття 72. Ніхто не може бути двічі притягнений до юридичної відповідальності одного виду за одне й те саме правопорушення.

Юридична відповідальність особи має індивідуальний характер.

Стаття 73. Особа вважається невинуватою у вчиненні злочину і не може бути піддана кримінальному покаранню, доки її вину не буде доведено в законному порядку і встановлено обвинувальним вироком суду, **який набрав чинності.**

Ніхто не зобов'язаний доводити свою невинуватість у вчиненні злочину.

Обвинувачення не може ґрунтуватися на доказах, одержаних незаконним шляхом, а також на припущеннях. Усі сумніви щодо доведеності вини особи тлумачаться на її користь.

У разі скасування вироку суду як неправосудного держава відшкодовує матеріальну і моральну шкоду, завдану безпідставним засудженням.

Стаття 74. Особа не несе відповідальності за відмову давати показання або пояснення стосовно себе, членів сім'ї чи близьких родичів, коло яких визначається законом.

Підозрюваний, обвинувачений чи підсудний має право на захист.

Засуджений користується всіма правами людини і громадянина, за винятком обмежень, які визначені законом і встановлені вироком суду.

Стаття 75. Конституційні права і свободи людини і громадянина не можуть бути обмежені, крім випадків, передбачених Конституцією України.

В умовах воєнного або надзвичайного стану можуть встановлюватися окремі обмеження прав і свобод із зазначенням строку дії цих обмежень. Не можуть бути обмежені права і свободи, передбачені статтями **4, 29, 30, 32, 33, 34, 35, 48, 59, 60, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74** цієї Конституції.

Стаття 76. Захист Вітчизни, незалежності та територіальної цілісності України, шанування її державних символів є обов'язком громадян України.

Громадяни відбувають військову службу відповідно до закону.

Стаття 77. Кожен зобов'язаний не заподіювати шкоди природі, культурній спадщині, відшкодовувати завдані ним збитки.

Стаття 78. Кожен зобов'язаний сплачувати податки і збори в порядку і розмірах, встановлених законом.

Усі громадяни щорічно подають до податкових інспекцій за місцем проживання декларації про свій майновий стан та доходи за минулий рік у порядку, встановленому законом.

Стаття 79. Кожен зобов'язаний неухильно додержуватися Конституції України та законів України, не посягати на права і свободи, честь і гідність інших людей.

Незнання законів не звільняє від юридичної відповідальності.

Р о з д і л III
ВИБОРИ. РЕФЕРЕНДУМ

Стаття 80. Народне волевиявлення здійснюється через вибори, **всенародне голосування** (референдум) **або опитування (плебісцит)** та інші форми безпосередньої демократії.

Важливі питання життя держави, області, міста, району, селища чи села можуть виноситися на народне обговорення.

Стаття 81. Право голосу на виборах і референдумах мають громадяни України, які досягли на день їх проведення вісімнадцяти років.

Не мають права голосу громадяни, яких визнано судом недієздатними.

Стаття 82. Вибори до представницьких органів державної влади та органів місцевого самоврядування є вільними і відбуваються на основі загального, рівного і прямого виборчого права шляхом таємного голосування.

Виборцям гарантується вільне волевиявлення.

Порядок проведення виборів встановлюється законом.

Стаття 83. Всеукраїнський референдум призначається Верховною Радою України **відповідно до закону.**

Всеукраїнський референдум за народною ініціативою проголошується на вимогу не менш як трьох мільйонів громадян України, які мають право голосу, за умови, що підписи щодо призначення референдуму зібрано не менш як у двох третинах областей і не менш як по сто тисяч підписів у кожній області.

Стаття 84. Виключно всеукраїнським референдумом вирішуються питання про зміну території України, **характер суспільно-політичного ладу, форму державного управління, державну символіку, входження України чи приєднання її до політичних і економічних союзів з іншими державами.**

Стаття 85. Референдум не допускається щодо законопроектів з питань податків, бюджету та амністії.

Р о з д і л IV
ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Стаття 86. Найвищим органом державної влади і єдиним законодавчим органом в Україні є парламент — Верховна Рада України.

Верховна Рада України, маючи всю повноту влади й виступаючи від імені всього народу України, формує найвищі державні органи держави, визначає порядок організації і діяльності інших центральних та місцевих органів державної влади, органів самоврядування, а також правові засади утворення й діяльності об'єднань громадян в Україні, здійснює законодавчі, засновницькі й контрольні функції.

Передача законодавчих повноважень Верховної Ради України іншим державним органам або службовим особам забороняється.

Стаття 87. Конституційний склад Верховної Ради України — чотириста п'ятдесят народних депутатів України, які обираються на основі загального, рівного і прямого виборчого права шляхом таємного голосування **за виборчими списками кандидатів у депутати від політичних партій, виборчих блоків політичних партій.**

Народним депутатом України може бути громадянин України, який на день виборів досяг двадцяти одного року, має право голосу і проживає в Україні протягом останніх п'яти років.

Не може бути обраним до Верховної Ради України громадянин, який має судимість за вчинення умисного злочину, якщо ця судимість не погашена і не знята у встановленому законом порядку.

Повноваження народних депутатів України визначаються Конституцією та законами України.

Строк повноважень Верховної Ради України становить п'ять років.

Стаття 88. Чергові вибори народних депутатів України відбуваються в останню неділю останнього місяця п'ятого року повноважень Верховної Ради України.

Позачергові вибори до Верховної Ради України призначаються **Президією Верховної Ради України** і проводяться в першу неділю після спливу дев'яноста днів з дня опублікування рішення про дострокове припинення повноважень Верховної Ради України.

Порядок проведення виборів народних депутатів України встановлюється законом.

Стаття 89. Народні депутати України здійснюють свої повноваження на постійній основі. Народні депутати України не можуть мати іншого представницького мандата, бути на державній службі, обіймати інші оплачувані посади, займатися іншою оплачуваною або підприємницькою діяльністю (крім викладацької, наукової та творчої діяльності), входити до складу керівного органу чи наглядової ради підприємства або організації, що має на меті одержання прибутку.

Вимоги щодо несумісності депутатського мандата з іншими видами діяльності встановлюються законом.

У разі виникнення обставин, що порушують вимоги щодо несумісності депутатського мандата з іншими видами діяльності, народний депутат України у двадцятиденний строк з дня виникнення таких обставин припиняє таку діяльність або подає особисту заяву про складення повноважень народного депутата України.

Стаття 90. Перед вступом на посаду народні депутати України складають перед Верховною Радою України таку присягу:

«Присягаю на вірність Україні. Зобов'язуюсь усіма своїми діями боронити суверенітет і незалежність України, дбати про благо Вітчизни і добробут Українського народу.

Присягаю додержуватися Конституції України та законів України, виконувати свої обов'язки в інтересах усіх співвітчизників».

Присягу зачитує найстарший за віком народний депутат України перед відкриттям першої сесії новообраної Верховної Ради України, після чого депутати скріплюють присягу своїми підписами під її текстом.

Відмова скласти присягу має наслідком втрату депутатського мандата.

Повноваження народних депутатів України починаються з моменту складення присяги.

Стаття 91. Народні депутати України не несуть юридичної відповідальності за результати голосування або висловлювання у парламенті та його органах, за винятком відповідальності за образу чи наклеп.

Кримінальна справа стосовно народного депутата України може бути порушена лише Генеральним прокурором України.

Народні депутати України не можуть бути без згоди Верховної Ради України заарештовані. **В разі затримання народного депутата України на місці вчинення злочину про його затримання негайно повідомляється Президії Верховної Ради України. Верховна Рада України в дводенний строк вирішує питання про надання згоди на тримання народного депутата України під вартою чи про його звільнення. У період між сесіями Верховної Ради України рішення з цього питання приймає Президія Верховної Ради України з внесення рішення на затвердження Верховної Ради України у перший день чергової сесії.**

Стаття 92. Повноваження народних депутатів України припиняються одночасно з припиненням повноважень Верховної Ради України.

Повноваження народного депутата України припиняються достроково у разі:

1) складення повноважень за його особистою заявою;

2) набрання законної сили обвинувальним вироком стосовно нього;

3) визнання його судом недієздатним або безвісно відсутнім;

4) припинення його громадянства або виїзду на постійне проживання за межі України;

5) якщо протягом двадцяти днів з дня виникнення обставин, які призводять до порушення вимог щодо несумісності депутатського мандата з іншими видами діяльності, ці обставини ним не усунуто;

6) невходження народного депутата України, обраного від політичної партії (виборчого блоку політичних партій), до складу депутатської фракції цієї політичної партії (виборчого блоку політичних партій) або виходу **чи виключення** народного депутата України із складу такої фракції;

7) смерті.

Повноваження народного депутата України припиняються достроково також у разі дострокового припинення відповідно до Конституції України повноважень Верховної Ради України — в день відкриття першого засідання Верховної Ради України нового скликання.

Рішення про дострокове припинення повноважень народного депутата України у випадках, передбачених пунктами 1, 4 частини другої цієї статті, приймається Верховною Радою України, а у випадку, передбаченому пунктом 5 частини другої цієї статті, — судом.

У разі набрання законної сили обвинувальним вироком суду стосовно народного депутата України, визнання народного депутата України недієздатним або безвісно відсутнім його повноваження припиняються з дня набрання законної сили рішенням суду, а в разі смерті народного депутата України — з дня смерті, засвідченої свідоцтвом про смерть, **про що приймається постанова Верховною Радою України.**

У разі невходження народного депутата України, обраного від політичної партії (виборчого блоку політичних партій), до складу депутатської фракції цієї політичної партії (виборчого блоку політичних партій) або виходу **чи виключення** народного депутата України зі складу такої фракції його повноваження припиняються достроково на підставі закону за рішенням вищого керівного органу відповідної політичної партії (виборчого блоку політичних партій) з дня прийняття такого рішення, **про що Верховною Радою України приймається постанова.**

Стаття 93. Верховна Рада України працює сесійно.

Засідання Верховної Ради України проводяться у сесійній залі будинку Верховної Ради України по вулиці М. Грушевського, 5. **Урочисті засідання Верховної Ради України можуть бути проведені за її рішенням в іншому приміщенні.**

Верховна Рада України збирається на першу сесію не пізніше ніж на тридцятий день після офіційного оголошення результатів виборів.

Перше засідання Верховної Ради України відкриває найстарший за віком народний депутат України.

Стаття 94. Чергові сесії Верховної Ради України починаються першого вівторка лютого і першого вівторка вересня кожного року.

Позачергові сесії Верховної Ради України, із зазначенням порядку денного, скликаються **Президією** Верховної Ради України **за її рішенням або** на вимогу не менш як третини народних депутатів України від конституційного складу Верховної Ради України.

У разі закінчення строку повноважень Верховної Ради України під час дії воєнного чи надзвичайного стану її повноваження продовжуються до дня першого засідання першої сесії Верховної Ради України, обраної після скасування воєнного чи надзвичайного стану.

Порядок роботи Верховної Ради України встановлюється Конституцією України та Регламентом Верховної Ради України.

Стаття 95. У Верховній Раді України за результатами виборів і на основі узгодження політичних позицій формується коаліція депутатських фракцій, до складу якої входить більшість народних депутатів України від конституційного складу Верховної Ради України.

Коаліція депутатських фракцій у Верховній Раді України формується

протягом одного місяця з дня відкриття першого засідання Верховної Ради України, що проводиться після чергових або позачергових виборів Верховної Ради України, або протягом місяця з дня припинення діяльності коаліції депутатських фракцій у Верховній Раді України.

Коаліція депутатських фракцій у Верховній Раді України відповідно до цієї Конституції вносить пропозиції щодо кандидатури Прем'єр-міністра України, а також відповідно до цієї Конституції вносить пропозиції щодо кандидатур до складу **Ради** Міністрів України.

Засади формування, організації діяльності та припинення діяльності коаліції депутатських фракцій у Верховній Раді України встановлюються Конституцією України та Регламентом Верховної Ради України.

Депутатська фракція у Верховній Раді України, до складу якої входить більшість народних депутатів України від конституційного складу Верховної Ради України, має права коаліції депутатських фракцій у Верховній Раді України, передбачені цією Конституцією.

Стаття 96. Засідання Верховної Ради України проводяться відкрито. За рішенням більшості від конституційного складу Верховної Ради України може проводитися закрите засідання.

Рішення Верховної Ради України приймаються виключно на її пленарних засіданнях шляхом голосування.

Голосування на засіданнях Верховної Ради України здійснюється народним депутатом України особисто.

Стаття 97. Верховна Рада України повноважна розглядати і вирішувати будь-яке питання, що належить до відання України, крім тих, що віднесені до повноважень виконавчої чи судової влади, а також тих, з яких проводиться всенародне голосування (референдум).

До виключного відання Верховної Ради України належить:

1) прийняття Конституції України з винесенням положень, що пов'язані з визначенням чи зміною суспільно-політичного ладу, форми державного управління, державної символіки, на всенародне голосування (всеукраїнський референдум);

2) внесення змін до Конституції України в межах і порядку, передбачених розділом XIII цієї Конституції;

3) призначення всеукраїнського референдуму **у порядку, встановленому законом;**

4) прийняття **і офіційне (аутентичне) тлумачення** законів;

5) визначення засад внутрішньої і зовнішньої політики;

6) затвердження Державного бюджету України та внесення змін до нього; контроль за виконанням Державного бюджету України, прийняття рішення щодо звіту про його виконання;

7) затвердження загальнодержавних програм економічного, науково-технічного, соціального, національно-культурного розвитку, охорони довкілля; **здійснення контролю за їх виконанням, затвердження звітів про виконання;**

8) оголошення стану війни і укладення миру, прийняття рішення про використання Збройних Сил України та інших військових формувань у разі збройної агресії проти України;

9) розгляд і прийняття рішення щодо схвалення Програми діяльності Ради Міністрів України;

10) призначення за **пропозицією коаліції депутатських фракцій у Верховній Раді України, до складу якої входить більшість народних депутатів України від конституційного складу Верховної Ради України, Голови Ради Міністрів** України, призначення за поданням **Голови Ради Міністрів** України членів **Ради** Міністрів України, Голови Антимонопольного комітету України, Голови Державного комітету телебачення та радіомовлення України, Голови Фонду державного майна України, звільнення зазначених осіб з посад, вирішення питання про відставку **Голови Ради Міністрів** України, **інших членів Ради** Міністрів України;

11) призначення на посаду та звільнення з посади за поданням **Президії Верховної Ради України** Голови Служби безпеки України та **Голови Служби зовнішньої розвідки України;**

12) здійснення контролю за діяльністю **Ради** Міністрів України відповідно до цієї Конституції та закону;

13) **прийняття** рішень про надання Україною позик і економічної допомоги іноземним державам та міжнародним організаціям, а також про одержання Україною від іноземних держав, банків і міжнародних фінансових організацій позик, не передбачених Державним бюджетом України, здійснення контролю за їх використанням;

14) призначення на посади та звільнення з посад Голови та членів Рахункової палати;

15) призначення на посаду та звільнення з посади Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини; заслуховування його щорічних доповідей про стан дотримання та захисту прав і свобод людини в Україні;

16) **обрання Комітету народного контролю України;**

17) призначення на посаду та звільнення з посади Голови Національного банку України;

18) призначення на посади та звільнення з посад складу Ради Національного банку України;

19) призначення на посади та звільнення з посад складу Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення;

20) призначення на посаду та звільнення з посади Генерального прокурора України; висловлення недовіри Генеральному прокуророві України, що має наслідком його відставку з посади;

21) призначення на посади та звільнення з посад суддів Конституційного Суду України у порядку, встановленому законом;

22) обрання суддів **Верховного Суду України, Вищого господарського суду України, Вищого адміністративного суду України, відповідно обласних, Київського і Севастопольського міських судів;**

23) призначення на посади та звільнення з посад членів Центральної виборчої комісії;

24) затвердження загальної структури, чисельності, визначення функцій Збройних Сил України, Служби безпеки України, **Служби зовнішньої розвідки України,** інших утворених відповідно до законів України військових формувань, а також Міністерства внутрішніх справ України;

25) прийняття рішення про надання військової допомоги іншим державам, про направлення підрозділів Збройних Сил України до іншої держави чи про допуск підрозділів збройних сил інших держав на територію України;

26) встановлення державних символів України;

27) **заснування державних нагород і встановлення почесних звань;**

28) дострокове припинення повноважень Верховної Ради Автономної Республіки Крим за наявності висновку Конституційного Суду України про порушення нею Конституції України або законів України; призначення позачергових виборів до Верховної Ради Автономної Республіки Крим;

29) утворення і ліквідація районів, встановлення і зміна меж областей, районів і міст, віднесення населених пунктів до категорії міст, найменування і перейменування населених пунктів і районів;

30) **встановлення права набуття і припинення громадянства України, а також правового статусу іноземців та осіб без громадянства;**

31) призначення чергових та позачергових виборів до органів місцевого самоврядування;

32) **прийняття рішення** про введення воєнного чи надзвичайного стану в Україні або в окремих її місцевостях, про загальну або часткову мобілізацію, про оголошення окремих місцевостей зонами надзвичайної екологічної ситуації;

33) **видання актів про амністію;**

34) надання законом згоди на обов'язковість **(ратифікація)** міжнародних договорів України та денонсація міжнародних договорів України;

35) **встановлення дипломатичних рангів, спеціальних звань;**

36) затвердження переліку об'єктів права державної власності, що не підлягають приватизації, визначення правових засад вилучення об'єктів права приватної власності;

37) затвердження законом Конституції Автономної Республіки Крим, змін до неї;

38) здійснення парламентського контролю відповідно до цієї Конституції **у порядку, встановленому законом та Регламентом Верховної Ради України;**

39) призначення на посаду та звільнення з посади керівника апарату Верховної Ради України; затвердження кошторису Верховної Ради України та структури її апарату;

40) прийняття Регламенту Верховної Ради України;

Стаття 98. Народний депутат України має право на сесії Верховної Ради України звернутися із запитом до органів Верховної Ради України, до **Ради** Міністрів України, до керівників інших органів державної влади та органів місцевого самоврядування, а також до керівників підприємств, установ і організацій, розташованих на території України, незалежно від їх підпорядкування і форм власності.

Керівники органів державної влади та органів місцевого самоврядування, підприємств, установ і організацій зобов'язані повідомити народного депутата України про результати розгляду його запиту.

Стаття 99. Верховна Рада України за пропозицією не менш як однієї третини народних депутатів України від її конституційного складу може розглянути питання про відповідальність **Ради** Міністрів України та прийняти резолюцію недовіри **Раді** Міністрів України більшістю від конституційного складу Верховної Ради України.

Питання про відповідальність **Ради** Міністрів України не може розглядатися Верховною Радою України більше одного разу протягом однієї чергової сесії, а також протягом року після схвалення Програми діяльності Кабінету Міністрів України або протягом останньої сесії Верховної Ради України **даного скликання.**

Стаття 100. Верховна Рада України обирає із свого складу Голову Верховної Ради України, Першого заступника і заступника Голови Верховної Ради України та відкликає їх з цих посад.

Стаття 101. Для організації роботи Верховної Ради України та здійснення інших передбачених Конституцією і законами функцій створюється Президія Верховної Ради України на чолі з Головою Верховної Ради України.

До складу Президії Верховної Ради України також входять: Перший заступник і заступники Голови Верховної Ради України, керівники депутатських груп (фракцій), голови комітетів Верховної Ради України, народний депутат України від Автономної Республіки Крим, рекомендований Верховною Радою Автономної Республіки Крим.

Президія Верховної Ради України здійснює підготовку сесій Верховної Ради України; координує діяльність парламентських комітетів; організує проведення всенародних голосувань (загальноукраїнських референдумів), опитувань (плебісцитів), а також народних обговорень проектів законів України та інших найважливіших питань державного життя; сприяє народним депутатам України у здійсненні ними своїх повноважень, забезпечує їх необхідною інформацією та довідковими матеріалами; керує роботою Апарату Верховної Ради України; проводить іншу організаційну роботу.

Президія Верховної Ради України забезпечує публікацію державними мовами законів та інших актів, прийнятих Верховною Радою України.

Президія Верховної Ради України:

1) нагороджує державними нагородами України, присвоює почесні звання України;

2) здійснює помилування громадян, засуджених судами України;

3) приймає рішення про надання громадянства України та припинення громадянства України і про надання притулку в Україні;

4) призначає і відкликає дипломатичних представників України у зарубіжних державах і при міжнародних організаціях;

5) приймає вірчі і відкличні грамоти акредитованих при ній дипломатичних представників іноземних держав;

6) розглядає питання і вносить на затвердження Верховної Ради України пропозиції про введення на території України або в окремих її місцевостях воєнного або надзвичайного стану, оголошення окремих місцевостей зонами надзвичайної екологічної ситуації. Порядок запровадження і правовий режим воєнного стану, мобілізації військовослужбовців, а також порядок запровадження і правовий режим надзвичайного стану і зон надзвичайної екологічної ситуації визначаються законом;

7) за поданням Ради Міністрів України вирішує питання про відкриття дипломатичних представництв, консульств, представництв України при міжнародних організаціях, торгових представництв України;

8) призначає головних редакторів засобів масової інформації Верховної Ради України;

9) ставить перед відповідними радами питання про звільнення з посад голів рад у разі недотримання ними Конституції або законів України;

10) призначає на посади та звільняє з посад вище командування Збройних Сил України, інших військових формувань;

11) присвоює вищі військові звання, вищі дипломатичні ранги та інші вищі спеціальні звання і класні чини;

12) приймає рішення про визнання іноземних держав;

13) призначає та звільняє глав дипломатичних представництв України в інших державах та при міжнародних організаціях;

14) зупиняє дію правових актів Ради Міністрів України та правових актів Ради Міністрів Автономної Республіки Крим з мотивів невідповідності їх Конституції з одночасним зверненням до Конституційного Суду України щодо їх конституційності.

З питань, що їх розглядає Президія Верховної Ради України, приймає укази і постанови.

Стаття 102. Голова Верховної Ради України **організовує роботу Верховної Ради України, координує діяльність її органів, здійснює загальне керівництво підготовкою питань, що підлягають розгляду Верховною Радою України та її Президією,** веде засідання Верховної Ради України, підписує закони та інші акти, прийняті Верховною Радою **та Президією Верховної Ради України,** організовує роботу Апарату Верховної Ради України.

Голова Верховної Ради України представляє Україну у зносинах із зарубіжними державами та міжнародними організаціями, веде переговори й підписує міждержавні та міжнародні договори, приймає вірчі і відкличні грамоти дипломатичних представників іноземних держав.

Голова Верховної Ради України очолює Раду національної безпеки і оборони України, є Верховним Головнокомандувачем Збройних Сил України.

Голова Верховної Ради України видає розпорядження.

Голова Верховної Ради України здійснює повноваження, передбачені цією Конституцією у порядку, встановленому Регламентом Верховної Ради України.

Заступники Голови Верховної Ради України виконують за уповноваженням Голови Верховної Ради України окремі його функції і заміщують Голову в разі його відсутності або неможливості здійснення ним своїх повноважень.

Стаття 103. Рада національної безпеки і оборони України координує і контролює діяльність органів виконавчої влади у сфері національної безпеки і оборони.

Головою Ради національної безпеки і оборони України є Голова Верховної Ради України.

Персональний склад Ради національної безпеки і оборони України формує Голова Верховної Ради України.

До складу Ради національної безпеки і оборони України за посадою входять Голова Ради Міністрів України, Міністр оборони України, Міністр внутрішніх справ України, Міністр закордонних справ України, Міністр фінансів України, Голова Служби безпеки України, Голова Служби зовнішньої розвідки України, Голова Прикордонної служби України.

Рішення Ради національної безпеки і оборони України вводяться в дію постановами Президії Верховної Ради України. З питань, що потребують законодавчого врегулювання, в установленому порядку вносяться на розгляд Верховної Ради України відповідні законопроекти.

Компетенція та функції Ради національної безпеки і оборони України, порядок її роботи визначаються законом.

Стаття 104. Верховна Рада України для здійснення законопроектної роботи, підготовки і попереднього розгляду питань, віднесених до її повноважень, виконання контрольних функцій відповідно до цієї Конституції і закону створює з числа народних депутатів України комітети Верховної Ради України та обирає голів, перших заступ-

ників, заступників голів та секретарів цих комітетів.

За наявності висновку відповідних комітетів Верховна Рада України розглядає віднесені до її компетенції питання про призначення на посади та звільнення з посад службових осіб.

Верховна Рада України у межах своїх повноважень може створювати тимчасові спеціальні комісії для підготовки і попереднього розгляду питань.

Верховна Рада України для проведення розслідування з питань, що становлять суспільний інтерес, утворює тимчасові слідчі комісії, якщо за це проголосувала не менш як одна третина від конституційного складу Верховної Ради України.

Висновки і пропозиції тимчасових слідчих комісій не є вирішальними для слідства і суду.

Організація і порядок діяльності комітетів Верховної Ради України, її тимчасових спеціальних і тимчасових слідчих комісій встановлюються законом.

Стаття 105. Повноваження Верховної Ради України припиняються у день відкриття першого засідання Верховної Ради України нового скликання.

Повноваження Верховної Ради України можуть бути достроково припинені і призначені позачергові вибори до Верховної Ради України, якщо:

1) протягом одного місяця у Верховній Раді України не сформовано коаліцію депутатських фракцій відповідно до статті 96 цієї Конституції;

2) протягом шістдесяти днів після відставки Ради Міністрів України не сформовано персональний склад Ради Міністрів України;

3) протягом тридцяти днів однієї чергової сесії пленарні засідання не можуть розпочатися.

Рішення про призначення позачергових виборів до Верховної Ради України приймається Президією Верховної Ради України, а до утворення новообраною Верховною Радою України її Президії — Головою Верховної Ради України після консультацій з його заступниками та головами депутатських фракцій у Верховній Раді України.

Повноваження Верховної Ради України не можуть бути достроково припинені в останні шість місяців строку повноважень Верховної Ради України.

Стаття 106. Верховна Рада України приймає закони, постанови та інші акти більшістю від її конституційного складу, крім випадків, передбачених цією Конституцією.

Закони України встановлюють вихідні засади правового регулювання в усіх сферах життя суспільства і держави. Вони не можуть суперечити Конституції України. Усі інші нормативні акти державних органів і посадових осіб приймаються на підставі і на виконання Конституції та інших законів України і не можуть їм суперечити.

Закони, постанови та інші акти Верховної Ради України підписує Голова Верховної Ради України.

Стаття 107. Виключно законами України визначаються:

1) права і свободи людини і громадянина, гарантії цих прав і свобод; основні обов'язки громадянина;

2) громадянство, правосуб'єктність громадян, статус іноземців та осіб без громадянства;

3) права корінних народів і національних меншин;

4) порядок застосування мов;

5) засади використання природних ресурсів, виключної (морської) економічної зони, континентального шельфу, освоєння космічного простору, організації та експлуатації енергосистем, транспорту і зв'язку;

6) основи соціального захисту, форми і види пенсійного забезпечення; засади регулювання праці і зайнятості, шлюбу, сім'ї, охорони дитинства, материнства, батьківства; виховання, освіти, культури і охорони здоров'я; екологічної безпеки;

7) правовий режим власності;

8) правові засади і гарантії підприємництва; правила конкуренції та норми антимонопольного регулювання;

9) засади зовнішніх зносин, зовнішньоекономічної діяльності, митної справи;

10) засади регулювання демографічних та міграційних процесів;

11) засади утворення і діяльності політичних партій, інших об'єднань громадян, засобів масової інформації;

12) організація і діяльність органів виконавчої влади, основи державної служби, організації державної статистики та інформатики;

13) територіальний устрій України;

14) судоустрій, судочинство, статус суддів, засади судової експертизи, організація і діяльність прокуратури, органів дізнання і слідства, нотаріату, органів і установ виконання покарань; основи організації та діяльності адвокатури;

15) засади місцевого самоврядування;

16) статус столиці України; спеціальний статус інших міст;

17) основи національної безпеки, організації Збройних Сил України і забезпечення громадського порядку;

18) правовий режим державного кордону;

19) правовий режим воєнного і надзвичайного стану, зон надзвичайної екологічної ситуації;

20) організація і порядок проведення виборів і референдумів;

21) організація і порядок діяльності Верховної Ради України, статус народних депутатів України;

22) засади цивільно-правової відповідальності; діяння, які є злочинами, адміністративними або дисциплінарними правопорушеннями, та відповідальність за них;

23) повноваження Комітету народного контролю України і порядок його формування.

Виключно законами України встановлюються:

1) Державний бюджет України і бюджетна система України; система оподаткування, податки і збори; засади **цінової політики**; створення і функціонування фінансового, грошового, кредитного та інвестиційного ринків; **митної політики;** статус національної валюти, а також статус іноземних валют на території України; порядок утворення і погашення державного внутрішнього і зовнішнього боргу; порядок випуску та обігу державних цінних паперів, їх види і типи;

2) порядок направлення підрозділів Збройних Сил України до інших держав; порядок допуску та умови перебування підрозділів збройних сил інших держав на території України;

3) одиниці ваги, міри і часу; порядок встановлення державних стандартів;

4) порядок використання і захисту державних символів;

5) державні нагороди;

6) військові звання, дипломатичні ранги та інші спеціальні звання;

7) державні свята;

8) порядок утворення і функціонування вільних та інших спеціальних зон, що мають економічний чи міграційний режим, відмінний від загального.

Законом України оголошується амністія.

Стаття 108. Право законодавчої ініціативи у Верховній Раді України належить народним депутатам України, **комітетам Верховної Ради України і Раді Міністрів України.**

Законопроекти, визначені **Президією Верховної Ради України** як невідкладні, розглядаються Верховною Радою України позачергово.

Стаття 109. Бюджетна система України будується на засадах справедливого і неупередженого розподілу суспільного багатства між громадянами і територіальними громадами.

Виключно законом про Державний бюджет України визначаються будь-які видатки держави на загальносуспільні потреби, розмір і цільове спрямування цих видатків.

Регулярні звіти про доходи і видатки Державного бюджету України мають бути оприлюднені.

Стаття 110. Державний бюджет України затверджується щорічно Верховною Радою України на період з 1 січня по 31 грудня, а за особливих обставин — на інший період.

Рада Міністрів України не пізніше 15 вересня кожного року подає до Верховної Ради України проект закону про Державний бюджет України на наступний рік. Разом із проектом закону подається доповідь про хід виконання Державного бюджету України поточного року.

Стаття 111. Рада Міністрів України відповідно до закону подає до Верховної Ради України звіт про виконання Державного бюджету України.

Поданий звіт має бути оприлюднений.

Стаття 112. Контроль від імені Верховної Ради України за надходженням коштів до Державного бюджету України та їх використанням здійснює Рахункова палата.

Стаття 113. Грошовою одиницею України є гривня.

Забезпечення стабільності грошової одиниці є основною функцією центрального банку держави — Національного банку України.

Стаття 114. Рада Національного банку України розробляє основні засади грошово-кредитної політики та здійснює контроль за її проведенням.

Правовий статус Ради Національного банку України визначається законом.

Стаття 115. Парламентський контроль за додержанням конституційних прав і свобод людини і громадянина здійснює Уповноважений Верховної Ради України з прав людини.

Р о з д і л V

РАДА МІНІСТРІВ УКРАЇНИ — УРЯД УКРАЇНИ. ІНШІ ЦЕНТРАЛЬНІ ОРГАНИ ВИКОНАВЧОЇ ВЛАДИ

Стаття 116. Рада Міністрів України — **Уряд України** є вищим органом у системі органів виконавчої влади.

Рада Міністрів України відповідальна перед Верховною Радою України, підконтрольна і підзвітна **їй** у межах, передбачених цією Конституцією.

Рада Міністрів України є колегіальним органом. У своїй діяльності **Рада Міністрів України** керується цією Конституцією та законами України, а також постановами Верховної Ради України, прийнятими відповідно до Конституції та законів України.

Стаття 117. До складу **Ради** Міністрів України входять **Голова Ради Міністрів України, Перший заступник Голови Ради Міністрів, заступники Голови Ради Міністрів,** міністри.

Голова Ради Міністрів України призначається Верховною Радою України.

Кандидатуру для призначення на посаду **Голови Ради Міністрів** України вносить **Президія Верховної Ради України** за пропозицією коаліції депутатських фракцій у Верховній Раді України, сформованої відповідно до статті 96 Конституції України, або депутатської фракції, до складу якої входить більшість народних депутатів України від конституційного складу Верховної Ради України.

Члени **Ради** Міністрів України призначаються Верховною Радою України за поданням **Голови Ради Міністрів України.**

Голова Ради Міністрів України керує роботою **Ради** Міністрів України, спрямовує її на виконання Програми діяльності Кабінету Міністрів України, схваленої Верховною Радою України.

Стаття 118. Рада Міністрів України складає повноваження перед новообраною Верховною Радою України.

Голова Ради Міністрів України, інші члени **Ради** Міністрів України мають право заявити Верховній Раді України про свою відставку. **Прийняття Верховною Радою України резолюції недовіри члену Уряду має наслідком його відставку.**

Відставка Прем'єр-міністра України, прийняття Верховною Радою України резолюції недовіри **Раді** Міністрів України чи Прем`єр-міністрові України мають наслідком відставку всього складу Ради Міністрів України. У цих випадках Верховна **Рада** України здійснює формування нового складу **Ради** Міністрів України у строки і в порядку, що визначені цією Конституцією.

Рада Міністрів України, яка склала повноваження перед новообраною Верховною Радою України або відставку якої прийнято Верховною Радою України, продовжує виконувати свої повноваження до початку роботи новосформованої **Ради** Міністрів України.

Стаття 119. Рада Міністрів України:

1) забезпечує державний суверенітет і економічну самостійність України, здійснення внутрішньої і зовнішньої політики держави, виконання Конституції і законів України;

2) вживає заходів щодо забезпечення прав і свобод людини і громадянина;

3) розробляє і здійснює стратегію соціально-економічного розвитку держави, яка конкретизується у річних, середньострокових та дострокових програмах економічного і соціального розвитку України; здійснює управління економічними і соціальними процесами в інтересах суспільства з метою задоволення потреб громадян у матеріальних і духовних благах;

4) розробляє і здійснює загальнодержавні програми економічного, науково-технічного, соціального і культурного розвитку України;

5) розробляє проект Закону про Державний бюджет України і забезпечує виконання затвердженого Верховною Радою України Державного бюджету України, подає Верховній Раді України звіт про його виконання;

6) забезпечує проведення фінансової, цінової, інвестиційної та податкової політики; політики у сферах праці й зайнятості населення, соціального захисту, освіти, науки і культури, охорони природи, екологічної безпеки і природокористування;

7) забезпечує рівні умови розвитку всіх форм власності; здійснює управління об'єктами державної власності відповідно до закону;

8) здійснює заходи щодо забезпечення обороноздатності і національної безпеки України, громадського порядку, боротьби зі злочинністю;

9) організовує і забезпечує здійснення **політики України у сфері відносин з іншими країнами і міжнародними організаціями,** зовнішньоекономічної діяльності, митної справи;

10) спрямовує і координує роботу міністерств, інших органів виконавчої влади;

11) утворює, реорганізовує та ліквідовує відповідно до закону міністерства та інші центральні органи виконавчої влади, діючи в межах коштів, передбачених на утримання органів виконавчої влади;

12) призначає на посади та звільняє з посад за поданням **Голови Ради Міністрів** України керівників центральних органів виконавчої влади, які не входять до складу Ради Міністрів України;

13) виконує інші повноваження, визначені Конституцією та законами України.

Стаття 120. Рада Міністрів України в межах своєї компетенції має право зупиняти дію актів Уряду Автономної Республіки Крим з одночасною постановкою перед Верховною Радою Автономної Республіки Крим питання про скасування цих актів, скасовувати акти міністерств та інших центральних органів виконавчої влади, а також рішення і розпорядження виконавчих комітетів місцевих Рад, якщо вони видані з порушенням цієї Конституції, законів України.

Рада Міністрів України в межах своєї компетенції видає постанови і розпорядження, які є обов'язковими до виконання.

Акти **Ради** Міністрів України підписує **Голова Ради Міністрів України.**

Нормативно-правові акти **Ради** Міністрів України, міністерств та інших центральних органів виконавчої влади підлягають реєстрації в порядку, встановленому законом.

Стаття 121. Виконавчу владу в областях і районах, містах Києві та Севастополі здійснюють **виконавчі комітети відповідних Рад. Виконавчі комітети Рад при здійсненні своїх повноважень підзвітні і підконтрольні органам виконавчої влади вищого рівня.**

Стаття 122. Члени **Ради** Міністрів України, керівники центральних та місцевих органів виконавчої влади не мають права суміщати свою службову діяльність з іншою роботою (крім викладацької, наукової та творчої у позаробочий час), входити до складу керівного органу чи наглядової ради підприємства або організації, що має на меті одержання прибутку.

Організація, повноваження і порядок діяльності Ради Міністрів України, інших центральних та місцевих органів виконавчої влади визначаються Конституцією і законами України.

Р о з д і л VI

ПРОКУРАТУРА

Стаття 123. Прокуратура України становить єдину систему, на яку покладаються:

1) підтримання державного обвинувачення в суді;

2) представництво інтересів громадянина або держави в суді у випадках, визначених законом;

3) нагляд за додержанням законів органами, які проводять оперативно-розшукову діяльність, дізнання, досудове слідство;

4) нагляд за додержанням законів

при виконанні судових рішень у кримінальних справах, а також при застосуванні інших заходів примусового характеру, пов'язаних з обмеженням особистої свободи громадян;

5) нагляд за додержанням прав і свобод людини і громадянина, додержанням законів з цих питань органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування, їх посадовими і службовими особами.

Стаття 124. Прокуратуру України очолює Генеральний прокурор України, який призначається на посаду та звільняється з посади **Верховною Радою України**. Верховна Рада України може висловити недовіру Генеральному прокуророві України, що має наслідком його відставку з посади.

Строк повноважень Генерального прокурора України — сім років.

Стаття 125. Органи прокуратури здійснюють свої повноваження незалежно від будь-яких державних органів, політичних партій і громадських організацій.

Прокурори не мають право мати представницький мандат, суміщати свою службову діяльність з іншою оплачуваною роботою (крім науково-педагогічної, викладацької чи творчої у позаробочий час).

Організація і порядок діяльності органів прокуратури України визначаються законом.

Р о з д і л VII
ПРАВОСУДДЯ

Стаття 126. Правосуддя в Україні здійснюється виключно судами. Делегування функцій судів, а також привласнення цих функцій іншими органами чи посадовими особами не допускаються.

Юрисдикція судів поширюється на всі правовідносини, що виникають у державі.

Судочинство здійснюється Конституційним Судом України та судами загальної юрисдикції.

Народ безпосередньо бере участь у здійсненні правосуддя через **обрання суддів** і народних засідателів **районних, міських, районних у містах судів.**

Судові рішення ухвалюються судами іменем України і є обов'язковими до виконання на всій території України. **Судові акти можуть бути скасовані чи змінені лише вищими судами у порядку, встановленому законом.**

Стаття 127. Система судів загальної юрисдикції в Україні будується за принципами територіальності і спеціалізації.

Найвищим судовим органом у системі судів загальної юрисдикції є Верховний Суд України. **Він здійснює контроль і судовий нагляд за судовою діяльністю всіх судів України.**

Вищими судовими органами спеціалізованих судів є відповідні вищі суди.

Відповідно до закону діють апеляційні та місцеві суди. Створення надзвичайних та особливих судів у мирний час не допускається.

Стаття 128. Незалежність і недоторканність суддів, **створення умов для безперешкодного й ефективного здійснення їх повноважень** гарантуються Конституцією і законами України.

Вплив на суддів у будь-який спосіб, **так само як і будь-яке втручання у здійснення правосуддя забороняються.**

Суддя не може бути без згоди Верховної Ради України заарештований до винесення обвинувального вироку судом.

Судді **всіх судів обираються терміном на сім років. Народні засідателі обираються терміном на три роки.**

Народних суддів районних, міських, районних у містах народних судів обирають громадяни району, міста, району в місті на основі загального, рівного, прямого виборчого права шляхом таємного голосування.

Суддів Верховного Суду України та вищих спеціалізованих судів, обласних і Київського міського судів, суддів Верховного Суду Автономної Республіки Крим обирає Верховна Рада України.

Народних засідателів районних, міських, районних у містах народних судів відповідно до закону обирають на зборах громадян за місцем їхнього мешкання або роботи, а також на зборах військовослужбовців по військових частинах, народних засідателів обласних і Київського міського судів — відповідними Радами, народних засідателів Верховного Суду Автономної Республіки Крим — Верховною Радою Автономної Республіки Крим, народних засідателів Верховного Суду України — Верховною Радою України.

Суддя звільняється з посади органом, що його обрав або призначив, у разі:

1) закінчення строку, на який його обрано чи призначено;

2) досягнення суддею шістдесяти п'яти років;

3) неможливості виконувати свої повноваження за станом здоров'я;

4) порушення суддею вимог щодо несумісності;

5) порушення суддею присяги;

6) набрання законної сили обвинувальним вироком щодо нього;

7) припинення його громадянства;

8) визнання його безвісно відсутнім або оголошення померлим;

9) подання суддею заяви про відставку або про звільнення з посади за власним бажанням.

Повноваження судді припиняються у разі його смерті.

Держава забезпечує особисту безпеку суддів та їхніх сімей.

Судді і народні засідателі можуть бути відкликані лише на підставі і в порядку, встановленому законом.

Стаття 129. Правосуддя здійснюють професійні судді та, у визначених законом випадках, народні засідателі, **а також присяжні.**

Професійні судді не можуть належати до політичних партій та профспілок, брати участь у будь-якій політичній діяльності, мати представницький мандат, обіймати будь-які інші оплачувані посади, виконувати іншу оплачувану роботу, крім наукової, викладацької та творчої у позаробочий час.

На посаду судді може бути рекомендований кваліфікаційною комісією суддів громадянин України, не молодший двадцяти п'яти років, який має вищу юридичну освіту і стаж роботи у галузі права не менш як три роки, проживає в Україні не менш як десять років та володіє **державними мовами.**

Суддями спеціалізованих судів можуть бути особи, які мають фахову підготовку з питань юрисдикції цих судів. Ці судді відправляють правосуддя лише у складі колегій суддів.

Додаткові вимоги до окремих категорій суддів щодо стажу, віку та їх професійного рівня встановлюються законом.

Захист професійних інтересів суддів здійснюється в порядку, встановленому законом.

Стаття 130. Голова Верховного Суду України обирається на посаду та звільняється з посади шляхом таємного голосування Пленумом Верховного Суду України в порядку, встановленому законом. **Голови інших судів обираються суддями відповідного суду в порядку, встановленому законом.**

Стаття 131. Судді при здійсненні правосуддя незалежні і підкоряються лише закону.

Судочинство провадиться колегією суддів чи судом присяжних **або суддею одноосібно у випадках, встановлених законом.**

Основними засадами судочинства є:

1) законність;

2) рівність усіх учасників судового процесу перед законом і судом;

3) забезпечення доведеності вини;

4) змагальність сторін та свобода у наданні ними суду своїх доказів і в доведенні перед судом їх переконливості;

5) підтримання державного обвинувачення в суді прокурором;

6) забезпечення обвинувачуваному права на захист;

7) гласність судового процесу та його повне фіксування технічними засобами;

8) забезпечення апеляційного та касаційного оскарження рішення суду, крім випадків, встановлених законом;

9) обов'язковість рішень суду.

Судочинство в Україні ведеться українською або російською мовою, мовою більшості населення даної місцевості чи мовою, прийнятною для населення відповідної місцевості.

При розгляді у судах справ і матеріалів учасникам процесу, які не володіють мовою судочинства, забезпечується право знайомитися з матеріалами справи, брати участь у процесуальних діях через перекладача і виступати в суді рідною мовою.

Законом можуть бути визначені також інші засади судочинства в судах окремих судових юрисдикцій.

За неповагу до суду і судді винні особи притягаються до юридичної відповідальності.

Стаття 132. Держава забезпечує фінансування та належні умови для функціонування судів і діяльності суддів. У Державному бюджеті України видатки на утримання судів визначаються окремо.

Для вирішення питань внутрішньої діяльності судів діє суддівське самоврядування.

Стаття 133. В Україні діє Вища рада юстиції, до відання якої належить:

1) внесення подання про призначення суддів на посади або про звільнення їх з посад **у випадках, передбачених пунктами 3—5 частини восьмої статті 128 цієї Конституції;**

2) прийняття рішення стосовно порушення суддями і прокурорами вимог щодо несумісності;

3) притягнення до дисциплінарної відповідальності суддів та прокурорів, **крім звільнення їх з посад.**

Вища рада юстиції складається з **двадцяти одного члена**. Верховна Рада України, з'їзд суддів України, з'їзд адвокатів України, з'їзд представників юридичних вищих навчальних закладів та наукових установ призначають до Вищої ради юстиції по **чотири** члени, а всеукраїнська конференція працівників прокуратури — двох членів Вищої ради юстиції.

До складу Вищої ради юстиції входять за посадою Голова Верховного Суду України, Міністр юстиції України, Генеральний прокурор України.

Р о з д і л VIII
ТЕРИТОРІАЛЬНИЙ УСТРІЙ УКРАЇНИ

Стаття 134. Територіальний устрій України ґрунтується на засадах єдності та цілісності державної території, поєднання централізації і децентралізації у здійсненні державної влади, збалансованості і соціально-економічного розвитку регіонів, з урахуванням їх історичних, економічних, екологічних, географічних і демографічних особливостей, етнічних і культурних традицій.

Стаття 135. Систему адміністративно-територіального устрою України складають: Автономна Республіка Крим, області, райони, міста, райони в містах, селища і села, **громади (сільські, селищні, міські).**

Громадою визнається адміністративно-територіальна одиниця, до якої входять жителі одного або декількох населених пунктів та яка має визначені в установленому законом порядку межі її території.

До складу України входять: Автономна Республіка Крим, Вінницька, Волинська, Дніпропетровська, Донецька, Житомирська, Закарпатська, Запорізька, Івано-Франківська, Київська, Кіровоградська, Луганська, Львівська, Миколаївська, Одеська, Полтавська, Рівненська, Сумська, Тернопільська, Харківська, Херсонська, Хмельницька, Черкаська, Чернівецька, Чернігівська області, міста Київ та Севастополь.

Міста Київ та Севастополь мають спеціальний статус, який визначається законами України.

Р о з д і л IX
АВТОНОМНА РЕСПУБЛІКА КРИМ

Стаття 136. Автономна Республіка Крим є невід'ємною складовою частиною України і в межах повноважень, визначених Конституцією України, вирішує питання, віднесені до її відання.

Стаття 137. Автономна Республіка Крим має Конституцію Автономної Республіки Крим, яку приймає Верховна Рада Автономної Республіки Крим та затверджує Верховна Рада України.

Нормативно-правові акти Верховної Ради Автономної Республіки Крим та рішення Ради міністрів Автономної Республіки Крим приймаються відповідно до Конституції України, законів України, актів **Ради** Міністрів України та на їх виконання і не можуть суперечити Конституції і законам України.

Стаття 138. Представницьким органом Автономної Республіки Крим є Верховна Рада Автономної Республіки Крим, **депутати якої обираються на основі загального, рівного, прямого виборчого права шляхом таємного голосування строком на п'ять років.**

Верховна Рада Автономної Республіки Крим у межах своїх повноважень приймає рішення та постанови, які є обов'язковими до виконання в Автономній Республіці Крим.

Урядом Автономної Республіки Крим є Рада міністрів Автономної Республіки Крим. Голова Ради міністрів Автономної Республіки Крим призначається на посаду та звільняється з посади Верховною Радою Автономної Республіки Крим.

Повноваження, порядок формування і діяльності Верховної Ради Автономної Республіки Крим і Ради міністрів Автономної Республіки Крим визначаються Конституцією України та законами України, нормативно-правовими актами Верховної Ради Автономної Республіки Крим з питань, віднесених до її компетенції.

Правосуддя в Автономній Республіці Крим здійснюється судами, що належать до єдиної системи судів України.

Стаття 139. Автономна Республіка Крим здійснює нормативне регулювання з питань:

1) сільського господарства і лісів;

2) меліорації і кар'єрів;

3) громадських робіт, ремесел та промислів; благодійництва;

4) містобудування і житлового господарства;

5) туризму, готельної справи, ярмарків;

6) музеїв, бібліотек, театрів, інших закладів культури, історико-культурних заповідників;

7) транспорту загального користування, автошляхів, водопроводів;

8) мисливства, рибальства;

9) санітарної і лікарняної служб.

З мотивів невідповідності нормативно-правових актів Верховної Ради Автономної Республіки Крим Конституції України та законам України Верховна Рада України може зупинити дію цих нормативно-правових актів Верховної Ради Автономної Республіки Крим з одночасним зверненням до Конституційного Суду України щодо їх конституційності.

Стаття 140. До відання Автономної Республіки Крим належить:

1) призначення виборів депутатів Верховної Ради Автономної Республіки Крим, затвердження складу виборчої комісії Автономної Республіки Крим;

2) організація та проведення місцевих референдумів;

3) управління майном, що належить Автономній Республіці Крим;

4) розроблення, затвердження та виконання бюджету Автономної Республіки Крим на основі єдиної податкової і бюджетної політики України;

5) розроблення, затвердження та реалізація програм Автономної Республіки Крим з питань соціально-економічного та культурного розвитку, раціонального природокористування, охорони довкілля — відповідно до загальнодержавних програм;

6) визнання статусу місцевостей як курортів; встановлення зон санітарної охорони курортів;

7) участь у забезпеченні прав і свобод громадян, національної злагоди, сприяння охороні правопорядку та громадської безпеки;

8) забезпечення функціонування і розвитку державної та національних мов і культур в Автономній Республіці Крим; охорона і використання пам'яток історії;

9) участь у розробленні та реалізації державних програм повернення депортованих народів;

10) ініціювання введення надзвичайного стану та встановлення зон надзвичайної екологічної ситуації в Автономній Республіці Крим або в окремих її місцевостях.

Законами України Автономній Республіці Крим можуть бути делеговані також інші повноваження.

Р о з д і л X
МІСЦЕВЕ САМОВРЯДУВАННЯ

Стаття 141. Місцеве самоврядування є правом територіальної громади — жителів села, селища чи **іншої адміністративної одиниці, утвореної на основі кількох населених пунктів,** самостійно вирішувати питання місцевого значення в межах Конституції і законів України.

Особливості здійснення місцевого самоврядування в містах Києві та Севастополі, а також і в інших містах з районним поділом визначаються законом.

Місцеве самоврядування здійснюється **жителями населених пунктів** в порядку, встановленому законом, як безпосередньо, так і через органи місцевого самоврядування: сільські, селищні, міські Ради та їх виконавчі органи.

Органами місцевого самоврядування, що представляють спільні інтереси жителів громад, селищ та міст, є районні та обласні Ради, **повноваження яких визначаються законом.**

Сільські, селищні, міські Ради мо-

жуть дозволяти за ініціативою жителів створювати будинкові, вуличні, квартальні та інші органи самоорганізації населення і наділяти їх частиною власної компетенції, фінансів, майна.

Стаття 142. До складу сільської, селищної, міської, районної, обласної Ради входять депутати, які обираються жителями села, селища, міста, району, області на основі загального, рівного, прямого виборчого права шляхом таємного голосування строком на п`ять років.

Голови сільських, селищних, міських, районних, обласних рад **обираються відповідними радами з числа їх депутатів і очолюють виконавчі органи цих рад.**

Виконавчими органами рад є виконавчі комітети, які обираються на сесіях відповідних рад.

Статус голів, депутатів і виконавчих органів Ради та їхні повноваження, порядок утворення, реорганізації, ліквідації визначаються законом. Голова районної та голова обласної Ради обираються відповідною радою **з числа її депутатів** і очолюють виконавчий **комітет** Ради.

Стаття 143. Матеріальною і фінансовою основою місцевого самоврядування є рухоме і нерухоме майно, доходи місцевих бюджетів, інші кошти, земля, природні ресурси, що є у **комунальній** власності територіальних громад, а також об'єкти їхньої спільної власності, що перебувають в управлінні районних і обласних Рад.

Територіальні громади сіл, селищ і міст можуть об'єднувати на договірних засадах об'єкти комунальної власності, а також кошти бюджетів для виконання спільних проектів або для спільного фінансування (утримання) комунальних підприємств, організацій і установ, створювати для цього відповідні органи і служби.

Держава бере участь у формуванні доходів бюджетів місцевого самоврядування, фінансово підтримує місцеве самоврядування. **Законом визначається мінімальна частка від податків і зборів, які спрямовуються на формування доходів місцевих бюджетів.** Витрати органів місцевого самоврядування, що виникли внаслідок **виконання** рішень органів державної влади, компенсуються державою.

Стаття 144. Територіальні громади села, селища, міста безпосередньо або через утворювані ними органи місцевого самоврядування управляють майном, що є в комунальній власності; затверджують програми соціально-економічного та культурного розвитку і контролюють їх виконання; затверджують **відповідні місцеві** бюджети і контролюють їх виконання; встановлюють місцеві податки і збори відповідно до закону; забезпечують проведення місцевих референдумів та реалізацію їх результатів; утворюють, реорганізовують та ліквідовують комунальні підприємства, організації і установи, а також здійснюють контроль за їх діяльністю; вирішують інші питання місцевого значення, віднесені законом до їхньої компетенції.

Обласні та районні Ради затверджують програми соціально-економічного та культурного розвитку відповідних областей і районів та контролюють їх виконання; затверджують районні і обласні бюджети та контролюють їх виконання; **вирішують у межах, визначених законом, питання адміністративно-територіального устрою;** вирішують інші питання, віднесені законом до їхньої компетенції.

Органам місцевого самоврядування **в межах і порядку, встановленому законом,** можуть надаватися законом окремі повноваження органів виконавчої влади. Держава фінансує здійснення цих повноважень у повному обсязі за рахунок коштів Державного бюджету України або шляхом віднесення до місцевого бюджету у встановленому законом порядку окремих загальнодержавних податків, передає органам місцевого самоврядування відповідні об'єкти державної власності.

Органи місцевого самоврядування з питань здійснення ними повноважень органів виконавчої влади підконтрольні відповідним органам виконавчої влади.

Стаття 145. Місцеві Ради вирішують усі місцеві питання, виходячи з інтересів громадян, які мешкають на їхній території, і загальнодержавних інтересів; беруть участь в обговоренні питань загальнодержавного значення, вносять з цих питань пропозиції до вищих органів; забезпечують дотримання Конституції і законів України, захист прав і свобод громадян, охорону громадського порядку.

Органи місцевого самоврядування в межах повноважень, визначених законом, приймають рішення, які є обов'язковими до виконання на відповідній території.

Стаття 146. Права місцевого самоврядування захищаються в судовому порядку.

Стаття 147. Інші питання організації місцевого самоврядування, формування, діяльності та відповідальності органів місцевого самоврядування, **а також порядок дострокового припинення Верховною Радою України повноважень Рад в разі порушення ними Конституції України визначаються законом.**

Р о з д і л X I
КОНСТИТУЦІЙНИЙ СУД УКРАЇНИ

Стаття 148. Конституційний Суд України є єдиним органом конституційної юрисдикції в Україні.

Конституційний Суд України вирішує питання про відповідність Конституції України законів та інших правових актів, дає офіційне тлумачення Конституції України **та здійснює інші повноваження, визначені цією Конституцією.**

Стаття 149. Конституційний Суд України складається з вісімнадцяти суддів Конституційного Суду України.

Судді Конституційного Суду України **призначаються Верховною Радою України за поданням з`їзду юридичної громадськості України. Порядок скликання і роботи з`їзду юридичної громадськості України визначається законом.**

Суддею Конституційного Суду України може бути громадянин України, який на день призначення досяг сорока років, має вищу юридичну освіту і стаж роботи за фахом не менш як десять років, проживає в Україні протягом останніх двадцяти років та володіє державними мовами.

Суддя Конституційного Суду України призначається на дев'ять років без права бути призначеним на повторний строк.

Голова Конституційного Суду України обирається на спеціальному пленарному засіданні Конституційного Суду України зі складу суддів Конституційного Суду України шляхом таємного голосування лише на один трирічний строк.

Стаття 150. На суддів Конституційного Суду України поширюються гарантії незалежності та недоторканності, підстави щодо звільнення з посади, передбачені цією Конституцією, та вимоги щодо несумісності, визначені в частині другій статті 129 цієї Конституції.

Стаття 151. До повноважень Конституційного Суду України належить:

1) вирішення питань про відповідність Конституції України (конституційність):

законів та інших правових актів Верховної Ради України **(крім законів про внесення змін до Конституції України)**;

актів Президента України, **виданих у часи, коли в Україні існував інститут президентства;**

актів **Ради** Міністрів України;

правових актів Верховної Ради Автономної Республіки Крим.

Ці питання розглядаються за зверненнями: не менш як сорока п'яти народних депутатів України; Верховного Суду України; Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини; Верховної Ради Автономної Республіки Крим;

2) надання та звернення Верховної Ради України висновку щодо відповідності законопроекту про внесення змін до Конституції України вимогам статей 157 і 158 Конституції України та в інших передбачених цією Конституцією випадках;

3) офіційне тлумачення Конституції України та законів України.

З питань, передбачених цією статтею, Конституційний Суд України ухвалює рішення, які є обов'язковими до виконання на території України, остаточними і не можуть бути оскаржені.

Стаття 152. Конституційний Суд України за зверненням **Верховної Ради України або Ради Міністрів України** дає висновки про відповідність Конституції України чинних міжнародних договорів України або тих міжнародних договорів, що вносяться до Верховної Ради України для надання згоди на їх обов'язковість.

Стаття 153. Закони та інші правові акти за рішенням Конституційного Суду України визнаються неконституційними повністю чи в окремій частині, якщо вони не відповідають Конституції України або якщо була порушена встановлена Конституцією України процедура їх розгляду, ухвалення або набрання ними чинності.

Закони, інші правові акти або їх окремі положення, що визнані неконституційними, втрачають чинність з дня ухвалення Конституційним Судом України рішення про їх неконституційність, **якщо інше не зазначене у рішенні Конституційного Суду України.**

Матеріальна чи моральна шкода, завдана фізичним або юридичним особам актами і діями, що визнані неконституційними, відшкодовується державою у встановленому законом порядку. **Відшкодування державою шкоди, завданої внаслідок застосування актів, що визнані неконституційними, не звільняє осіб, які видали такий акт, від відповідальності.**

Стаття 154. Порядок організації і діяльності Конституційного Суду України, процедура розгляду ним справ визначаються законом.

Р о з д і л X I I
ПРИЙНЯТТЯ І ВВЕДЕННЯ В ДІЮ КОНСТИТУЦІЇ УКРАЇНИ. ВНЕСЕННЯ ЗМІН ДО КОНСТИТУЦІЇ УКРАЇНИ

Стаття 155. Конституція України приймається Верховною Радою України не менш як двома третинами голосів від конституційного складу Верховної Ради України.

Прийняттю Конституції має передувати всенародне обговорення її проекту, попередньо схваленого Верховною Радою України не менш як половиною конституційного складу Верховної Ради України.

Положення Конституції, які визначають характер суспільно-політичного ладу в Україні, форму державного правління, державну символіку, за рішенням Верховної Ради України виносяться на всенародне голосування (всеукраїнський референдум).

Стаття 156. Законопроект про внесення змін до Конституції України може бути поданий до Верховної Ради України не менш як третиною народних депутатів України від конституційного складу Верховної Ради України.

Стаття 157. Законопроект про внесення змін до Конституції України, крім розділу **I «Основи конституційного ладу»,** розділу III «Вибори. Референдум» і розділу XII **«Прийняття і введення в дію Конституції України. Внесення змін до Конституції України»**, попередньо схвалений більшістю від конституційного складу Верховної Ради України, вважається прийнятим, якщо на наступній черговій сесії Верховної Ради України за нього проголосувало не менш як дві третини від конституційного складу Верховної Ради України.

Стаття 158. Законопроект про внесення змін до розділу **I «Основи конституційного ладу»,** розділу III «Вибори. Референдум» і розділу XII **«Прийняття і введення в дію Конституції України. Внесення змін до Конституції України»** подається до Верховної Ради України не менш як двома третинами від конституційного складу Верховної Ради України і, за умови його прийняття не менш як двома третинами від конституційного складу Верховної Ради України, затверджується всеукраїнським референдумом, який призначається **Президією Верховної Ради України.**

Повторне подання законопроекту про внесення змін до розділів I, III і XII цієї Конституції з одного й того самого питання можливе лише до Верховної Ради України наступного скликання.

Стаття 159. Конституція України не може бути змінена, якщо зміни передбачають скасування чи обмеження прав і свобод людини і громадянина або якщо вони спрямовані на ліквідацію незалежності чи на порушення територіальної цілісності України.

Конституція України не може бути змінена в умовах воєнного або надзвичайного стану.

Стаття 160. Законопроект про внесення змін до Конституції України, який розглядався Верховною Радою України, і закон не був прийнятий, може бути поданий до Верховної Ради України не раніше ніж через рік з дня прийняття рішення щодо цього законопроекту.

Верховна Рада України протягом строку своїх повноважень не може двічі змінювати одні й ті самі положення Конституції України.

Стаття 161. Законопроект про внесення змін до Конституції України розглядається Верховною Радою України за наявності висновку Конституційного Суду України щодо відповідності законопроекту вимогам статей **158** і **159** цієї Конституції.

Р о з д і л X I I I
ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 162. Конституція України **та Закон про внесення змін до Конституції України** набирають чинності з моменту прийняття **і публікуються не пізніше семи днів після офіційного оголошення результатів референдуму в разі його прийняття або проведення.**

Стаття 163. День прийняття Конституції України є державним святом — Днем Конституції України.

Р о з д і л X I V
ПЕРЕХІДНІ ПОЛОЖЕННЯ

1. Закони та інші нормативні акти, прийняті до набуття чинності цією Конституцією, є чинними у частині, що не суперечить Конституції України.

2. Верховна Рада України після прийняття Конституції України здійснює повноваження, передбачені цією Конституцією.

Чергові вибори до Верховної Ради України проводяться **у вересні 2012 року.**

3. **Повноваження** Президента України **припиняються через три місяці після набуття чинності цією Конституцією.**

4. Рада Міністрів України формується відповідно до цієї Конституції протягом трьох місяців після набуття нею чинності.

5. **Конституційний Суд України, Верховний Суд України, Генеральний прокурор України, Центральна виборча комісія, Рахункова палата, Уповноважений Верховної Ради України з прав людини, інші органи, сформовані до набуття чинності цією Конституцією, продовжують здійснювати свої повноваження відповідно до Конституції України.**

6. **Місцеві державні адміністрації після набуття чинності цієї Конституції припиняють свої повноваження і ліквідуються протягом шести місяців.**

7. Сільські, селищні, міські Ради та голови цих Рад після набуття чинності Конституцією України здійснюють визначені нею повноваження до обрання нового складу цих Рад **на виборах, які мають бути проведені в шестимісячний термін після набуття чинності цією Конституцією.**

Районні та обласні Ради, обрані до набуття чинності цією Конституцією, здійснюють визначені нею повноваження до сформування нового складу цих Рад **на виборах, які мають бути проведені в шестимісячний термін після набуття чинності цією Конституцією.**

8. Прокуратура продовжує виконувати відповідно до чинних законів функцію попереднього слідства до сформування системи досудового слідства і введення в дію законів, що регулюють її функціонування.

9. Судді всіх судів в Україні, обрані чи призначені до дня набуття чинності цією Конституцією, продовжують здійснювати свої повноваження згідно з чинним законодавством до закінчення строку, на який вони обрані чи призначені.

Судді, повноваження яких закінчилися в день набуття чинності цією Конституцією, продовжують здійснювати свої повноваження протягом одного року.

10. Існуючі військові бази на території України для тимчасового перебування іноземних військових формувань використовуються на умовах оренди в порядку **і строки**, визначені міжнародними договорами України, ратифікованими Верховною Радою України».

***

Фракція комуністів у Верховній Раді України своїми пропозиціями щодо нової редакції Конституції України має на меті зміцнити демократичні засади державного і суспільного життя, покласти край правовому безладдю і свавіллю, надійно захистити конституційні права і свободи людини і громадянина.

Фракція комуністів сподівається на широку всенародну підтримку наших пропозицій.

Постанова Верховної Ради України

Про призначення позачергових виборів Єфремівського сільського голови (Первомайський район Харківської області)

У зв'язку з достроковим припиненням повноважень Єфремівського сільського голови Александрова О. Г. (Первомайський район Харківської області) та відповідно до пункту 30 частини першої статті 85 Конституції України, частини третьої статті 14, частин другої та шостої статті 15, статей 82, 83 Закону України «Про вибори депутатів Верховної Ради Автономної Республіки Крим, місцевих рад та сільських, селищних, міських голів» Верховна Рада України **постановляє:**

1. Призначити позачергові вибори Єфремівського сільського голови (Первомайський район Харківської області) на неділю 9 вересня 2007 року.

2. Центральній виборчій комісії з урахуванням пропозицій відповідної територіальної виборчої комісії визначити обсяг бюджетних видатків, необхідних для проведення позачергових виборів Єфремівського сільського голови.

3. Кабінету Міністрів України в межах повноважень вжити невідкладних заходів щодо забезпечення фінансування позачергових виборів Єфремівського сільського голови за рахунок коштів цільової субвенції з Державного бюджету України.

4. Ця Постанова набирає чинності з дня її опублікування.

Голова Верховної Ради України О. МОРОЗ.

м. Київ,
27 червня 2007 року.
№ 1227-V.

Постанова Верховної Ради України

Про призначення позачергових виборів Мар'янівського сільського голови (Широківський район Одеської області)

У зв'язку з достроковим припиненням повноважень Мар'янівського сільського голови Мужило І. С. (Ширяївський район Одеської області) та відповідно до пункту 30 частини першої статті 85 Конституції України, частини третьої статті 14, частин другої та шостої статті 15, статей 82, 83 Закону України «Про вибори депутатів Верховної Ради Автономної Республіки Крим, місцевих рад та сільських, селищних, міських голів» Верховна Рада України **постановляє:**

1. Призначити позачергові вибори Мар'янівського сільського голови (Ширяївський район Одеської області) на неділю 9 вересня 2007 року.

2. Центральній виборчій комісії з урахуванням пропозицій відповідної територіальної виборчої комісії визначити обсяг бюджетних видатків, необхідних для проведення позачергових виборів Мар'янівського сільського голови.

3. Кабінету Міністрів України в межах повноважень вжити невідкладних заходів щодо забезпечення фінансування позачергових виборів Мар'янівського сільського голови за рахунок коштів цільової субвенції з Державного бюджету України.

4. Ця Постанова набирає чинності з дня її опублікування.

Голова Верховної Ради України О. МОРОЗ.

м. Київ,
27 червня 2007 року.
№ 1228-V.

Постанова Верховної Ради України

Про призначення позачергових виборів Катеринівського сільського голови (Костянтинівський район Донецької області)

У зв'язку з достроковим припиненням повноважень Катеринівського сільського голови Лютої І. Ю. (Костянтинівський район Донецької області) та відповідно до пункту 30 частини першої статті 85 Конституції України, частини третьої статті 14, частин другої та шостої статті 15, статей 82, 83 Закону України «Про вибори депутатів Верховної Ради Автономної Республіки Крим, місцевих рад та сільських, селищних, міських голів» Верховна Рада України **постановляє:**

1. Призначити позачергові вибори Катеринівського сільського голови (Костянтинівський район Донецької області) на неділю 9 вересня 2007 року.

2. Центральній виборчій комісії з урахуванням пропозицій відповідної територіальної виборчої комісії визначити обсяг бюджетних видатків, необхідних для проведення позачергових виборів Катеринівського сільського голови.

3. Кабінету Міністрів України в межах повноважень вжити невідкладних заходів щодо забезпечення фінансування позачергових виборів Катеринівського сільського голови за рахунок коштів цільової субвенції з Державного бюджету України.

4. Ця Постанова набирає чинності з дня її опублікування.

Голова Верховної Ради України О. МОРОЗ.

м. Київ,
27 червня 2007 року.
№ 1229-V.

Постанова Верховної Ради України

Про призначення позачергових виборів Воїнського сільського голови (Красноперекопський район Автономної Республіки Крим)

У зв'язку з достроковим припиненням повноважень Воїнського сільського голови Р. Халілова (Красноперекопський район Автономної Республіки Крим) та відповідно до пункту 30 частини першої статті 85 Конституції України, частини третьої статті 14, частин другої та шостої статті 15, статей 82, 83 Закону України «Про вибори депутатів Верховної Ради Автономної Республіки Крим, місцевих рад та сільських, селищних, міських голів» Верховна Рада України **постановляє:**

1. Призначити позачергові вибори Воїнського сільського голови (Красноперекопський район Автономної Республіки Крим) на неділю 9 вересня 2007 року.

2. Центральній виборчій комісії з урахуванням пропозицій відповідної територіальної виборчої комісії визначити обсяг бюджетних видатків, необхідних для проведення позачергових виборів Воїнського сільського голови.

3. Кабінету Міністрів України в межах повноважень вжити невідкладних заходів щодо забезпечення фінансування позачергових виборів Воїнського сільського голови за рахунок коштів цільової субвенції з Державного бюджету України.

4. Ця Постанова набирає чинності з дня її опублікування.

Голова Верховної Ради України О. МОРОЗ.

м. Київ,
27 червня 2007 року.
№ 1230-V.

Постанова Верховної Ради України

Про призначення позачергових виборів Володимирівського сільського голови (Приазовський район Запорізької області)

У зв'язку з достроковим припиненням повноважень Володимирівського сільського голови Байбари М. В. (Приазовський район Запорізької області) та відповідно до пункту 30 частини першої статті 85 Конституції України, частини третьої статті 14, частин другої та шостої статті 15, статей 82, 83 Закону України «Про вибори депутатів Верховної Ради Автономної Республіки Крим, місцевих рад та сільських, селищних, міських голів» Верховна Рада України **постановляє:**

1. Призначити позачергові вибори Володимирівського сільського голови (Приазовський район Запорізької області) на неділю 9 вересня 2007 року.

2. Центральній виборчій комісії з урахуванням пропозицій відповідної територіальної виборчої комісії визначити обсяг бюджетних видатків, необхідних для проведення позачергових виборів Володимирівського сільського голови.

3. Кабінету Міністрів України в межах повноважень вжити невідкладних заходів щодо забезпечення фінансування позачергових виборів Володимирівського сільського голови за рахунок коштів цільової субвенції з Державного бюджету України.

4. Ця Постанова набирає чинності з дня її опублікування.

Голова Верховної Ради України О. МОРОЗ.

м. Київ,
27 червня 2007 року.
№ 1231-V.

Постанова Верховної Ради України

Про призначення позачергових виборів Кошманівського сільського голови (Машівський район Полтавської області)

У зв'язку з достроковим припиненням повноважень Кошманівського сільського голови Андренка СЛ. (Машівський район Полтавської області) та відповідно до пункту 30 частини першої статті 85 Конституції України, частини третьої статті 14, частин другої та шостої статті 15, статей 82, 83 Закону України «Про вибори депутатів Верховної Ради Автономної Республіки Крим, місцевих рад та сільських, селищних, міських голів» Верховна Рада України **постановляє:**

1. Призначити позачергові вибори Кошманівського сільського голови (Машівський район Полтавської області) на неділю 9 вересня 2007 року.

2. Центральній виборчій комісії з урахуванням пропозицій відповідної територіальної виборчої комісії визначити обсяг бюджетних видатків, необхідних для проведення позачергових виборів Кошманівського сільського голови.

3. Кабінету Міністрів України в межах повноважень вжити невідкладних заходів щодо забезпечення фінансування позачергових виборів Кошманівського сільського голови за рахунок коштів цільової субвенції з Державного бюджету України.

4. Ця Постанова набирає чинності з дня її опублікування.

Голова Верховної Ради України О. МОРОЗ.

м. Київ,
27 червня 2007 року.
№ 1232-V.

Постанова Верховної Ради України

Про призначення позачергових виборів Пиратинського сільського голови (Радехівський район Львівської області)

У зв'язку з достроковим припиненням повноважень Пиратинського сільського голови Козири А. Р. (Радехівський район Львівської області) та відповідно до пункту 30 частини першої статті 85 Конституції України, частини третьої статті 14, частин другої та шостої статті 15, статей 82, 83 Закону України «Про вибори депутатів Верховної Ради Автономної Республіки Крим, місцевих рад та сільських, селищних, міських голів» Верховна Рада України **постановляє:**

1. Призначити позачергові вибори Пиратинського сільського голови (Радехівський район Львівської області) на неділю 9 вересня 2007 року.

2. Центральній виборчій комісії з урахуванням пропозицій відповідної територіальної виборчої комісії визначити обсяг бюджетних видатків, необхідних для проведення позачергових виборів Пиратинського сільського голови.

3. Кабінету Міністрів України в межах повноважень вжити невідкладних заходів щодо забезпечення фінансування позачергових виборів Пиратинського сільського голови за рахунок коштів цільової субвенції з Державного бюджету України.

4. Ця Постанова набирає чинності з дня її опублікування.

Голова Верховної Ради України О. МОРОЗ.

м. Київ,
27 червня 2007 року.
№ 1233-V.

Постанова Верховної Ради України

Про призначення позачергових виборів Свердловського сільського голови (Комінтернівський район Одеської області)

У зв'язку з достроковим припиненням повноважень Свердловського сільського голови Сєвєріна В. В. (Комінтернівський район Одеської області) та відповідно до пункту 30 частини першої статті 85 Конституції України, частини третьої статті 14, частин другої та шостої статті 15, статей 82, 83 Закону України «Про вибори депутатів Верховної Ради Автономної Республіки Крим, місцевих рад та сільських, селищних, міських голів» Верховна Рада України **постановляє:**

1. Призначити позачергові вибори Свердловського сільського голови (Комінтернівський район Одеської області) на неділю 9 вересня 2007 року.

2. Центральній виборчій комісії з урахуванням пропозицій відповідної територіальної виборчої комісії визначити обсяг бюджетних видатків, необхідних для проведення позачергових виборів Свердловського сільського голови.

3. Кабінету Міністрів України в межах повноважень вжити невідкладних заходів щодо забезпечення фінансування позачергових виборів Свердловського сільського голови за рахунок коштів цільової субвенції з Державного бюджету України.

4. Ця Постанова набирає чинності з дня її опублікування.

Голова Верховної Ради України О. МОРОЗ.

м. Київ,
27 червня 2007 року.
№ 1234-V.

Постанова Верховної Ради України

Про призначення позачергових виборів Іршанського селищного голови (Володарсько-Волинський район Житомирської області)

У зв'язку з достроковим припиненням повноважень Іршанського селищного голови Шадури М. П. (Володарсько-Волинський район Житомирської області) та відповідно до пункту 30 частини першої статті 85 Конституції України, частини третьої статті 14, частин другої та шостої статті 15, статей 82, 83 Закону України «Про вибори депутатів Верховної Ради Автономної Республіки Крим, місцевих рад та сільських, селищних, міських голів» Верховна Рада України **постановляє:**

1. Призначити позачергові вибори Іршанського селищного голови (Володарсько-Волинський район Житомирської області) на неділю 9 вересня 2007 року.

2. Центральній виборчій комісії з урахуванням пропозицій відповідної територіальної виборчої комісії визначити обсяг бюджетних видатків, необхідних для проведення позачергових виборів Іршанського селищного голови.

3. Кабінету Міністрів України в межах повноважень вжити невідкладних заходів щодо забезпечення фінансування позачергових виборів Іршанського селищного голови за рахунок коштів цільової субвенції з Державного бюджету України.

4. Ця Постанова набирає чинності з дня її опублікування.

Голова Верховної Ради України О. МОРОЗ.

м. Київ,
27 червня 2007 року.
№ 1235-V.

Постанова Верховної Ради України

Про встановлення меж міста Узин Білоцерківського району Київської області

Верховна Рада України **постановляє:**

1. Затвердити територію міста Узин Білоцерківського району Київської області загальною площею 8001,1 гектара.

2. Встановити межі міста Узин Білоцерківського району Київської області згідно з додатком.

3. Зміна цільового призначення земель сільськогосподарського призначення, що входять до меж міста Узин, здійснюється за рішенням Верховної Ради України відповідно до Земельного кодексу України.

Голова Верховної Ради України О. МОРОЗ.

м. Київ,
27 червня 2007 року.
№ 1235-V.

Постанова Верховної Ради України

Про збільшення у 2007 році обсягів видатків на заходи щодо поступової компенсації громадянам втрат від знецінення грошових заощаджень

Верховна Рада України **постановляє:**

З урахуванням пропозицій Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та праці та Рахункової палати доручити Кабінету Міністрів України за підсумками виконання Державного бюджету України на 2007 рік за три квартали подати до Верховної Ради України пропозиції про внесення змін до Закону України «Про Державний бюджет України на 2007 рік» у частині збільшення у поточному році видатків на заходи щодо поступової компенсації громадянам втрат від знецінення грошових заощаджень та погашення заборгованості по них установами Ощадбанку України та Національної акціонерної страхової компанії «Оранта» на суму 330 млн. гривень.

Голова Верховної Ради України О. МОРОЗ.

м. Київ,
27 червня 2007 року.
№ 1240-V.

Постанова Верховної Ради України

Про відзначення 130-річчя з дня народження видатного українського композитора, хорового диригента, фольклориста, громадського діяча Миколи Дмитровича Леонтовича

13 грудня 2007 року виповнюється 130 років з дня народження Миколи Дмитровича Леонтовича — видатного українського композитора, хорового диригента, фольклориста, педагога, громадського діяча, глибокого знавця народної творчості. Микола Леонтович є творцем класичної української хорової музики, автором численних обробок українських народних пісень, оригінальних творів, які гідно представляють і пропагують українське музичне мистецтво у всьому світі.

Враховуючи вагомий внесок Миколи Леонтовича в українську національну культуру, підтримуючи ініціативу громадськості, Верховна Рада України **постановляє:**

1. У жовтні — грудні 2007 року урочисто відзначити на державному рівні 130-річчя з дня народження Миколи Дмитровича Леонтовича.

2. Рекомендувати Кабінету Міністрів України у місячний термін з дня прийняття цієї Постанови утворити організаційний комітет з підготовки та проведення заходів щодо відзначення на державному рівні 130-річчя з дня народження Миколи Леонтовича, передбачивши:

розробку та затвердження плану заходів щодо відзначення ювілейної дати;

проведення урочистих зборів представників громадських та мистецьких організацій, наукових конференцій тощо;

проведення ремонту меморіального музею Миколи Леонтовича в селі Марківка Теплицького району Вінницької області, упорядкування прилеглої території та місця поховання видатного композитора.

3. Рекомендувати Державному комітету телебачення і радіомовлення України забезпечити широке висвітлення у засобах масової інформації заходів, що проводитимуться у зв'язку із відзначенням 130-річчя Миколи Леонтовича, організувати тематичні теле- та радіопередачі, присвячені цій річниці.

4. Кабінету Міністрів України передбачити виділення необхідних коштів для проведення зазначених заходів.

5. Контроль за виконанням цієї Постанови покласти на Комітет Верховної Ради України з питань культури і духовності.

Голова Верховної Ради України О. МОРОЗ.

м. Київ,
27 червня 2007 року.
№ 1249-V.

■ ОГОЛОШЕННЯ

Особлива інформація ВАТ «Котовський цукровий завод»

Відомості про зміну складу посадових осіб емітента

Дата прийняття рішення	Зміни (призначено або звільнено)	Посада*	Прізвище, ім'я, по батькові	Паспортні дані фізичної особи (серія, номер, дата видачі, органі, який видав)	Володіє часткою в статутному капіталі емітента (у відсотках)
1	2	3	4	5	6
Протокол № 15 спостережної ради від 02.07.2007р.	Звільнено	Голова Правління	Перепелиця Сергій Вячеславович	КЕ № 756895 Центральним РВОМУУМВС України в Одеській обл. 22.08.1997	0
	Звільнено	Член Правління	Дойко Семен Іванович	ЕК № 055629 Котовським ВВС Одеської обл., 01.11.1995	0,2170
	Призначено	Голова Правління	Дойко Семен Іванович	ЕК № 055629 Котовським ВВС Одеської обл., 01.11.1995	0,2170

Примітка:

Звільнення Голови Правління Перепелиці С. В. здійснено у зв'язку з переходом на іншу роботу. Посадові особи товариства судимостей за корисливі та посадові злочини не мають.

Відповідно до пункту 2 статті Закону України від 18 березня 2004 року №1825-IV «Про порядок обрання на посаду та звільнення з посади професійного судді Верховною Радою України», Господарський суд Харківської області повідомляє про підготовку матеріалів щодо обрання кандидатів на посаду суддів Господарського суду Харківської області безстроково Хотенець Павла Васильовича і Швидкіна Андрія Олександровича.

Постановою господарського суду Хмельницької області від 06.06.2007 року по справі №4/148-Б СВК «Морозівський», с. Морозів Дунаєвецького району, ідент. код 03786358, визнано банкрутом, відкрито ліквідаційну процедуру.

Ліквідатором призначено арбітражного керуючого Матущака Віктора Івановича, ліцензія АБ №271721 від 03.03.2006 р. (29000, м. Хмельницький, вул. Г. Сковороди, 14, кв. 151).

Виробничо-наукове об'єднання птахівничої промисловості «Укрптахопром» (ідентифікаційний код 00858792) повідомляє гр. Горлач Василя Миколайовича (паспорт серія НК №603288 виданий Чернігівським РВ УМВС України в Чернігівській області 29.12.1998 р.), а також будь-яких третіх осіб про те, що довіреність №63-3-143 видану Виробничим-науковим об'єднанням птахівничої промисловості «Укрптахопром» 01.11.2005 р. на ім. гр. Горлач Василя Миколайовича (паспорт серія НК №603288 виданий Чернігівським РВ УМВС України в Чернігівській області 29.12.1998 р.) скасовано.

Відкрите акціонерне товариство «Енергопостачальна компанія «Житомиробленерго» (10014, м. Житомир, вул. Пушкінська, 32/8, контактний телефон (0412) 402-426, 402-520, факс: 402-426, E-mail: tender@obl.@zt. energy. gov. ua) проводить тендер з виконання робіт щодо будівництва ПЛ-35кВ «Паволоч-Вербівка» з установкою комірки 35кВ на ПС-35/10кВ «Вербівка» і «Паволоч» в Ружинському та Попільнянському районах Житомирської області.

Останній термін подання тендерних пропозицій - 20 днів з моменту публікації.

Господарським судом Львівської області (м. Львів вул. Личаківська,128) слухається справа № 6/111-29/102 про банкрутство Товариства з обмеженою відповідальністю «Інвестком» (ЄДПРОУ 30823189, м. Львів, вул. Захарієвича, 2/8, р/р №26008302000937 в ЗГРУ КБ «Приватбанк» МФО 325321» р/р №26004000002131 в ВАТ «Електрон Банк», МФО 325213 та р/р №26009301000937 в ЛФ АКБ «Мрія», МФО 385316).

Розпорядником майна призначено арбітражного керуючого Шимчишина І. С. (79069, м. Львів, вул. Шевченка, 400, кв.8).

Заяви кредиторів та санаторів приймаються протягом тридцяти днів з моменту опублікування даного оголошення.

Ліквідатор — арбітражний керуючий Драгун І. І. (вул. Соборна, 34/14, м. Рівне, 33028, ліц. АВ ь 307265 від 19.02.2007 р.) повідомляє, що відповідно до ст. 52 Закону України «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом»:

Постановою господарського суду Рівненської області ь 8/36 (вул. Яворницького, 59, м. Рівне, 33001) від 14 червня 2007 року Товариство з обмеженою відповідальністю «Консалтинг груп», код ЄДРПОУ 32785140, яке знаходиться за адресою: вул. Л. Українки, 12, смт. Клевань, Рівненського району, Рівненської області, 35311, визнано банкрутом та відкрито ліквідаційну процедуру.

Постановою господарського суду Рівненської області ь 8/37 (вул. Яворницького, 59, м. Рівне, 33001) від 14 червня 2007 року Товариство з обмеженою відповідальністю «Компанія «Еліт», код ЄДРПОУ 33095382, яке знаходиться за адресою : вул. Івана Франка, 55, к. 4, смт. Клевань, Рівненського району Рівненської області, 35312, визнано банкрутом та відкрито ліквідаційну процедуру.

Придніпровська залізниця запровадила сімейні проїзні абонементні квитки *(Укрінформ)*

Олена ВАРШАВСЬКА: «Новое поколение, может, нас вспомнит...»

4 липня 2007 року о 15.30—16.30 (за київським часом) в Ізраїлі, в Єрусалимі, відбулося перепоховання останків нашої відважної землячки з Полтавщини Олени Варшавської, яка загинула під час визволення Таллінна в 1944 році.

Віддаючи належне героїзму медсестри 40-го гвардійського мінометного Таллінського ордена Богдана Хмельницького полку, яка в 19 років загинула в боротьбі з фашизмом, прес-служба Омбудсмана друкує її останній лист, який був переданий Уповноваженому Верховної Ради України з прав людини Ніні Карпачовій 28 червня 2007 року в Москві сином однополчанина Варшавської — Георгієм Сушаном. Ці рядки, прострелені й закривавлені, були написані Оленою Варшавською за шість днів до її загибелі, яка сталася 25 вересня 1944 року. Текст відновлено юридичною експертизою.

«18.09.44 Здравствуй, дорогой отец!

Хотя ты и не ответил, но я все же считаю своим долгом написать тебе. Началась страдная пора, мы сейчас далеко от прежнего расположения, гоним фашистов на эстонской территории. Нас здесь радушно принимают. Испытываешь приятное чувство гордости за свой народ, за свою армию. Живем здесь недурно. Мы здоровы, бодры, полны энергии. Юрик здорово похудел, ему климат здешний очень действует на здоровье, а у меня полный порядок. Юрчику тяжело, ведь два осколка в правом легком. Кончится война — сделаем операцию. Я успокаиваю его этой надеждой. Можно сказать — проказница судьба! Полюбили друг друга здоровыми, потом одного поцарапало, а потом меня, и поженились в заключение после моего возвращения. Ну и жизнь! Закончим войну и если останемся живы, заживем хорошей, замечательной жизнью. Эх, отец, какую жизнь построим! А если не придется дожить до этого счастья, то и не очень обидно, наше место займет новое поколение, полное знаний, энергии и воли и, может, нас вспомнит! Не думай, что я впала в пессимизм, напротив, я выработала в себе принцип смотреть на жизнь трезво, без излишних загромождающих мозг фантазий.

Отрадно, когда продвигаешься вперед. Скоро ты услышишь про нас. Знай, что и наша доля труда вложена в эту Победу. Что с мамой, вернулась ли она и как ее здоровье? Как твои дела, здоровье? Послания можешь не писать, а ответь лишь на мои вопросы, если можно.

Привет детишкам, целуй их за меня и за Юрика.

Крепко целуем тебя, твои дети.

Если осталось что-нибудь из моего барахла, одень Женюрку и Вову, а для меня не береги, у меня хватает всего. Зима на носу, а у детишек ничего нет. Позаботься о них, будь здоров.

Привет тебе от Ванюшки.»

Примітки: **Юрій — Горбатий Юрій Павлович,** чоловік Олени Варшавської, який після війни працював в Академії наук України, помер 1983 року, похований у Києві, на Байковому цвинтарі;

Ванюшка — **Салтовець Іван Михайлович,** однополчанин Олени Варшавської, який пройшов разом з нею дорогами війни. Проживає в Одесі. В день перепоховання Олени Варшавської подарував Уповноваженому Верховної Ради України з прав людини Ніні Карпачовій свою книгу «Виходила на врага «Катюша», у якій йдеться про подвиги однополчан.

(Посилання на матеріали провадження Омбудсмана України з увічнення пам'яті воїнів-полтавців обов'язкове).

У. С. Р. Р.
Народній комісаріят внутрішніх справ

Запис про народження №

Євро-«Віче»

Вийшов друком черговий, липневий номер парламентського журналу «Віче». Він дещо незвичний, значну частину матеріалів продубльовано англійською мовою. Річ у тому, що до читацької аудиторії «Віча» приєдналися учасники та гості Парламентської асамблеї ОБСЄ, щорічна сесія якої цього разу проводиться з 5 по 9 липня у Києві.

Журналісти «Віча» дають змогу парламентським делегаціям країн — членів ОБСЄ ознайомитися із нинішньою суспільно-політичною ситуацією в нашій державі, з досвідом та проблемами розвитку місцевого самоврядування, наводять документальні свідчення про голодомор в Україні, розкриваючи нові сторінки трагедії в Павлокомі.

Постійні читачі парламентського часопису з цікавістю сприймуть редакційний проект з висвітлення ходу підготовки до проведення континентального чемпіонату з футболу, зокрема міркування стосовно цього президента ФФУ Григорія Суркіса. Турнір, як відомо, триватиме лише місяць, але все, що ми збудуємо і створимо, на багато років визначатиме наш з вами рівень життя в новому, європейському вимірі. Тож, як стверджує «Віче», Євро-2012 повинно стати для української економіки свого роду «Растішкою».

Значний інтерес викликає добірка матеріалів про самоврядування Естонії. На відміну від України, тут держава не на словах, а на ділі досить відчутним фінансуванням підтримує самоврядні громади. До того ж сприяє регіональному розвитку Естонії і Євросоюз. Як саме, дізнайтеся зі свіжого номера парламентського журналу «Віче».

Як і кожного номера, читачі з неабияким інтересом разом з журналістами «Віча» мандруватимуть гетьманськими столицями, козацькими шляхами, які цього разу привели авторів рубрики до древнього Львова.

Ґрунтовні дослідження вчених з політології, соціології, права містять, як завжди, розділи журналу «Громадянське суспільство» та «Наукова бібліотека».

Тож читайте парламентський журнал «Віче». До речі, придбати свіжий номер можна на головпоштамтах міст, а передплату часопису здійснюють всі відділення зв'язку.

Битва «Укртелефільму» з Держтелерадіо за землю

Триває протистояння Української студії телевізійних фільмів «Укртелефільм» і Держкомтелерадіо України. Головна причина цієї «війни» — прилегла до «Укртелефільму» ділянка землі, на якій будується адміністративно-житловий комплекс.

1 лютого 2007 року нинішній голова Держкомтелерадіо Едуард Прудник на підсумковій колегії відомства звинуватив гендиректора «Укртелефільму» Олега Бійму у «колосальних зловживаннях», які відбулися на студії, і заявив про його звільнення.

Про це повідомив на прес-конференції член ради трудового колективу студії «Укртелефільм» Руслан Смаков. Він також розповів про те, що голова Держкомтелерадіо звернувся до Генпрокуратури. Йдеться про нібито незаконне будівництво адміністративно-житлового комплексу. Саме це стало приводом для порушення Генпрокуратурою кримінальної справи. Печерський суд Києва не побачив підстав скасування постанови прокуратури. Тому «Укртелефільм» подав апеляцію. Апеляційний суд, розглянувши матеріали, прийняв рішення скасувати постанову про порушення кримінальної справи.

Проте чиновників із Держкомтелерадіо це не зупинило. Їхній представник Ігор Кошара пише в Дніпровське райуправління міліції «Заяву про порушення кримінальної справи». В ній ідеться про викрадення печатки представниками «Укртелефільму». Але постанову про порушення кримінальної справи прокуратура Києва скасувала. Тож після кількох обхідних «маневрів» з'явився дублікат печатки. Всі ці факти наводив на прес-конференції Руслан Смаков.

У свою чергу керівництво Держкомтелерадіо прийняло рішення про реорганізацію студії, а фактично — злиття її зі збитковим підприємством «Фотон». Проти цього виступив трудовий колектив. Водночас працівники «Укртелефільму» чекають рішення Шевченківського суду про поновлення на роботі Олега Бійми. Позов до суду подано ще 7 лютого, але на зустріч з фемідою не поспішають відповідачі — представники Держкомтелерадіо.

Кореспондент «Голосу України» звернувся до прес-центру Держкомтелерадіо, зокрема до Лариси Титаренко, за коментарем на такі запитання:

1. Чому було звільнено Олега Бійму?

2. Чим було продиктовано реорганізацію «Укртелефільму» у вигляді злиття з «Фотоном»?

3. Чи прислухається керівництво Держкомтелерадіо до думки трудового колективу «Укртелефільму»?

Відповідь вона згодна дати лише у тому випадку, якщо їй надішлють готовий матеріал. Отже, будемо сподіватися, що, прочитавши цю статтю, Лариса Володимирівна знайде час і прокоментує наведені запитання.

Сергій МЕЛЬНИК.

«Він досі дивиться на дружину закоханими очима»

■ ІСТОРІЯ В КОНВЕРТІ

Від власкора в Луганській області Алли АНТІПОВОЇ:

— Листів від читачів «Голосу України» у корпункт приходить багато. У конвертах переважно чиєсь лихо, горе, невдоволення, скарга... Настрій автора я навчилася визначати вже з вигляду конверта. Якщо він товстий, ледь уміщає аркуші паперу — отже, приніс скаргу, якщо тонкий, лише на один листочок — найчастіше містить прохання. Таких листів, який надіслав нам А. Ф. Григоренко з міста Первомайська, — одиниці. І дуже шкода. Адже вони зігрівають душу, будять віру в добро і любов. А найголовніше полягає в тому, що 79-річний пенсіонер, ветеран праці й Великої Вітчизняної війни побачив необхідність розповісти про людей, котрі зберегли своє кохання і не зрадили одне одного, незважаючи на життєві труднощі.

Я не про себе розповім, а про одну унікальну родину, яких у світі — одиниці.

Надя закінчила інститут і одержала направлення на Далекий Схід. Молода симпатична українка вразила серце одного матроса, котрий служив строкову службу. Володимир Воронов вже і не мріяв про когось іншого. Одружилися молоді, а незабаром і донька в них з'явилася. Усе було добре, радувалися донечці, тільки от Надя почала хворіти. Вирішило подружжя до батьків Надії на Луганщину переїхати. Володимир став працювати на склозаводі, батьки допомагали, тільки от Надія ніяк видужати не могла. Куди тільки Володимир її не возив, яким лікарям і професорам не показував — ніхто не міг сказати, що з молодою жінкою відбувається. Їй дедалі гірше й гірше ставало... Чоловік буквально на руках Надію скрізь носить, іноді на велосипед посадить. Везе її містом, а дівчата зустрічні на нього дивляться і всіляко підсікають: дивися, мовляв, які ми гарні й здорові, а ти каліку возиш. Навіть рідна мати Надії відговорювала Володю з'являтися на людях із дружиною-інвалідом. Тільки Володя нікого не слухав, а робив усе так, як вважав за потрібне для здоров'я Надії.

Якось Володя повіз дружину на курорт у Грузію, і там вони познайомилися з однією людиною. Цей грузин був сусідом Володі по палаті. Побачив він горе молодих і вирішив допомогти їм. У той час легкову машину купити було складно. Потрібно було цілі роки вистояти в черзі на одержання легковика. А тут новий знайомий пообіцяв, що допоможе придбати машину. І допоміг. Купив Володя машину і став возити свою Надійку, світ показувати. Життям радувати.

Сьогодні в них уже дорослий онук. У березні він одержав паспорт. Надія прикута до візка. Коли Володі немає вдома, її голову можна побачити у вікні. Чекає, виглядає свого чоловіка. А Володя такий само діяльний, як і колись. Веде громадську роботу, займається ветеранською організацією і, як і раніше, дивиться на дружину закоханими очима. Про цю унікальну родину має знати вся Україна. Є на землі Любов і Вірність!

А. Ф. ГРИГОРЕНКО, ветеран війни і праці.

Первомайськ Луганської області.

Поки водолази шукали тіло, «покійний» розважався з молодичкою

■ Є ТАКА ПРОФЕСІЯ

Кіровоградщина не межує ні з Чорним, ні з Азовським морями, але так сталося, що у ній кваліфікованих чи, як їх ще називають, «робочих» водолазів більше, ніж у будь-якій з областей України.

Той, хто думає, що професія водолаза — це майже розвага, має знати, що вага спорядження «робочого» водолаза — близько 60 кілограмів, ці спеціалісти занурюються у воду будь-якої пори року (до речі, на глибині 20 метрів вода навіть у спеку має температуру +4°С), і для того, щоб виконати певну роботу, мають півгодини-годину часу (залежно від досвіду: молодий водолаз вичерпає запас кисню швидше, а досвідчений буде «дихати через раз»). Працювати доводиться майже навпомацки: у водоймах Кіровоградщини лише в Петрівському районі видимість становить чотири метри, у решті районів — до одного метра. Зв'язок із поверхнею з допомогою сигнального троса. Розроблено низку сигналів, за допомогою яких керівник пошукової групи на поверхні керує водолазом. Цей само трос страхує водолаза: у критичній ситуації, наприклад, якщо водолаз заплутався у рибальських сітях і не встигає порізати їх ножем, бо закінчується кисень, сигнальний кінець — єдина надія на порятунок. Тож ця робота має дуже мало спільного з модним нині дайвінгом.

До компетенції водолазів входять пошукові, аварійні та ремонтні роботи. Кожен день роботи для них —навантаження не лише фізичне, а й емоційно-психологічне:

— Найчастіше водолазів викликають, коли трапилося лихо, — розповідає начальник водолазної служби Ігор Спірін. — Ми вже звикли, що, скажімо, двічі чи тричі на рік доводиться їхати в Петрове, допомагати дістати з річки машини, водії яких на мосту не впоралися з керуванням. А пошукові роботи — це найчастіше підйом на поверхню тіл загиблих людей.

Водолази витягують тіло до берега, точніше, до лінії води, і не мають права віддати його родичам загиблого, доки воно не буде обстежене представниками міліції чи прокуратури. Адже може виявитися, що людина загинула не внаслідок власної необережності чи нещасного випадку. Важко описати той крик, який виривається з грудей близьких загиблого, коли водолази підіймають тіло на поверхню...

А тепер уявіть собі, що ці вбиті горем люди кілька годин стоять і чекають, коли їм віддадуть тіло загиблого. Якось був випадок, коли нас викликали у Гайворон шукати тіло затонулого молодого чоловіка. У воді видимість погана, знайшли тіло, але з'ясувалося, що це дівчина, про яку ніхто і не знав, що вона потонула. За один день тоді підняли з дна два тіла... Але трапляються й інші випадки: наприклад, нас викликали у Новопавлівку шукати чоловіка, який нібито втопився. Підставою для таких висновків було те, що на березі ставка, де батько з сином розслабилися за чаркою, знайшли фуфайку, а сам батько бесслідно зник. І доки ми шукали тіло, а сім'я готувалася оплакувати «загиблого», з'ясувалося, що він вирішив згадати молодість... і пішов до якоїсь жіночки у сусіднє село.

І доки ми шукали тіло, а сім'я готувалася оплакувати «загиблого», з'ясувалося, що він вирішив згадати молодість... і пішов до якоїсь жіночки у сусіднє село

Та подібних веселих казусів мало. Щоденна робота водолаза — виснажлива праця, яку часто не помічають і не цінують. Для прикладу: нещодавно водолази на одній з водойм Кіровограда встановлювали шлюзи, бо ті, що були раніше, вкрали «підприємливі» особи. Та вкрасти шлюзи можна і не занурюючись під воду, а встановити можна лише за допомогою водолаза. До речі, оцінюється ця допомога чомусь зовсім дешево — оклад водолаза всього-на-всього 450 гривень. Треба бути фанатом своєї справи, щоб виконувати небезпечну, складну й фізично важку роботу за ці мізерні гроші. Водолази такими і є, та життя диктує свої умови, тому за останні три місяці шестеро з них звільнилися за власним бажанням з водолазної служби.

— Сумно, що люди приходять за покликом серця і йдуть через те, що не отримують достойної платні, —зазначає Ігор Спірін. — Не всі розуміють, яка важка наша робота. Часом здається, що водолази могли б працювати набагато ефективніше, проводити під водою більше часу, здійснювати більше занурень. Та насправді є нормативи, згідно з якими після підйому водолаз ще дві години не може бути навіть запасним водолазом. Йому заборонено занурюватися після прийому їжі, працювати вночі — хіба що за наявності потужних освітлювальних приладів. Дотримання цих правил — це запорука його відносної безпеки, інакше організм може не витримати перевантажень. Бути робочим водолазом складно.

До речі, лише для того, щоб навчити людину навичкам дихати під водою, користуючись нашими апаратами, треба витратити 18 днів — і коштує це 11 тисяч гривень. А коли вона вже щось вміє, то не витримує життя на 450 гривень... Не забувайте, що водолази — це молоді здорові хлопці з якимись перспективами, вони мають сім'ї і повинні, як справжні чоловіки, їх утримувати. Тому нині прагнемо перейти під юрисдикцію Міністерства з питань надзвичайних ситуацій та у справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи, тоді зарплата у наших співробітників буде вища.

Олена ДАНОВА, журналіст.

На знімку: кіровоградські водолази за роботою.

Фото надано прес-службою ГУ МНС України в Кіровоградській області.

■ ВРОЖАЙ-2007

Перший мільйон тонн є...

(Початок на 1-й стор.).

У лідерах — Білгород-Дністровський район, де на круг беруть 21,2 центнера. Повністю завершилися жнива в найпівденнішому районі області — Ренійському. Ось-ось залишать комбайни поля в Ізмаїльському, Саратському, Болградському і Кілійському районах.

Прогноз із врожаю зернових — півтора мільйона тонн. Це вдвічі менше, ніж вал минулого року.

В'ячеслав ВОРОНКОВ.

Одеська область.

До Вінниці можна їхати по зерно

На Вінниччині вже намолотили 150 тисяч тонн зерна. Хліб скошено приблизно на 15 відсотках площ. Середня врожайність — 21,6 ц/га — на 4 центнери вища, ніж у державі.

Утім, посуха та інші катаклізми позначилися на п'ятій частині посівів ранніх зернових. Передусім постраждали південні райони Вінниччини. За словами начальника обласного управління агропромислового розвитку Анатолія Павліченка, найбільшої шкоди завдано бобовим культурам і гречці. Тому й урожайність надто строката — від 8 до 40 центнерів на круг збирають у різних господарствах.

Хоча кожен гектар дає майже на 5 центнерів менше, ніж в агросезоні-2006, вінничани за рахунок збільшення площ до збирання планують наблизитися до минулорічного хлібного валу в два мільйони тонн. Зокрема, продати за межі області більш як 30 тисяч тонн насіннєвого зерна.

Віктор СКРИПНИК.

Вінницька область.

■ ПЕРСПЕКТИВА

Господарствам, які постраждали від посухи, обіцяють допомогти насінням

Одержувачам для цього доведеться закласти своє майно.

Міністерством агрополітики затверджено порядок пільгового забезпечення аграріїв, які постраждали від посухи, насінням під урожай 2008 року. Документом передбачено, що відпускатиме посівний матеріал Державний резервний насіннєвий фонд України за цінами, що встановилися на аграрному ринку в результаті біржових торгів на продовольче зерно з урахуванням сортової надбавки, ПДВ і рівня рентабельності. Розрахунок за насіння, отримане в позику, проводитиметься аграріями з відстрочкою платежу до одного господарського року за умови обов'язкової передоплати в розмірі не менш як 15 відсотків його вартості, наявності висновку про загибель чи пошкодження посівів внаслідок стихійного лиха і заставного майна позичальника, **повідомляє АПК-Інформ.**

Напевно, у керівників господарств після ознайомлення з правилами одержання пільгового насіння виникне чимало запитань. Одне з них: допомога це або керівництво МінАП вже вкотре дає можливість «своїм» структурам нажитися на бідах селян?

Галина КВІТКА.

Прокурор, якого знав увесь світ

7 липня виповнюється 100 років від дня народження Романа Руденка — одного з головних дійових осіб Нюрнберзького трибуналу

■ ЛЮДИ І ДОЛІ

Це тепер в Україні генеральних прокурорів люди не встигають навіть запам'ятати. Але ж були часи, коли прокурора нашої країни знали не лише в Україні — про нього дізнався весь світ. Ім'я цієї людини — Роман Руденко.

Він народився 7 липня 1907 року в селищі Носівка Чернігівської губернії в родині селян. З малих років привчений до праці, Роман виявляв успіхи й у навчанні. Грамотного хлопчика помітили і незабаром він почав працювати в радянських установах, а 22-літнім юнаком прийшов на роботу в органи прокуратури. Освіту здобув у Московській юридичній школі і на Вищих юридичних курсах при Всесоюзній правовій академії (1941 рік), після чого його направили на роботу в Прокуратуру СРСР. З 1942 року — заступник, а з 1944-го — прокурор України.

На Нюрнберзькому процесі в справі головних військових злочинців нацистської Німеччини (1945—1946 роки) Р. Руденко був призначений головним державним обвинувачем від СРСР. Як ніхто інший, він багато зробив для викриття злодіянь фашистів на окупованих територіях Радянського Союзу. Саме завдяки Руденку багатьом військовим злочинцям не вдалося уникнути справедливої кари. Свого часу, до речі, в американській пресі навіть пішла гуляти «качка», що Руденко прямо під час процесу ...застрелив Германа Герінга. Ось як описував цей курйозний випадок в одному з репортажів у газеті «Правда» письменник Борис Полєвой:

«Учора, дорогою до Трибуналу, колега Курт нахилився до мене і пошепки сказав:

— Чи правда, що вчора на закритому засіданні генерал Руденко вихопив на суді пістолет і застрелив Германа Герінга?

— Курте, я вас не зрозумів. Повторіть запитання.

Курт повторив і висловив подив, що я про це не чув. Ця новина гуляє Нюрнбергом. Зізнаюся, я геть остовпів, почувши таку дику плітку. І водночас дуже картинно уявив сцену, як спокійний Роман Андрійович, людина рідкісного такту і витримки, з прокурорської трибуни цілить у Герінга. Уявив, розсміявся і розчарував доброго Курта, людину серйозну, аж ніяк не охочу на всілякі плітки. Той був трохи збентежений.

— Сам я не бачив, але всі кажуть, що це було в американській газеті.

— Вас хтось добре розіграв».

І уявіть собі, таке повідомлення справді було! Ярослав Галан — наш поліглот, котрий знає багато європейських мов, широко спілкується з місцевим населенням, підтвердив нам:

— Так, чуток таких повно... І не тільки чуток.

Він показав нам номер наших знайомих «Звезд и полос» і в ньому замітку, позначену синім олівцем, «Трагическое происшествие в суде. Советский обвинитель генерал Руденко стреляет в Германа Геринга». У прес-барі тільки і розмов про цю замітку. Хто дивується, хто обурюється, хто регоче. Мій друг Ральф, якого я запитав, як могла з'явитися в пресі така дика нісенітниця, тільки знизав плечима: «Сенсейшен. Усе для сенсейшен».

І все-таки «сенсейшен» сьогодні була. Та яка! Через неї по всіх приміщеннях суду хвилин десять зумерила сигналізація, передаючи потрібні гудки, збираючи пресу, яка розійшлася по барах, курилках, коридорах. Кореспонденти неслися на свої місця, доживаючи на ходу сендвічі, стираючи з губ пивну піну.

Представляючи обвинувачення за планом «Барбароса», головний радянський обвинувач зачитав і попросив суд залучити до справи афідевіт, тобто письмове показання фельдмаршала Фрідріха Паулюса, колишнього заступника начальника генерального штабу в дні, коли план «Барбароса» розроблявся, — людини, яка, за його власним визнанням, брала у цій розробці участь.

Читання цих письмових показань спричинило серед підсудних незвичайний ажіотаж. Вони весь час перемовлялися, писали своїм адвокатам записки. А ті перешіптувалися, крутилися на своїх місцях.

Ми розуміли, у чому суть цього ажіотажу. Гітлерівський уряд свого часу приховав від німців сам факт полону фельдмаршала Паулюса, який першим з німецьких вищих чинів поклав свій маршальський жезл до ніг Радянської Армії. Розгром німецьких військ під Сталінградом, знищення і полон трьохсоттисячного угрупування морально потрясло Німеччину. Приховати це було неможливо. Було оголошено триденну національну жалобу, приспускалися прапори, протяжно дзвонили дзвони, у церквах йшли жалобні меси. Народ сповістили, що командувач армії Паулюс загинув як істинно німецький солдат, борючись до останнього патрона. На його честь була влаштована пишна панахида. Весь генералітет був на цій месі, і Гітлер поклав вищу нагороду Німеччини на порожню труну. Судячи з усього, і деякі з підсудних не знали точно, що фельдмаршал здався в полон. І ось на суді читають його показання.

Не встиг обвинувач попросити про залучення документів до справи, як захисник Герінга — величний, солідний доктор Штаммер у своїй ліловій університетській мантії і маленький, тоненький, носатий доктор Зейдль, який офіційно захищав Гесса, але постійно перебував «на підхваті» у Штаммера, — обоє разом кинулися до трибуни і, перебиваючи один одного, звернулися до суду з клопотанням про те, щоб письмові показання не залучати, а викликати на суд самого свідка Паулюса. Вони мріяли: якщо Паулюса не буде, дуже істотні показання, зроблені від його імені, дискредитуються, а радянське обвинувачення буде осоромлено. Якщо ж Паулюс ще живий, то буде потрібно чимало часу, щоб доставити його в суд. І потім —одна справа давати письмові показання в Москві, а інша — тут, у Нюрнберзі, на очах своїх колишніх начальників і друзів.

Такий був, здавалося б, їхній безпрограшний розрахунок. Тому, передавши своє клопотання, обоє вони —масивний товстун і маленький, верткий чоловічок, —переможно глянувши у бік радянського обвинувачення, повернулися на свої місця. Колеги потиснули їм руки.

Судді перекинулися між собою декількома словами. Порадившись, лорд Лоренс звернувся до Р. Руденка з запитанням:

— Як дивиться генерал на клопотання захисту?

Настала тиша. Усі — обвинувачувані і захисники із зловтіхою, судді запитливо, ми, кореспонденти, з цікавістю — дивилися на Руденка.

— Радянське обвинувачення не заперечує, ваша честь, —відповів Руденко. Обличчя його залишалося спокійним, але ми, радянські кореспонденти, котрі добре пізнали за ці місяці характер нашого головного обвинувача, вловили якусь лукавинку в його погляді. Ось цієї миті по холах, залах, коридорах, їдальнях і барах пролунали потрійні сигнали, що сповіщали про велику сенсацію.

— Скільки часу буде потрібно для доставки сюди вашого свідка, генерале? — запитав лорд Лоренс.

— Я гадаю, хвилин п'ять, не більше, ваша честь, —неквапливо, підкреслено буденним голосом відповів Роман Андрійович. — Свідок тут, він зараз в апартаментах радянської делегації, тут, у Палаці юстиції.

Те, що настало в залі, можна порівняти хіба що з фіналом п'єси «Ревізор», з його німою сценою. Потім одразу все прийшло в судорожний рух. Підсудні заговорили між собою. Від них до адвокатів полетіли записки. Адвокати, забувши свою солідність, затіяли сердиту дискусію. Штаммер і Зейдль, піднявши подоли довгих мантій, ринулися до трибуни і знову дуетом, перебиваючи один одного, закричали в мікрофон:

— Ні-ні, захист, усе зваживши, на виклику свідка більше не наполягає. Він вивчив афідевіт і цілком задоволений письмовими показаннями. Для чого затягувати процес?

Ложа преси являла собою іншу гоголівську сцену —з «Вія». Ті, хто біг з коридорів у відповідь на сигнали, що обіцяли сенсацію, зіштовхнулися в дверях з тими, хто вже поспішав цю сенсацію відвести на телеграф, та так у дверях і застрягали — ні туди ні сюди. У цьому, завжди такому тихому, залі стояв базарний галас.

— Суд викликає свідка Фрідріха Паулюса, — оголосив, порадившись з колегами, лорд Лоренс. — Прошу вас, введіть свідка Фрідріха Паулюса!

...Свідки згодом згадували, що саме цей момент став кульмінаційним у всьому процесі. І такий «сценарій» розробив сам Руденко, котрий передбачав дії захисту і завчасно подбав про те, щоб Паулюс був таємно доставлений у Нюрнберг! У переносному значенні він справді убив і Герінга, і його сподвижників.

А ось уже сенсація наших днів.

Виявляється, в Україні є людина, яка бачила все це … на власні очі. Це полковник у відставці Йосип Гофман, який і нині живе в Полтаві. Він має безпосереднє відношення до Романа Руденка, адже на Нюрнберзькому процесі був його особистим охоронцем.

Йосип Давидович згадує:

— Головним моїм завданням було забезпечити безпеку Романа Андрійовича. Я по черзі зі своїм напарником супроводжував його на процес і з процесу, у службові поїздки, і не тільки. Але коли я кажу, що був на прийомі чи полюванні, то це аж ніяк не означає, що я пив на брудершафт чи полював. Можу запевнити, що я завжди був готовий захистити Романа Андрійовича. Скажу без хвастощів: я на жодну секунду не задумався б, якщо обставини вимагали б закрити своїм тілом Романа Андрійовича від ворожої кулі. Я був готовий діяти в будь-якій позаштатній обстановці.

Мене, коли мова заходить про Нюрнберзький трибунал, часто просять розповісти про ставлення до мене Романа Андрійовича. Ставився він з повагою і дещо по-батьківськи. Міг, якщо в нього був гарний настрій, пожартувати: «Вказівки начальства підлягають виконанню, навіть якщо вони нездійсненні». Те, що Роман Андрійович написав після процесу лист командувачу 8-ї гвардійської армії генералу Чуйкову, в якому дякував мене за ретельність у службі і просив надати мені місячну відпустку, свідчить багато про що. У нього було стільки державних турбот, але він знайшов час подбати про мене.

Ще один приклад, що характеризує його ставлення до мене. Коли ми приїжджали після прийому, Роман Андрійович майже завжди казав комусь зі своїх помічників, щоб подбали про мене і додавав: «Ми відпочивали, а він працював». Про його такт говорить такий, здавалося, незначний штрих. Роман Андрійович виходить з кабінету і звертається до мене із запитанням: «Вам не хочеться прогулятися?». Звичайно, його бажання завжди збігалося з моїм. Але сама форма звертання свідчить про тактовність Романа Андрійовича, адже йшлося не про те, щоб я склав йому компанію — просто Роман Андрійович не повинен був виходити з дому один, без супроводу.

Я ніколи першим не починав розмову. Якщо в нього був гарний настрій, а це було нечасто — турбот у нього вистачало — він цікавився, як живеться мені. Чи немає питань, які потребують його втручання.

Аркадій Полторак дав дуже об'ємну і правдиву характеристику Р. Руденку: «Висококваліфікований і гострий юрист, людина, від природи щедро наділена почуттям гумору, дуже живий співрозмовник, що вміє розуміти і цінувати тонкий жарт, він імпонував усім своїм партнерам, і вони сповнювалися до нього почуттям глибокої поваги, щирою симпатією. Це, звичайно, дуже полегшувало спільну роботу».

...Після смерті Й. Сталіна Роман Руденко в 1953 році був призначений Генеральним прокурором СРСР. Саме він був одним з ініціаторів реабілітації жертв сталінських репресій і покарання винних. Однією з таких була і «справа Берії», який разом з деякими своїми колишніми співробітниками з органів держбезпеки (В. Меркуловим, Б. Кобуловим та ін.), заарештованими протягом того самого року, постав перед Спеціальною судовою присутністю Верховного Суду СРСР під головуванням маршала І. Конєва. 23 грудня 1953 року Берія та його сподвижники були засуджені до страти й того самого дня розстріляні. Смертний вирок стосовно головного обвинувачуваного було приведено у виконання за кілька годин до страти інших засуджених, особисто генерал-полковником (згодом Маршалом Радянського Союзу) П. Батицьким у присутності Генерального прокурора СРСР Р. Руденко.

Уже в 1954 році Р. Руденко представив у ЦК КПРС дані про чисельність репресованих з 1921-го по 1954 рік і деякі інші матеріали, що стосувалися сталінських репресій. Після цього Хрущов поставив Руденку запитання: чи обгрунтовані обвинувачення, які висували на відкритих процесах видатним діячам партії? Руденко відповів, що «з погляду юридичних норм жодних даних для осуду цих людей не було. Усе грунтувалося тільки на особистих зізнаннях, а особисті зізнання, добуті шляхом фізичних і моральних катувань, не можуть служити базою для осуду людей».

Коли ж Хрущов заявив, що сам чув, як підсудні зізнавалися у своїх злочинах, Руденко посміхнувся: «Отут мистецтво тих, хто вів слідство, хто проводив суд. Мабуть, доводили людей до такого стану, що в них був єдиний спосіб покінчити зі стражданнями і знущаннями — зізнатися, а наступним кроком була смерть».

Після цього, за словами Хрущова, у нього «виникла потреба підняти завісу і довідатися, як усе-таки велося слідство, які існували вихідні матеріали для арешту, і що показало потім слідство по цих арештах». Ці питання Хрущов порушив на засіданні Президії ЦК, де було прийнято рішення створити комісію для докладного розслідування всіх цих питань.

...Руденко — учасник і організатор низки міжнародних конгресів і конференцій по боротьбі з нацизмом і мілітаризмом, його знали в усьому світі саме як одного з найактивніших учасників Нюрнберзького процесу. У біографії Романа Андрійовича вражає і ще один факт: його професійне «довголіття», адже Генеральним прокурором Радянського Союзу Руденко беззмінно був майже... 30 років — з 1953 року до самої смерті в 1981-му. Увесь цей час він був і депутатом Верховної Ради СРСР, у 1972 році став Героєм Соціалістичної Праці. Це свідчить тільки про одне: величезний авторитет Романа Андрійовича, зняти з посади якого після усунення Хрущова не ризикнув навіть Брежнєв, який зазвичай призначав на ключові посади в державі «своїх людей». Тому Руденко помер на 74-му році життя, залишаючись до останніх днів Генеральним прокурором СРСР.

Дмитро СКОБЕЛЬСЬКИЙ.
Полтава.

На знімку: Р. Руденко виступає на Нюрнберзькому процесі.
Фото з особистого архіву Йосипа ГОФМАНА.

Після смерті Й. Сталіна Роман Руденко в 1953 році був призначений Генеральним прокурором СРСР

До уваги акціонерів

відкритого акціонерного товариства

"Херсонський нафтопереробний комплекс"!

Правління ВАТ повідомляє про зміни в порядку денному позачергових загальних зборів акціонерів (опублікований в газеті "Голос України" 1 червня 2007 року № 94 (4094) та в газеті ""Гривна"-СВ" 25 травня 2007 року № 22 (289)), які відбудуться 20 липня 2007 року о 13.00 год. за адресою: м. Херсон, вул. Нафтовиків, 75 (приміщення Будинку культури нафтовиків). Початок реєстрації - з 10.00.

У зв'язку з надходженням відповідної пропозиції від акціонера, який володіє більш як 10 відсотками голосів, порядок денний загальних зборів акціонерів доповнений пунктами 2 ÷ 11:

2. Про внесення змін та доповнень до Статуту Товариства.
3. Про відкликання Голови та членів Спостережної (Наглядової) Ради Товариства та обрання нового персонального складу Спостережної (Наглядової) Ради Товариства.
4. Про відкликання Голови і членів Ревізійної Комісії та обрання нового складу Ревізійної Комісії Товариства (утворення одноособового контролюючого органу і обрання Ревізора Товариства).
5. Про відкликання Голови і членів Правління Товариства та обрання нового складу Правління Товариства (утворення та обрання одноособового виконавчого органу).
6. Про дочірні підприємства, філії та інші відокремлені підрозділи Товариства.
7. Про придбання Товариством власних акцій та участь Товариства у господарських товариствах (об'єднаннях).
8. Про делегування Спостережній (Наглядовій) Раді Товариства питань, що належать до компетенції Загальних зборів акціонерів.
9. Про затвердження правочинів, укладених виконавчим органом Товариства.
10. Про надання згоди на укладення Товариством кредитних угод, договорів застави (іпотеки) та інших правочинів.
11. Про зміну реєстратора, що здійснює ведення системи реєстру власників іменних цінних паперів Товариства та затвердження істотних умов договору з реєстратором.

Господарський суд Дніпропетровської області (м. Дніпропетровськ, вул. Куйбишева, 1-а) порушив справу про банкрутство:

Приватне підприємство «Армінг», код ЄДРПОУ 32280452, 52005, Дніпропетровська область, стм. Ювілейне, вул. Виробнича, 1, р/р № 26156002005653 у банку ЗАТ «Агробанк», м. Дніпропетровськ, МФО 307123, справа № Б40/381-06.

Розпорядник майна — Сенченко Ірина Іванівна, ліцензія АБ № 116194, 49000, м. Дніпропетровськ, пр. Петровського, буд. 50-А, кв. 33.

Приватне підприємство «Скат», код ЄДРПОУ 21857472, м. Дніпропетровськ, ж/м Тополя-1, буд. 10, кв. 805, р/р № 26052310224401 у КБ «Новий», МФО 305062, справа № Б40/319-06.

Розпорядник майна — Колошин В. П., ліцензія АА № 779332.

Постановою Господарського суду м. Києва (01030, м. Київ, вул. Б. Хмельницького, 44-б) від 19.06.2007 р. у справі №23/268-б Товариство з обмеженою відповідальністю «ЛОКУС-2005», код ЄДРПОУ 33785843, адреса: м. Київ, вул. П. Лумумби, 15, визнано банкрутом та відкрита ліквідаційна процедура, ліквідатором Товариства з обмеженою відповідальністю «ЛОКУС-2005» призначено ініціюючого кредитора Товариство з обмеженою відповідальністю «НОТА-ПРЕМІУМ» (м. Київ, бульвар Дружби народів, 10). Вимоги кредиторів приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення.

Постановою Господарського суду Дніпропетровської області від 27.06.2007 р. по справі № Б 15/140-07 приватне підприємство «ЛІЛЕЛЬ» (код ЄДРПОУ 33159922; 49033, м. Дніпропетровськ, вул. Героїв Сталінграду, б. 22) визнано банкрутом та відкрита ліквідаційна процедура.

Ліквідатором призначений арбітражний керуючий Талан Ростислав Григорович, т. (056) 370-74-70, поштова адреса: 49000, м. Дніпропетровськ, а/с 158.

Постановою Господарського суду м. Києва (01030, м. Київ, вул. Б. Хмельницького, 44-б) від 19.06.2007 р. у справі №23/266-б Товариство з обмеженою відповідальністю «НОТІС-ЛЮКС», код ЄДРПОУ 33632449, адреса: м. Київ, вул. Маршала Жукова, 53-А, визнано банкрутом та відкрита ліквідаційна процедура, ліквідатором Товариства з обмеженою відповідальністю «НОТІС-ЛЮКС» призначено ініціюючого кредитора Товариство з обмеженою відповідальністю «ВІТАЛІС» (04053, м. Київ, вул. Смирнова-Ласточкіна, буд. 1-3). Вимоги кредиторів приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення.

До відома громадськості.

Товариство з обмеженою відповідальністю «Колепр», м. Тернопіль, вул. Кульчицької, 8, тел. 8-0352-52-57-41, подало до Національної комісії регулювання електроенергетики заяву про продовження дії ліцензії з постачання електричної енергії за нерегульованим тарифом за місцем здійснення заявленої діяльності — територія України.

Постановою Господарського суду м. Києва (01030, м. Київ, вул. Б. Хмельницького, 44-б) від 19.06.2007 р. у справі №23/265-б Товариство з обмеженою відповідальністю «ПУЛЕКС-2005», код ЄДРПОУ 33834167, адреса: м. Київ, вул. Павла Пестеля, 11, визнано банкрутом та відкрита ліквідаційна процедура, ліквідатором Товариства з обмеженою відповідальністю «ПУЛЕКС-2005» призначено ініціюючого кредитора Товариство з обмеженою відповідальністю «ВІТАЛІС» (04053, м. Київ, вул. Смирнова-Ласточкіна, буд. 1-3). Вимоги кредиторів приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення.

До уваги акціонерів

закритого акціонерного товариства

"Херсонський нафтопереробний завод"!

Правління ЗАТ повідомляє про зміни в порядку денному позачергових загальних зборів акціонерів (опублікований в газеті "Голос України" 1 червня 2007 року № 94 (4094) та в газеті ""Гривна"-СВ" 25 травня 2007 року № 22 (289)), які відбудуться 20 липня 2007 року о 15.30 год. за адресою: м. Херсон, вул. Нафтовиків, 52. Початок реєстрації - з 15.00.

У зв'язку з надходженням відповідної пропозиції від акціонера, який володіє більш як 10 відсотками голосів, порядок денний загальних зборів акціонерів доповнений пунктами 2 ÷ 13:

2. Про внутрішні документи Товариства.
3. Про відкликання Голови та членів Спостережної (Наглядової) Ради Товариства та обрання нового персонального складу Спостережної (Наглядової) Ради Товариства.
4. Про утворення колегіального контролюючого органу - Ревізійної Комісії (одноособового контролюючого органу - Ревізора) та обрання персонального складу контролюючого органу.
5. Про відкликання Голови і членів Правління Товариства та обрання нового персонального складу Правління Товариства (утворення та обрання одноособового виконавчого органу).
6. Про дочірні підприємства, філії та інші відокремлені підрозділи Товариства.
7. Про придбання Товариством власних акцій та участь у інших господарських товариствах (об'єднаннях).
8. Про делегування Спостережній (Наглядовій) Раді Товариства питань, що належать до компетенції Зборів Акціонерів.
9. Про затвердження правочинів, укладених виконавчим органом Товариства.
10. Про надання згоди на укладення Товариством кредитних угод, договорів застави (іпотеки) та інших правочинів.
11. Про переведення випуску акцій ЗАТ "Херсонський нафтопереробний завод" з бездокументарної форми існування у документарну форму випуску акцій.
12. Визначення реєстратора для ведення реєстру власників іменних цінних паперів, затвердження умов Договору на ведення реєстру власників іменних цінних паперів.
13. Припинення обслуговування випуску акцій у бездокументарній формі в депозитарній установі. Розірвання Договору про обслуговування емісії цінних паперів.

Регіональне агентство з питань банкрутства в АРК і м. Севастополі та ліквідатор СТОВ "РОСІЯ" проводять публічні торги (аукціон) з продажу майна банкрута, розташованого за адресою: АР Крим, Красногвардійський район, с. Восход.

Загальна характеристика об`єктів продажу:

1. Лот №1 - будівля колишнього маслозаводу в с. Восход, початкова ціна - 1 000 грн. 00 коп.

2. Лот №2 - складські приміщення для схову добрив, с. Климово, початкова ціна - 2 400 грн. 00 коп.

Гарантійні внески (5% від початкової ціни) перераховуються на рахунок СТОВ "Росія" 26002327371001, ОКПО 03759105, МФО 384436 в КРУ "Приватбанк" до 11.08.2007р. включно. Заявки на участь в аукціоні приймаються до 11.08.2007р. включно за адресою: м. Сімферополь, вул. Руська, 103а. З питань ознайомлення з технічним станом об`єктів продажу, оформлення участі в аукціоні звертатися за тел.: 8-050-360-41-78.

Публічні торги (аукціон) відбудуться 13.08.2007р. о 12:00 за адресою: м. Сімферополь, вул. Руська, 103а.

Переможцем аукціону визнається той учасник, який запропонував найвищу ціну за об`єкт продажу. Результати публічних торгів (аукціону) оформлюються протоколом, який є підставою для укладення протягом 3 днів договору купівлі-продажу між покупцем та боржником.

Господарським судом в Одеській області по справі ь 21/154-07-4401 визнано банкрутом Товариство з обмеженою відповідальністю «ЧЕХОВ», ЄДРПОУ 32432451, призначено ліквідатором Малець Вікторію Юріївну, претензії кредиторів приймаються протягом місяця за адресою: 65045, м. Одеса, вул. Коблівська, буд. 43, кв. 29.

ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАДИМА ГЕТЬМАНА»

оголошує конкурс на заміщення вакантної посади

директора Криворізького економічного інституту Державного вищого навчального закладу «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана» (доктор економічних наук).

Термін подання документів — один місяць (30 днів) від дня опублікування оголошення. До заяви на ім'я ректора університету додаються: *особовий листок з обліку кадрів, автобіографія, копії дипломів про освіту, наукові ступені та вчені звання, завірені у встановленому порядку, список наукових праць та винаходів.*

Адреса університету: 03680, м. Київ, проспект Перемоги, 54/1.

Контактні телефони: 459-61-73, 456-25-82.

Відкрите акціонерне товариство "Миронівський райагробуд" (код ЄДРПОУ 03584591)
Повідомляє, що позачергові загальні збори акціонерів відбудуться 27серпня 2007 року о 10-00 за адресою: Україна, Київська область, Миронівський район, м. Миронівка, вул. Черкаська, 1.

Порядок денний:

1. Затвердження нової редакції Статуту ВАТ "Миронівський райагробуд".
2. Звіт Правління про фінансово - господарську діяльність ВАТ "Миронівський райагробуд" за 2006 рік.
3. Звіт Спостережної ради ВАТ "Миронівський райагробуд" за 2006 рік.
4. Звіт Ревізійної комісії ВАТ "Миронівський райагробуд" за 2006 рік.
5. Затвердження річної фінансової звітності по результатам фінансово - господарської діяльності ВАТ "Миронівський райагробуд" за 2006 рік.

Реєстрація акціонерів проводиться з 09 год. 00 хв. до 09 год. 40 хв. за місцем проведення зборів. Для реєстрації акціонерам необхідно мати при собі паспорт або інший документ, що посвідчує особу; представникам акціонерів - паспорт і довіреність, оформлену згідно з чинним законодавством.

До скликання загальних зборів акціонери можуть ознайомитись з документами, пов'язаними з порядком денним зборів в Правлінні товариства за адресою: Україна, Київська область, Миронівський район, м. Миронівка, вул. Черкаська , 1. з 10 год. 30 хв. до 12 год. 00 хв. кожного робочого дня.

Довідки за тел.:(04474) 5-14-56,5-13-59.

Правління ВАТ "Миронівський райагробуд".

Філія Державної госпрозрахункової установи Агентство з питань банкрутства у Запорізькій області та ліквідатор Чернігівське комунальне підприємство теплових мереж повідомляють про проведення публічних торгів (аукціону) з реалізації майна підприємства-банкрута.

На публічні торги виставляється наступне майно, розташоване за адресою: Запорізька область, Чернігівський р-н, смт. Чернігівка,

Лот №1: Споруда колишньої котельної. Початкова ціна продажу 3 000,00 грн., без ПДВ;

Лот №2: Споруда колишньої котельної. Початкова ціна продажу 2 500,00 грн., без ПДВ;

Лот №3: Будівля котельної. Початкова ціна продажу 3 000,00 грн., без ПДВ.

Умови участі в публічних торгах (аукціоні) на сайті: www.bankrot.zp.ua та за телефоном: 8 (061) 220-42-07.

Публічні торги (аукціон) відбудуться 06 серпня 2007 р. об 11.00 за адресою: 69002, м. Запоріжжя, пр. Леніна, 77, оф. 95.

Філія Державної госпрозрахункової установи Агентство з питань банкрутства у Запорізькій області та ліквідатор ТОВ "Царекостянтинівська МТС" повідомляють про проведення публічних торгів (аукціону) з реалізації майна підприємства-банкрута.

На публічні торги виставляється наступне майно:

Лот №1: Будівлі та споруди, а саме: споруда пруду (інв. №4), незавершене будівництво будівлі котельної (інв. №1), склад готової продукції (інв. №2), металевий склад (інв. №3), що знаходяться за адресою: Запорізька область, Куйбишевський район, смт. Куйбишево. Початкова ціна продажу лоту 17 667,00 грн. без ПДВ.

Лот №2: Сільськогосподарська техніка, а саме: сіялка СЗ-3,6 (інв. №5), сіялка СЗ-3,6 (інв. №6), сіялка СЗ-3,6 (інв. №7), транспортуючий візок для жатки (інв. №8). Початкова ціна продажу лоту 4 378,00 грн., без ПДВ.

Умови участі в публічних торгах (аукціоні) на сайті: www.bankrot.zp.ua та за телефоном: (061) 220-42-07.

Публічні торги (аукціон) відбудуться 07 серпня 2007 р. об 11.00 за адресою: 69002, м. Запоріжжя, пр. Леніна, 77, оф. 95.

Господарським судом Запорізької області визнані банкрутами та відкриті ліквідаційні процедури щодо наступних підприємств:

1) постановою від 19.06.2007 р. по справі №19/95/07 - **ПП "Мая"** (код ЄДРПОУ - 31050973), розташоване за адресою: 69120, м. Запоріжжя, вул. Авраменка, 14/124;

2) постановою від 19.06.2007 р. по справі №19/134/07 - **ПП "Ле'ол"** (код ЄДРПОУ 31279074), розташоване за адресою: 69039, м. Запоріжжя, вул. Мічуріна, 7-А;

3) постановою від 19.06.2007 р. по справі №19/135/07 - **ТОВ "СТЕК-ЕКСПО"** (код ЄДРПОУ 33431263), розташоване за адресою: 69092, м. Запоріжжя, вул. Трудова, 28;

4) постановою від 19.06.2007 р. по справі №19/136/07 - **ТОВ "Компанія ВІП"** (код ЄДРПОУ 32585000), розташоване за адресою: 69068, м. Запоріжжя, вул. Грязнова, 92;

5) постановою від 19.06.2007 р. по справі №19/137/07 - **ПП Волчихина Галина Анатоліївна** (код ЄДРПОУ 2575811163), адреса: 69118, м. Запоріжжя, вул. Гаврилова, 8/251.

Ліквідатором зазначених підприємств призначено арбітражного керуючого Клименко Олександра Юрійовича, ліцензія АВ №307472 від 14.05.07 р.

Претензії кредиторів приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення за адресою: 69063, м. Запоріжжя, пр. Леніна, 44, оф. 33, тел. 8(0612) 64-29-69.

Товариство з обмеженою відповідальністю «Науково-виробниче об'єднання «Славутич» (39600, Полтавська область, м. Кременчук, вул. Шевченка, 64, код ЄДРПОУ 24568047) визнано банкрутом, відкрито його ліквідаційну процедуру.

Господарський суд Полтавської області (справа № 8/222, постанова від 12.06.2007 року).

Ліквідатор Єгоренков Сергій Валентинович, ліцензія серії АВ № 307220 від 19.01.2007 р., поштова адреса: 01133, м. Київ, а/с № 149.

Товариство з обмеженою відповідальністю «Племзавод Шевченківський» (08403, Київська область, Переяслав-Хмельницький район, с. Шевченкове, код ЄДРПОУ 24218330) визнано банкрутом, відкрито його ліквідаційну процедуру.

Господарський суд Київської області (справа № 110/2б-2006/14, постанова від 05.06.2007 року).

Ліквідатор Єгоренков Сергій Валентинович, ліцензія серії АВ ь 307220 від 19.01.2007 р., поштова адреса: 01133, м. Київ, а/с ь 149.

Постановою Господарського суду Запорізької області від 18.06.2007 р. по справі №25/168/07 **Дочірнє підприємство "Росія" КСП "Росія"** (код ЄДРПОУ - 24518233), розташоване за адресою: 70600, Запорізька обл., м. Пологи, вул. Пролетарська, 170, визнано банкрутом та відкрита ліквідаційна процедура.

Ліквідатором призначено арбітражного керуючого Архипова Ю. І. (ліцензія АБ №176276 від 30.09.05 р.); адреса: 69013, м. Запоріжжя, вул. Радищева, 85; тел. (061) 217-98-59, 8(050) 341-98-59.

Претензії кредиторів приймаються протягом 30 днів з дня опублікування оголошення.

У столичному Будинку офіцерів відбувся вечір, присвячений 70-річчю з дня народження і 40-річчю творчої діяльності комозитора Анатолія БЕЗУГЛЕНКА. Окрім пісень, написаних ним, що виконувалися на сучасних музичних інструментах, герой вечора продемонстрував власну гру на своїй давній і нерозлучній улюбленій гармоніці

Таврійські ігри оновили прописку і філософію

У Києві впродовж двох днів проходив XVI Міжнародний музичний фестиваль «Таврійські ігри». Вперше він змінив свою прописку. І, як запевняють організатори, це сталося тому, що фестиваль переріс каховські масштаби і виходить на нову якість і новий рівень.

Концерти стартували о 16-ій годині на НСК «Олімпійський» і закінчувалися близько одинадцятої вечора. Утім, ніхто не скаржився на втому: ні митці, ні глядачі. Навіть похмуре небо згодом розʼясніло. На запитання, чи не збирається фестиваль мігрувати областями, його президент Микола Баграєв напередодні на прес-конференції зазначив, що на Київ покладають великі надії. Адже в столиці досі немає музичного фестивалю європейського рівня, хоча є всі можливості для його проведення. Тому «Таврійські ігри» планують зайняти цю нішу.

Отримали певні бонуси від «Ігор» і мешканці Каховки. Щоб ті не надто засмучувалися, що фестиваль переїхав до Києва, організатори пообіцяли влаштувати їм свято восени — на День міста. Утім, як повідомив почесний президент «Таврійських ігор» Микола Баграєв, Херсонська область і без того багата на фестивалі.

Загалом, песимістичні побоювання, що переїзд фестивалю — то спроба самогубства, здається, не справдилися. Живе виконання, шоу, кращі технічні можливості, а отже, й набагато більше телепокриття — це плюси. Мінус — це неможливість поспілкуватися, яке це було в Каховці, переходячи від одного майданчика до іншого. Однак організаторів це не замучує. До того ж завдяки більшим технічним можливостям фестиваль змогли подивитися всі бажаючі, не відходячи від телевізора. Організатори тим часом уже підрахували, що ювілейні, двадцяті, «Таврійські ігри» збігаються у часі з проведенням Євро-2012. Тож цією нагодою також варто скористатися.

Марина КРИВДА.

На знімку: на сцені — Наталя Могілевська.
Фото Дмитра ЛАРІНА (Укрінформ).

Привіз творчість на оглядини

■ ОСОБИСТОСТІ

Кобзарський спів заслуженого артиста України, Шевченківського лауреата Василя Нечепи злітав зі сцен тридцяти великих світових столиць, його чула мало не вся Україна. А цими днями видатний кабзар і лірник завітав у древнє Дубно, куди, як сам зізнався, привіз свою творчість на оглядини.

— Я вважаюся представником чернігівської старосвітської школи, — каже збирач традицій народу, — причому представник єдиний. Бо як Василь Нечепа є в одному екземплярі, отак в одному екземплярі — його кобза. Вона неповторна.

— Зрештою, так, як я, зараз ніхто не грає, — продовжує майстер. — Маю на увазі гру давнім козацьким способом — отбоєм. Річ у тім, що сучасні бандури, кобзи поміж струнами мають приструнки, і пальця, як в образному, так і в прямому значенні слова, поміж ними не проткнеш. А ось у моєму музичному інструменті, виготовленому унікальним майстром Миколою Єщенком, збережено колишній проект, який і дає змогу робити отбої. Цієї справи я навчився сам.

Початковим бандурним азам Василь Нечепа завдячує видатному Олександрові Корнієвському. Тому, котрий із старосвітської кобзи створив сучасний образ бандури — хроматизував її, додав приструнки, поставив перемикач.

— Щоправда, дехто із дослідників вважає, що першовідкривач сучасної бандури — Іван Скляр. Я у цьому сенсі категоричний: тоді, коли Скляр лише народився (а це 1906 рік), Корнієвський уже починав випробовувати свої новаторські екземпляри. Загалом, Олександр Самійлович прожив на світі без одного року сто літ. До того ж майже чверть віку провів у таборах. Коли ж повернувся, продовжив навчати гри на бандурі усіх бажаючих. Серед них опинився і я. Пригадую, на початку 80-х Корнієвському було 90 літ. Це, звісно, давалося взнаки, однак, коли мова заходила про кобзарство, майстер жвавішав і ніби вмить молодшав, — розповідає Василь Нечепа.

— Пізніше я й сам відчув подібний піднесений стан душі — коли почав навчати кобзарству своїх учнів. А найперше — сина Романа. У 1991 році на «Козацьких могилах», коли для пошанування славних предків зібралася сила-силенна народу, ми з Романом разом виступали, і тоді патріарх Мстислав благословив його на продовження величної справи. Нині він закінчив Національну музичну академію, і мені віриться, що зуміє вкласти в нашу культуру свою вагому часточку. Роман був першим учнем. А затим — ще два хлопці з Чернігівщини. Потім — ще два. Виник ансамбль бандуристів, який, на щастя, є й сьогодні. Керує ним заслужений працівник культури України Валентина Іщенко.

Василь Нечепа — лауреат Шевченківської премії. І в цьому статусі прибув на Рівненщину на першу Асамблею шевченківських лауреатів. Утім, своє поважне лауреатство він практично не афішує. У нього на це свій погляд.

— Колишні кобзарі жодних почестей не мали, — каже Василь Нечепа, — а зробили величезний внесок у культуру, до якого далеко багатьом привілейованим виконавцям. А потім, якщо ми, українці, вже маємо свої премії, свої цінності, то повинні їх по-справжньому шанувати. Згадую випадок в Америці. Там відомий учений і мій давній приятель Мірко Пелишенко, представляючи мене перед концертом, сказав, що я, мовляв, отримав премію, рівноцінну Нобелівській. Вірите: мене тоді аж пересмикнуло! Я кажу: «Шановне товариство! Аж ніяк не бажаю образити Нобеля і його премію, але Шевченківську премію з Нобелівською ви порівнювати не маєте права». Нобель створив динаміт, а потім на його гроші заснували премію миру. А Шевченко написав Святе Письмо для всього людства, перекладене сотнями мов. «Обніміттесь, брати мої, прошу вас, благаю!», — ось його головний заклик до нащадків.

Хай би де бував Василь Нечепа, завжди ці подорожі починаються з отчого краю. Він для одного з найвідоміших сучасних кобзарів і як вітрило, і як магніт, і як гніздо.

— У мене є квартира в Чернігові. Але переважно живу в селі Носівка на старому надвориці, якому не одна сотня літ, — розповідає Василь Нечепа. — І раніше приїздив сюди часто, коли були живі тато й мама. Тепер, як вони відійшли у вічність, господарюю сам, виконую батьківський заповіт. Бо батько перед смертю мені наказав: «Василю, в Носівці є Нечепина гребля, Нечепин гай — не дай усьому цьому пропасти». Отож я й не дав. А ще й примножив. Знаєте, який у мене сад? Тут ростуть практично всі види дерев та кущів, які є в Україні. Навіть рідкісне пробкове дерево. Чи не менш рідкісні тюльпан-дерево чи піон-дерево. А птахів маю більше сотні. Найстарший у господарстві — індик Граф. Він усе контролює, усі його бояться і слухаються. Як управитель, який за моєї відсутності допомагає сусідці Шурі «тримати ситуацію в руках». Далі за рангом ідуть гусаки та індокачки. Затим — звичайні качки. Маю шість порід курей, у тім числі й рідкісних «аборигенів». Свої вольєри в цесарок, голубів, перепелів.

Ви, може, подумаєте, що я обʼїдаюся пташиним мʼясом. Не споживаю ні граминки. А ось яйця збираю відрами і смакую досхочу. І не заради голосу. Вважаю несерйозним твердження, що сирі яйця допомагають «поставити» голос. Голос — як розум: якщо є, то є, а як нема — жоден делікатес не допоможе.

— Мені односельці часто кажуть: ти господарюєш точно так, як твій дід Іван, — продовжує Василь Нечепа. — Мені це приємно. Приємно за діда, бо практично він у далекому 33-му врятував село від голоду. Річ у тім, що Іван Іванович заснував у Носівці колгосп, але спільної колгоспної комори не створив. Натомість корів, коней, яких люди здавали до колгоспу, ставив у своїй стайні. І збіжжя в себе зберігав. Коли до села прийшли конфіскатори забирати колгоспне майно для держави, майна не виявилося. Ні, нічого дід не привласнив. А коли настали голодні дні, роздавав потроху односельцям. І ось так (аж не віриться, але факт) від голоду у Носівці ніхто не помер, тоді як по сусідніх селах голод забрав чимало люду.

Тепер інший час. Є що їсти, пити. Але є, на жаль, і голод — духовний. Як у пізнанні людських істин, так і в пошануванні традицій, знанні історії. Колись цей голод тамували кобзарі. І саме їхній приклад надихнув Василя Нечепу на ту справу, якою він займається. Послухайте звучання кобзи та ліри, послухайте давню пісенну думу — можливо, це звучання зробить вас справді багатшим, чистішим і добрішим.

Євген ЦИМБАЛЮК,
Олександра ЮРКОВА.

Рівне.

На знімку: кожна пісня Василя Нечепи проходить через душу.
Фото Євгена ЦИМБАЛЮКА.

Три аншлаги поспіль

У Києві пройшли гастролі Донецького академічного музично-драматичного театру

Це — один з тих театрів, де довго та старанно готують репертуар і з гастролями столиці не набридають. Приїздять сюди вряди-годи (востаннє — три роки тому) і через те відвідин театру кияни чекають з радісною цікавістю: а що цього разу?

День перший

Першого дня показували драму «Зілля» за Ольгою Кобилянською. Ви помічали, що красива вистава робить красивими обличчя в залі? «Зілля» Кобилянської — одна з тих прекрасно-трагічних вистав, де все дихає високою красою, і сум мішається із радістю. Анатолій Канцедайло, режисер-постановник вистави, знав, як передати глядачеві поетичність Буковини. Рецепт ніби не такий вже й мудрий: знати, як ранок на полонині починається, і зробити скамʼянілу декорацію теплою. І тоді зал — ваш!

Щодо глядацьких симпатій. Тиха прихильність аудиторії протягом усієї вистави належить поважному цигану Андронаті. Його грає актор Геннадій Горшков. Хтось із киян вже його добре знає, а комусь, можливо, Горшков несамохіть нагадує нашого Богдана Ступку — виразність пластики, гіркий розтин усмішки.

Публіка віддала також належне яскравій циганці Маврі (Альбіна Терехова). Взагалі жіночий склад вистави здається чудовим. А от Гриця (Володимир Швець) глядач сприймав трохи примхливо. Мовляв, ми й не таких бачили. Коли Гриць пообіцяв усьому залу «Я на вас оженюся!» — зал відповів стриманим мовчанням.

У цій виставі здається затягнутим фінал, їх тут не один, а ніби аж три, але публіка це вибачила — якщо воно гарно й плакати хочеться, то нехай буде!

День другий

Другого дня — «Весілля Фігаро» (постановка Олени Негреску). Цю оперу Моцарта драматичні театри не ризикують ставити. А донеччани — ризикнули!

Вийшло потужно й красиво. Але, здається, це — з тих вистав, де почуваєшся, немов під новорічною ялинкою: навколо миготять феєрверки, ще й на голову прикраси падають. Тут головне — вберегти голову від щедрості того, що на неї падає.

Таку розкіш у нас можна побачити лише в Національній опері. Це милує око й здається неможливим — як ця махина, повна людей і технічних засобів, працює так злагоджено? Спочатку глядач навіть не знає, куди йому погляд покласти: чи то арії Фігаро смакувати, чи то казкові декорації розглядати. Зосередимося на акторах. Вони чудові. Публіка в захваті від Дениса Федоренка (граф Альмавіва), Дмитра Федорова (Фігаро), Аліни Ярової (Сузанна), Володимира Квасниці (Керубіно), Альбіни Терехової (графиня Розіна). Браво! Для «Фігаро» не шкодували оплесків.

День третій

Третій спектакль — «У джазі тільки дівчата» (постановка Олександра Школьника). Видовище дуже відкрите, яскраве, динамічне, воно почалося стріляниною, потім були танці, дівчата, інтриги і, звичайно, джаз. Але, можливо, після вчорашнього «Фігаро» київську публіку було вже важко чимось здивувати. Та й фільм Біллі Вайлдера, за мотивами якого зроблено виставу, всі бачили. Тому вистава іноді здавалася тим осіннім сонцем, що світить, та не гріє. Але все одно — радує. Бо ці актори таки здатні робити все, що завгодно!

Зібрати три аншлаги поспіль у столиці серед спекотного літа — таке не кожному театрові вдається. І тому гастролей донецького театру київська публіка завжди чекатиме з нетерпінням.

Ольга АЛЕКСАНДРОВИЧ.

Як пісня стала заручницею політичних баталій

Два самородки із села Солобківці Ярмолинецького району на Хмельниччині, брати Вадим та Євген Гжегожевські, засівають музичну ниву Поділля вже 30 літ. Але це невеселий ювілей.

«Співатимеш у рубці!»

Колись їхні імена звучали в одній обоймі зі «Свитязем», «Арнікою», «Черемошем». Дует подавав великі надії. У 1979-му Гжегожевським присвоєно першу категорію професійних артистів, що давало можливість працювати у програмах «Союзконцерту». Їх було чути на фестивалях «Молоді голоси», «Кримські зорі», співали брати на Днях культури СРСР в Польщі, на Олімпіаді-80, їх записували для популярної передачі «Ширше коло».

Педагоги за фахом, досить зайняті в школі, хлопці свої вихідні витрачали на те, щоб представити область на різноманітних республіканських заходах. Або підтримати піснею ліквідаторів аварії в Чорнобилі. А ще — невтомно творити свято для своїх земляків у районі. У братів-композиторів є дві пісенні збірки, ліцензований компакт та аудіокасета. Фільм про їхню творчість здобув I місце на всеукраїнському конкурсі в Миколаєві у 2005 році, є й документальна стрічка «Укрнаукфільму» на замовлення Міносвіти — «Уроки музики братів Гжегожевських»...

У їхній великій родині, буває, згадують, як братів-близнюків з надзвичайно тонким музичним слухом після закінчення вузу намагалися відправити в армію. «Ми хотіли б у вокально-інструментальний ансамбль», — попросив Вадим. «В радіорубці на атомному човні співатимеш!» — ляпнув військоматівський прапорщик. Хлопці були в розпачі. Могла б Божа іскра так і згаснути, якби не підказав хтось: пишіть в анкетах, що хочете навчатися у військовому вузі. І їх відпустили.

Після цього хлопці подалися вчителювати в сільську школу. І двічі щасливим було оте село Шарівка, де оселилися такі потужні таланти й чудові організатори. Тут вони створили музичну школу та дитячий духовий оркестр, підтримали батькову ініціативу мати родинний ансамбль, який тепер носить звання народного аматорського. І в нього цілий сніп перемог. Зокрема, сімейний колектив уже двічі занесено до Книги вшанованих родин України.

Долі мить жадана?!

Ця історія була б банальною, якби завершилася здравицями та побажаннями дожити до наступного ювілею. Учителі-методисти, відмінники народної освіти одного чудового дня наважилися на сміливий поворот: пішли працювати на державну службу. Сподівалися, так іще більше принесуть користі рідному краю. Євген очолив відділ культури, а Вадим — внутрішньої політики Ярмолинецької РДА. Шість літ тягнули вони цього воза. Концерти, театралізовані естафети пам'яті, муніципальний оркестр, фестиваль «Ярмолинецькі самоцвіти», ще один — творчих близнюків... Культурне життя району було насиченим. «Навіть партії не сварилися, бо ніколи було», — жартує Євген. Він домігся, щоб відремонтували районний Будинок культури, а працівникам усіх закладів культури повернули повні ставки. Де сільрада багатша, там додавала вона свою частку, а як ні — районний бюджет. В інших районах хибна традиція залишкового фінансування галузі зберігалася ще довго.

І тут грянула революція. Помаранчевий майдан замайорів і в Ярмолинцях. Коли ж у селище зігнали мешканців шести районів для зустрічі опонента Ющенка, братів Гжегожевських використали, як звикли. Кандидат спізнювався. А публіку хто розважить? Концерт треба було давати — кров з носа, і все! З того дня й почалися для братів справжні тортури: Євгена та Вадима внесли в «чорні» списки. Помінялася влада, їм порадили написати заяви за власним бажанням. Безробіття, цькування, погрози батькам... 80-літній мамі утовкмачували, що її діти — погані люди. Незатишно було й батькові. Його тато у 37-му розстріляний енкаведистами як ворог народу. А він був мирним, добрим чоловіком. Лиш тим і вирізнявся, що в жилах текла польська кров, а серце кохалося в музиці. Йосип Гжегожевський був бригадиром шевської артілі, яка забезпечувала округу добрими чобітьми, а ще служив регентом у Солобковецькому костьолі. Оце й стало причиною для розстрілу. А ти не знав, що це не наша музика, чоловіче?!

Коли в країні усіх втягують в політику, чи не найтяжче — культурі, якою маніпулюють політичні ділки, щоб виставити себе якнайкраще. Це робить талант заручником чиїхось амбіцій, хай вони будуть і правильного кольору. Коли політик дорветься до влади, чи згадає, чим зобов'язаний культурі?

Того дня, коли Вадим та Євген стали безробітними, якраз вийшла нова аудіокасета. Назва промовиста — «Долі мить жадана»...

Постскриптум

Тепер на Ярмолинеччині немає фестивалю близнюків, на який прибували позмагатися співці й музиканти з інших областей. Розпався муніципальний оркестр, лишилося з нього четверо музик. Не їздить селами і танцювальний ансамбль «Фламінго», в якому виступала донька Євгена — Леся, котра разом із партнером Олексієм Мусатовим не раз ставала призеркою різних турнірів спортивного бального танцю. Молодше покоління Гжегожевських — Руслан, Богдан, Артур співають на ярмолинецькій землі хіба що вдома. Амбіції чиновництва вкрали в народу істинно народне мистецтво. Бо їхні пісні давно стали улюбленими у слухачів. До того ж постійно звучать по радіо, телебаченню, на весіллях, вечорницях. Вони не мають жодних політичних забарвлень, бо вони — голос душі.

Брати Гжегожевські нещодавно стали солістами Хмельницької філармонії. Отримують менш ніж скромні зарплати. Звісно, могли б заробляти платними концертами. Не пропали б. Люди їм були б раді. Бо хто із співаків тепер їздить по селах та райцентрах?! Тільки як це робити після сотень, тисяч благодійних виступів?!

Отакий-от ювілей у дуету Гжегожевських, котрим 30 літ пишалася Хмельниччина.

Віра ШПИЛЬОВА.

Хмельницька область.

На знімку: дует Гжегожевських.

Фото автора.

Романтик з дипломом технаря

Відомому на Волині інженеру Володимиру Марушкіну 9 липня виповниться 70 років

Русочубий зухвалець

Сокальського заводу хімволокна, де в 70-х роках минулого століття ми працювали з Володимиром Марушкіним, вже немає. Залишилися напівзруйновані цехи, з яких вивозять усе, що притягується магнітом. Заросла бур'яном територія схожа на старе кладовище. А колись тут працював багатотисячний молодий колектив...

Січень 1972-го. Завод щойно став до ладу. Його відкриття підганяли до 100-річчя Леніна. Не встигли. Полетіли керівні голови. Неякісно виконані будівельно-монтажні роботи гарантували, що невдовзі знову керівні голови полетять. Саме тоді на підприємство, яке ледь дихало, з Красноярська на посаду головного механіка приїхав Володимир Марушкін.

Через декілька днів він доповідав програму своїх дій. План 35-річного фахівця не сподобався директору заводу Спартаку Калашнікову. Адже пишночубий зухвалець пропонував змінити систему роботи ремонтних служб. Замість одного цеху створити три: ремонтний, механічний і будівельний.

— Треба діяти не кількістю, а розумом, — скептично зауважив директор. При цьому був присутній і заступник міністра хімпрому СРСР. Він висловився про ідею Марушкіна дипломатично: «Як його послухаєте — завод працюватиме, не послухаєте — ваша справа...».

І сокальська хімія запрацювала. Завод давав за добу не по 20, як до цього, а по 80—100 тонн хімічного віскозного волокна, яке мало чим поступалося лляному і бавовняному. СЗХВ став найпотужнішим периферійним підприємством Львівщини. Тоді першим секретарем Сокальського райкому партії був Герой Соцпраці Тимофій Махоньок — вимогливий, справедливий. Він запитав у молодого фахівця про плани на майбутнє.

— Хочу підняти завод з колін, а потім повернутися до Росії.

— Що ж, я не проти. Тільки дотримай слова, — відповів Махоньок.

Заслання до зеленгоспу

У 1974 році Марушкін покинув Сокаль — запросили на Луцький завод синтетичних шкір. Завод лихоманило. Володимир Марушкін і тут реорганізував ремонтну службу. Неймовірно: 1 квітня він прийшов туди, а вже у травні завод уперше виконав місячний план. Марушкіна призначають головним інженером.

Він переводить завод з імпортної на власну сировину, щоб її завозили не з Японії, а з вітчизняних підприємств. Економія — мільйони доларів. Марушкін подбав про експериментальну лабораторію, перший в області впровадив автоматичну систему управління. Завод здобув всесоюзне визнання.

Але мінялися часи й цінності. З'явився бізнес, і не завжди чесний. А Марушкін залишався справжнім технарем. Довелося покинути завод. Допомогли, пришили справу... про зв'язок з іноземною фірмою в корисливих цілях! А йшлося про легально куплені за кордоном запчастини до «Мерседеса». Такі були часи.

Фахівця з масштабним мисленням запросили головним інженером у Луцький зеленгосп. Недоброзичливці зловтішалися. Та й на цій посаді Марушкін працював успішно. Хоч на душі було прикро.

І фізики, і лірики

Та найбільше людям запам'ятався Володимир Марушкін як начальник тролейбусного управління, а згодом — директор підприємства електротранспорту (1985—2003 роки). При ньому тролейбусів у Луцьку побільшало майже вдвічі, були прокладені лінії до села Гараздджа, цукрозаводу, по вулицях Володимирській, Конякіна, Бенделіані. В 90-х роках, коли все руйнувалося, він зберіг для Луцька електротранспорт, запровадивши капремонт машин на місці. Щоб не ганяти тролейбуси в Донецьк чи Одесу. Адже у власних майстернях витрати вдвічі-тричі менші!

Марушкін може пишатися й тим, що Луцьке підприємство електротранспорту перше на пострадянському просторі переобладнало один тролейбус для перевезення інвалідів. Він і досі ходить вулицями міста під номером 99.

Понад тридцять п'ять літ я знаю цього неординарного чоловіка. Солідний вік підтверджує лише паспорт. Душею Володимир Марушкін залишається молодим. Як і раніше, пише вірші.

Під час кожної зустрічі читає їх. Я терпляче слухаю. Як на мене, він передусім не поет, а Інженер. Пишу це слово з великої літери з поваги до людей цієї дивовижної професії, які вміють пускати і налагоджувати заводи, які придумують і виготовляють складні машини, які змушують їх працювати.

Мені приємно, що справжній русак, а народився Володимир Павлович на хуторі Рiпний Бековського району Пензенської області, полюбив наш волинський край, освоює, хоч це дається йому нелегко, українську мову. В його поетичному доробку вже сім виданих книжок.

«Волынь, Волынь — полей простор
И серпантины рек равнинных,
Край голубых и сказочных озер,
Озер божественно былинных,
Оазисов березок молодых
Среди дубов и сосен вековых.

Волынь, Волынь, твоих дубрав
Дары воистину безмерны:
В июне дар целебных трав,
А осенью грибник примерный
Охотой тихой запасает впрок,
Взяв у природы без вины оброк.

Треть века я с тобой Волынь...»

Тож привітаймо Володимира Марушкіна: Інженера, поета, батька двох дорослих синів і просто добру, щиру людину з 70-річчям.

Микола ЯКИМЕНКО,
колишній бригадир слюсарів Сокальського заводу хімволокна, член Національної спілки журналістів України.

Борцям за волю України — шана

У Львові вручено перші відзнаки «100-річчя від дня народження Головнокомандувача Української Повстанської Армії, провідника ОУН генерал-хорунжого Романа Шухевича».

У рамках святкування 100-річчя від дня народження легендарного генерала Чупринки (псевдо) голова Львівської обласної ради Мирослав Сеник та голова ОДА Петро Олійник вручили перші п'ятдесят почесних відзнак учасникам визвольних змагань. Серед них — члени Крайового братства ОУН-УПА, товариства політв'язнів та репресованих, Всеукраїнського об'єднання ветеранів та ін. Виділено матеріальну допомогу в розмірі п'ять тисяч гривень колишнім зв'язковим Романа Шухевича Ользі Ількив, Дарії Гусяк та особистому охоронцю генерала Любомиру Полюзі.

Надалі іменну відзнаку вручатимуть учасникам національно-визвольної боротьби українського народу, а також державним, політичним, громадським діячам, які своєю працею утверджують незалежну Україну.

Оксана ТЕЛЕНЧІ.

Міст від античності до сучасності

У Лівадії закрився IX міжнародний фестиваль античного мистецтва «Боспорські агони», який перетворив Крим на арену змагання театрів, на форум художників, літераторів і музикантів.

Агони (в перекладі: чесні змагання) виникли у глибині віків на місцевому античному грунті. А сам фестиваль не має аналогів не лише в Україні. Він спирається на культурний потенціал Криму — від традиційних мистецтв, ремесел, музики, театру до сучасного дизайну, моди і відеопродукції. В рамках фестивалю проходили творчі зустрічі, працювали унікальні виставки й експозиції. В Євпаторії у Краєзнавчому музеї відкрито виставку експонатів розкопок останніх двох століть. А на вернісажі «Агони в античній Керкінітіді» вперше широко представлені теракотові фігури Артеміди, Геракла, Деметри, Діоніса і стародавні монети та графіті на кераміці із зображеннями божеств.

Рівень нинішнього фестивалю сприяв внесенню «Боспорських агон» до списку заходів міждержавного договору про співробітництво в галузі культури України та Росії.

Віктор ХОМЕНКО.

Крим.

КУРІНЬ

СУБОТА, 7 ЛИПНЯ 2007 ■ № 117 (4117)

8 липня **в Україні мінлива хмарність. На півночі Лівобережжя короткочасні дощі, окремі грози; на решті території переважно без опадів. Вітер західний, північно-західний, 5—10 м/с. Температура в західних та північних областях вночі 9—14 градусів, удень (крім півночі Лівобережжя) 20—25; на решті території вночі 12—17, на узбережжі морів до 20, удень 21—26, у південній частині до 29 градусів.**

7 ЛИПНЯ

■ *1882. Народився Янка Купала, народний поет Білорусії, один з основоположників нової білоруської літератури.*
■ *1887. Неподалік од Вітебська народився Марк Шагал, художник світової слави.*
■ *1892. Помер Іван Черський, учасник польського повстання 1863 року, природознавець, дослідник Сибіру. Ім'ям Черського названо гірську систему в Якутії та гірський хребет у Читинський області.*
■ *1947. В СРСР створено Всесоюзне товариство «Знання» — громадську організацію для поширення політичних і наукових знань.*
■ *1957. У Пагуоші (Канада) відкрилася 1-а міжнародна конференція вчених — борців за мир і роззброєння. Початок Пагуошського руху.*
■ *1987. Розпочався суд над винуватцями аварії на Чорнобильській АЕС.*

Більш-менш Большак

Давній автор нашого «Куреня» Юрій Большак випустив чергову книжку до свого 60-ліття. Книжка зветься «Моє випендрене воно». Чому так — автор пояснив в однойменному оповіданні та ще й у передмові. Ця передмова — мабуть, не найпотрібніша тут, але що вдієш: Большак любить усе на світі пояснювати, навіть власну книжку! А її варто просто читати. Я ще не читав, але спішу сказати свій «одобрямс». Чому? А ось чому. Побачивши книжку, я подумав: якщо там нема мого улюбленого оповідання «Пропащий», в руки її не візьму. Але, Богу дякувати, воно там є. Воно про те, як один чоловічок з-під Чорнобиля взявся гнати горілку в ніч на 26 квітня 1986 року. Гнав під землею, бо тоді з горілкою боролися. Ну, накуштувався, заснув. А коли виліз нагору, виявилося, що в радіусі 30 кілометрів людей не стало. Чоловічок подумав, що то на нього всі образилися. І ще багато чого подумав — про що ми тоді всі багато думали. Я те оповідання читав ще як воно було написане, а й досі пам'ятаю. Бо воно добродушне, мов сам Большак. Він гармонійний, плавний, як вода. А водою він опікується все життя — як учений-хімік, фахівець з водообробки. І пише він теж усе життя. Але в цій книжці зібрав свої оповідання та фейлетони, писані лише від 1986 року до сьогодні. Епоха, як бачимо, підходяща для роздумів та пояснень. Тому це цікаво читати.

Бувають автори, кращі від своїх книжок, буває й навпаки. А тут — я не знаю, як. Я лиш знаю, що Большак у свої книжки ніколи повністю не вміщається. От і тут так — перед вами не весь Большак, а тільки «більш-менш». Значить, книжка не остання!

Ледь не забув: у книжці окремим розділом вміщено кілька десятків графічних робіт Володимира Васьковцева, майстра своєрідної філософської карикатури. За це окреме спасибі, бо що таке книжка, навіть хороша, без картинок? Це як пиво без «причепа» — гроші на вітер!

Христофор ГРУША.

Комп'ютерне ха-харакірі

Пам'ятаєте знамениту рубрику «страшне перо не в гусака»?.. Так от, інтелект комп'ютера, його перекладацькі здібності запросто можуть заткнути за пояс будь-якого писаку з пером. Не вірите?! Тоді у рубриці «Машинна логіка» читайте:

Оригінал	Переклад
лихо з розуму	*бедствие из ума*
вечір закінчився запаленням свічок	**вечер закончился воспалением свечей**
білі пов'язки на головах	*белые повязки на председателях*
прилаштувався у хвіст черги	**приделался в хвост очереди**
стихійне виробництво надзвичайно вразливе	*стихийное производство чрезвычайно впечатлительное*
поставити питання руба	**поставить вопрос ребра**
вживаючись у роль	*употребляясь в роль*

Зібрала Софія СЛАВИНСЬКА.

■ ТЕЗИ Й АНТИТЕЗИ

☞ ***Невладне невігластво не повалиш і не захопиш.***

☞ ***Людство вижило тому, що брехало і відразу викривало брехню.***

☞ ***Всі ми тимчасово виконуючі подружні обов'язки.***

Володимир ГОЛОБОРОДЬКО.

■ ДОШКА ПОШАНИ

Теорія

Віктор Пінчук, зять Даниловича:
— Вибори будуть відносно демократичні, відносно чесні.
Від чергового:
— Відносно кого?

Зоопарк якийсь

Олександр Стоян, народний депутат, Партія регіонів:
— Не можна об'єднати вовка в шкурі трепетної лані, Юлію Тимошенко, — з Кириленком, який узагалі нічого не розуміє в політиці.
Від чергового:
— Уточнюємо: їм не можна чи вам не хочеться?

Треба, Федю, треба

Віктор Черномирдін, посол Росії в Україні:
— Не треба нас кривдити, не треба нам дорікати. І взагалі злити нас не треба. Про всяк випадок.
Від чергового:
— А чи не простіше всюди на прикордонних стовпах почепити табличку: «Обережно! Зла Росія!» Так, про всяк випадок.

Накаркали

Юрій Луценко:
— Ми вже об'єдналися. Блок «Наша Україна»—«Народна самооборона» вже створено. Це факт! Прошу любити й жалувати. Він створений назло всім, хто каркає про неможливість такого блоку, — ми зробили не по-хохляцькому, а по-розумному!
Від чергового:
— Як казала одна розумна ворона, курчат рахують восени.

Ждемо-с

Віктор Янукович:
— Продовжую вчити українську. Почав освоювати англійську. Сподіваюся, дуже скоро почну нею говорити.

Від чергового:
— От коли ми нарешті довідаємося, ху із ху!

Заслухаєшся!

Віктор Ющенко (про Азарова):
— Зверніть увагу, як Микола Янович говорить українською мовою. Іноді навіть пробивається галицький акцент.
Від чергового:
— Та то не галицький, то оксфордський!..

Про економіку

Юрій Бойко, міністр палива та енергетики:
— Хотів би я подивитися на того «патріота», який готовий вилучити з української економіки 4 млрд. доларів на рік на користь економіки іншої країни.

Від чергового:
— За іншу країну не скажу, а на користь економіки свого гаманця — будь ласка, якщо так цікаво, подивіться навколо...

Пережитки минулого?

Олександр Баранівський, народний депутат, СПУ:
— «Наша Україна» і «Народна самооборона» — вони як вужак та їжак. Тому що «Наша Україна» сповідує ліберальну ідеологію, а Луценко — то з лівими, то його тягне в один бік, то в другий...
Від чергового:
— Може, це в нього атавізм після перебування у вашій партії?..

Мал. Володимира ВАСЬКОВЦЕВА.

Чергував по «Куреню» Віталій СУДДЯ.

Редактор номера Віталій СУДДЯ.

Редколегія:
Леонід **БРОВЧЕНКО**,
Анатолій **ГОРЛОВ**,
Сергій **ДЕМСЬКИЙ**,
Віталій **ЖЕЖЕРА**,
Іван **ІЛЛЯШ**,
Світлана **ПИСАРЕНКО**,
Віталій **СУДДЯ**.

Головний редактор Анатолій ГОРЛОВ.

Засновник — Верховна Рада України
Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання— КВ № 1 від 26.05.1994 р.
Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами.
Передплатні індекси: для фізичних осіб — 40224, 08775. для підприємств та організацій — 60955.
Передплатна ціна на 2007 рік: для фізичних осіб — 5 грн. та 3 грн. для підприємств і організацій — 15 грн на місяць.
Ціна в роздрібній мережі — договірна.
Загальний тираж 161000.
ТОВ «Преслайн» вул. Північна, 12 м. Харків
Зам. 9-1-85
ВАТ «Видавництво «Київська правда» 04136, м. Київ, вул. М. Гречка, 13.
Зам. 2278
Фотоформи виготовлено в КЦ редакції газети «Голос України»
1 2 3 4 5 6 7 8 9 0
Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Адреса редакції: 03047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.
☎ ТЕЛЕФОНИ:
для довідок — 503-68-72;
телефакс — 234-72-54;
відділ реклами — 449-72-53, 453-44-56, 453-44-57;
телефакс — 449-85-62.
E-mail: mail@golos.com.ua — **загальний**
reklama@golos.com.ua — **відділ реклами**
let@golos.com.ua — **відділ листів**
foto@golos.com.ua — **відділ ілюстрацій**

При підготовці матеріалів використовується інформаційно-пошукова система Верховної Ради України «Законодавство»

